

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Analiza wykonalności dla projektu pn.:
„Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków
i zbiorników wodnych Subregionu Południowego”

Bielsko-Biała, 2014

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Zespół ekspertów w składzie:

Karol Ciężak, Paweł Gałeczki, Joanna Zalewska-Gałosz, Wojciech Gałosz, Izabela Kałczuga, Małgorzata Krzysztofik, Krzysztof Linek, Anna Ober, Roman Żurek

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Spis treści

1.	Charakterystyka projektu	6
1.1.	Tytuł i definicja projektu.....	6
1.2.	Lokalizacja projektu.....	9
1.3.	Logika interwencji, cele i wskaźniki projektu	12
2.	Analiza terytorialna.....	17
3.	Zgodność z politykami strategicznymi	32
4.	Komplementarność projektu	37
5.	Analiza instytucjonalna.....	39
5.1.	Beneficjenci projektu	39
5.2.	Wykonalność instytucjonalna projektu	45
6.	Analiza techniczna i technologiczna	49
6.1.	Analiza stanu aktualnego	49
6.2.	Stan docelowy.....	53
6.2.1.	Zagospodarowanie nadbrzeży rzeki WISŁA od początku biegu rzeki.....	53
6.2.2.	Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki WISŁA biegiem rzeki.....	60
6.2.3.	Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki SOŁA od początku biegu rzeki do zbiornika Żywieckiego	64
6.2.4.	Zagospodarowanie nadbrzeży zbiornika Żywieckiego	70
6.2.5.	Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki SOŁA poniżej zbiornika Żywieckiego.....	70
6.2.6.	Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki ŁĘKAWKA stanowiących dorzecze SOŁY..	74
6.2.7.	Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki OLZA.....	76
6.2.8.	Budowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych	78
7.	Analiza specyficzna dla sektora	80
7.1.	Stan obecny	80
7.2.	Stan projektowany.....	81
8.	Analiza wariantowa	84
9.	Analiza środowiskowa.....	86
10.	Analiza prawna i pomoc publiczna.....	93
11.	Analiza finansowo-ekonomiczna.....	97
12.	Wykonalność i trwałość projektu.....	108
13.	Analiza ryzyk i zagrożeń w projekcie	110

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

14.	Plan wdrożenia projektu.....	112
15.	Raport z konsultacji społecznych.....	114
16.	Zakończenie.....	114
17.	Bibliografia.....	114
18.	Załącznik 1 – 35 analiz projektów.....	115

Spis rysunków

Rysunek 1	Mapa Subregionu Południowego województwa śląskiego.....	10
Rysunek 2	Miejsca realizacji projektów.....	11
Rysunek 3	Gminy powiatu bielskiego.....	18
Rysunek 4	Gminy powiatu cieszyńskiego.....	19
Rysunek 5	Gminy powiatu żywieckiego.....	20
Rysunek 6	Schemat współpracy z IZ RPO WSL 2014-2020.....	48

Spis tabel

Tabela 1	Lista projektów dotyczących rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego planowanych do realizacji w ramach RIT 2014-2020 objętych analizą.....	6
Tabela 2	Wskaźnik rezultatu.....	15
Tabela 3	Wskaźnik produktu.....	16
Tabela 4	Liczba ludności subregionu południowego na przestrzeni lat 2009-2013.....	21
Tabela 5	Liczba ludności w podziale na powiaty subregionu południowego.....	21
Tabela 6	Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w 2013 r. ...	22
Tabela 7	Stopa bezrobocia w subregionie południowym, w województwie śląskim i w Polsce na przestrzeni lat 2009-2013.....	22
Tabela 8	Dane dotyczące bezrobocia w podziale na poszczególne powiaty subregionu południowego.....	23
Tabela 9	Drogi publiczne na terenie subregionu południowego.....	24
Tabela 10	Sieć rozdzielcza na 100 km ²	26
Tabela 11	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.....	28
Tabela 12	Szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne oraz ponadgimnazjalne w subregionie południowym.....	29
Tabela 13	Wpływ projektu na polityki horyzontalne.....	37
Tabela 14	Beneficjenci projektów.....	40

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 18 Poziom dofinansowania dla poszczególnych zadań	98
Tabela 19 Zestawienie najważniejszych parametrów finansowych i ekonomicznych projektów	103
Tabela 20 Ryzyka i zagrożenia w projekcie	110
Tabela 21 Plan wdrożenia projektu	113

1. Charakterystyka projektu

1.1. Tytuł i definicja projektu

„Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego”

Projekt jest zintegrowanym przedsięwzięciem obszaru funkcjonalnego obejmującego Miasto Bielsko-Biała wraz z otaczającymi gminami miejskimi i wiejskimi wchodzącymi w skład tzw. Subregionu Południowego województwa śląskiego. Przedsięwzięcie składa się z zadań obejmujących:

- działania polegające na ochronie obszarów nadwodnych wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych i prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych, a także
- budowę i modernizację niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną i przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków.

Zaplanowane do realizacji zadania stanowi 35 wzajemnie komplementarnych inwestycji, które zostaną zrealizowane w Bielsku-Białej oraz powiatach: bielskim, cieszyńskim i żywieckim.

W skład zintegrowanego projektu dotyczącego rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego wchodzi następujące przedsięwzięcia zidentyfikowane przez subregion południowy podczas prac nad Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych a objętych niniejszą analizą:

Tabela 1 Lista projektów dotyczących rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego planowanych do realizacji w ramach RIT 2014-2020 objętych analizą

Podmiot odpowiedzialny		Tytuł zadania
BIELSKO-BIAŁA		
1.	Miasto Bielsko-Biała	Rewitalizacja miejskich systemów nadrzecznych w mieście Bielsko-Biała
POWIAT BIELSKI		
2.	Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice - etap I
3.	Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice - etap II
4.	Gmina Czechowice-Dziedzice	Zagospodarowanie potoku Czechowickiego wraz z rewitalizacją przylegającego obszaru
5.	Gmina Czechowice-Dziedzice	Stworzenie ośrodka promocji bioróżnorodności w Czechowicach-Dziedzicach
6.	Gmina Jaworze	Doposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Jaworzcu
7.	Gmina Porąbka	Zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka - potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą Czaniecką

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Podmiot odpowiedzialny		Tytuł zadania
8.	Gmina Porąbka	Modernizacja kanału ulgi Bukowskiej przy Młynówce Czanieckiej
9.	Gmina Wilamowice	Zagospodarowanie nadbrzeży potoku Pisarzówka
10.	Gmina Wilkowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej
POWIAT CIESZYŃSKI		
11.	Gmina Brenna	Ochrona bioróżnorodności doliny rzeki Brennicy
12.	Gmina Cieszyn	Zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Bobrówki w Cieszynie
13.	Gmina Istebna	Ochrona brzegów i wykorzystanie przyrodniczych walorów doliny rzeki Olzy przy amfiteatrze w Istebnej
14.	Gmina Skoczów	Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w gminie Skoczów
15.	Gmina Strumień	Zagospodarowanie terenów prawego brzegu Wisły w rejonie Strumienia i Zabłocia
16.	Miasto Ustroń	Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu
17.	Miasto Ustroń	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły - skomunikowanie terenów rekreacyjnych
18.	Gmina Wisła	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły w rejonie Wisła Oblaziec – skomunikowanie terenów rekreacyjnych szlakiem pieszo rowerowym z pominięciem głównej drogi
19.	Gmina Wisła	Rewitalizacja obszaru pomiędzy rzeką Wisłą a potokiem Partecznik
20.	Gmina Zebrzydowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej stawu Młyńszczok w Zebrzydowicach
POWIAT ŻYWIECKI		
21.	Gmina Czernichów	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Isepnica i Ponikiewka na terenie gminy Czernichów
22.	Gmina Gilowice	Zagospodarowanie brzegów potoku Łękawka poprzez rewitalizację obszaru na terenie gminy Gilowice
23.	Gmina Jeleśnia	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Koszarawa, Krzyżówki i Sopotnia w gminie Jeleśnia
24.	Gmina Koszarawa	Zagospodarowanie przestrzeni nadbrzeżnej na odcinku rzeki Koszarawa przy Zespole Gimnazjalno-Przedszkolnym do celów rekreacyjno-wypoczynkowych
25.	Gmina Lipowa	Zagospodarowanie górnego biegu potoku Leśnianka poprzez oczyszczenie zbiornika retencyjnego wraz z rewitalizacją przyległej przestrzeni nadbrzeżnej
26.	Gmina Łękawica	Rewitalizacja terenów nadbrzeżnych potoku Kocierzanka w gminie Łękawica

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Podmiot odpowiedzialny		Tytuł zadania
27.	Gmina Łodygowice	Wykorzystanie zasobów przyrodniczych Jeziora Żywieckiego w Zarzeczcu oraz brzegów rzeki Żylicy w Łodygowicach i Zarzeczcu na cele edukacyjne i rekreacyjne
28.	Gmina Milówka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły i Kameszniczanki w Milówce
29.	Gmina Radziechowy-Wieprz	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły w miejscowości Wieprz
30.	Gmina Rajcza	Zagospodarowanie nadbrzeży rzek i potoków w gminie Rajcza
31.	Gmina Ślemień	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoków na terenie gminy Ślemień
32.	Gmina Ujsoły	Zagospodarowanie doliny potoków Bystra i Ujsoły
33.	Gmina Węgierska Górka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły oraz potoków Żabniczanka, Cięcinka, i Loraniec trasami przyrodniczo-tematycznymi
34.	Miasto Żywiec	Zagospodarowanie rekreacyjne brzegów rzeki Koszarawa na odcinku od mostu kolejowego do mostu trzebińskiego
35.	Powiat Żywiecki	Zagospodarowanie brzegu zatoki w rejonie Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Zarzeczcu

Źródło: Strategia Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014-2020

Celem projektu jest ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej na obszarze Województwa Śląskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Subregionu Południowego poprzez:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym;
- Stworzenie miejsc rekreacyjno-edukacyjnych i edukacji ekologicznej;
- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

1.2. Lokalizacja projektu

Zasięg terytorialny przedsięwzięcia dotyczy całego Subregionu Południowego województwa śląskiego, projekty objęte analizą zlokalizowane są na terenie jednostek samorządu terytorialnego w tym subregionie. Obszar funkcjonalny obejmuje: Miasto Bielsko-Biała wraz z otaczającymi gminami miejskimi i wiejskimi.

Przedsięwzięcie zintegrowane realizowane będzie w Bielsku-Białej oraz powiatach: bielskim, cieszyńskim i żywieckim, dotycząc następujących Beneficjentów (wykaz gmin/JST, w których zlokalizowane są projekty):

- Miasto Bielsko-Biała
- W powiecie bielskim
 - Gmina Buczkowice
 - Gmina Czechowice-Dziedzice
 - Gmina Jaworze
 - Gmina Porąbka
 - Gmina Wilamowice
 - Gmina Wilkowice
- W powiecie cieszyńskim
 - Gmina Brenna
 - Gmina Cieszyn
 - Gmina Istebna
 - Gmina Skoczów
 - Gmina Strumień
 - Gmina Ustroń
 - Gmina Wiśla
 - Gmina Zebrzydowice
- Powiat Żywiecki
- W powiecie żywieckim
 - Gmina Czernichów
 - Gmina Gilowice
 - Gmina Jeleśnia
 - Gmina Koszarawa
 - Gmina Lipowa
 - Gmina Łękawica
 - Gmina Łodygowice

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Gmina Milówka
- Gmina Radziechowy-Wieprz
- Gmina Rajcza
- Gmina Ślemień
- Gmina Ujsoły
- Gmina Węgierska Górka
- Miasto Żywiec.

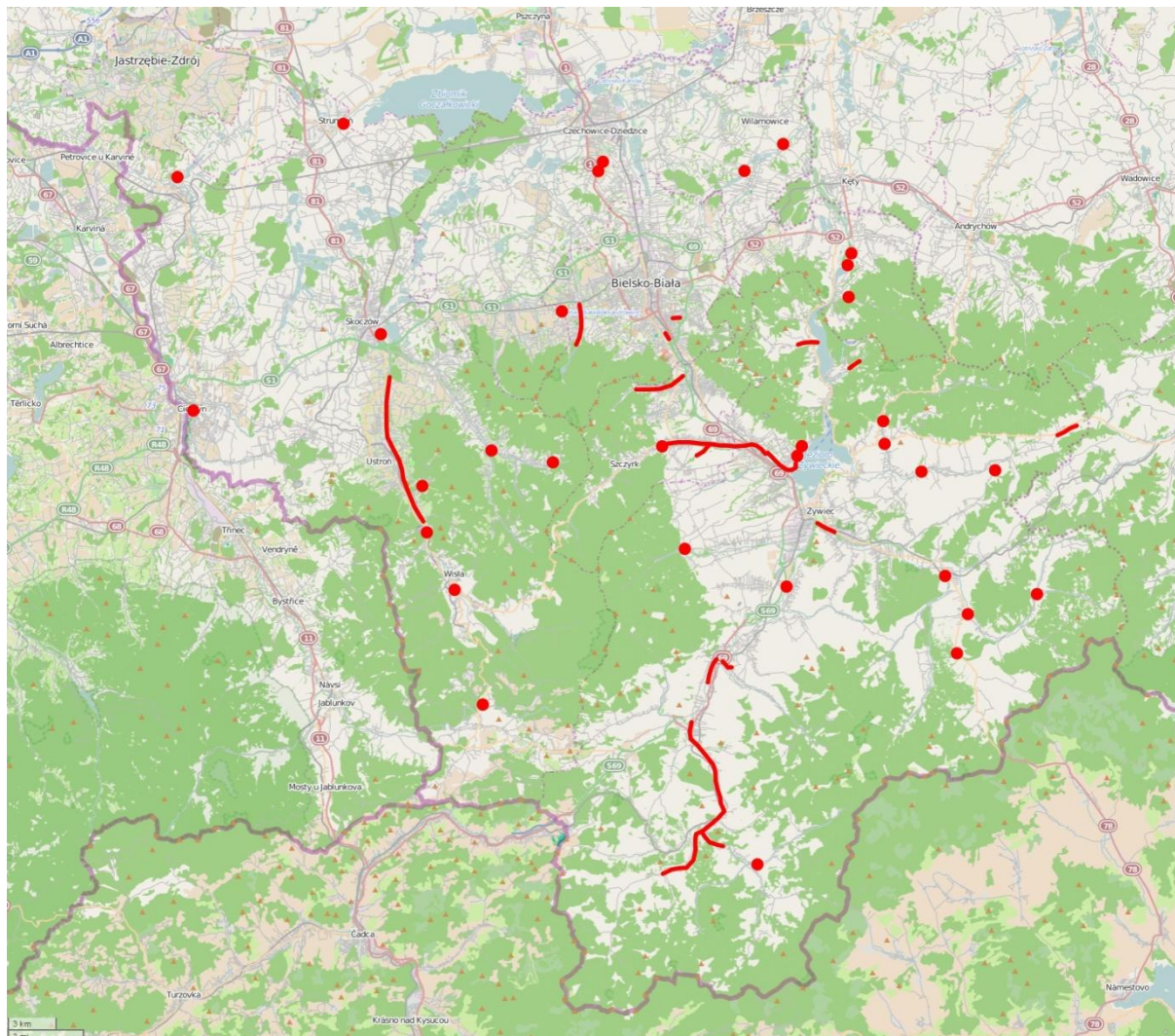
Rysunek 1 Mapa Subregionu Południowego województwa śląskiego

Źródło: Źródło: Strategia RIT

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Rysunek 2 Miejsca realizacji projektów

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Logika interwencji, cele i wskaźniki projektu

Bioróżnorodność, a w zasadzie różnorodność biologiczna jest stosunkowo nowym terminem. Oznacza różnorodność świata biologicznego na różnych poziomach: zarówno różnorodność siedlisk przyrodniczych i ekosystemów, różnorodność pomiędzy gatunkami, jak i różnorodność genetyczną w obrębie jednego gatunku. Wszystkie te poziomy są ważne, wszystkie się zazębiają i wpływają na siebie nawzajem. Zubożenie siedlisk pociąga za sobą zmniejszenie się różnorodności pomiędzy gatunkami, zmniejszenie się różnorodności genetycznej wpływa na zdolność adaptacji gatunku do środowiska i ostatecznie może skutkować wymarciem gatunku, a więc równieżubożeniem różnorodności pomiędzy gatunkami. Ekosystemy złożone, bogate w różnorakie gatunki są bardziej stabilne, znacznie mniej podatne na zaburzenia. Mozaika ekosystemów znacznie szybciej dostosowuje się do zmieniających warunków otoczenia. Kolejną niebagatelną przesłanką jest możliwość wykorzystania skutków bioróżnorodności w gospodarce. Na przykład do niedawna głównym zapyłaczem naszych upraw była pszczoła miodna. Dzięki tej swoistej "monokulturze" – w wypadku masowych chorób pszczół - spadała liczba zapyłonych kwiatów, co ma przełożenie na znaczny spadek plonów. Od kilkunastu lat w naszej strefie klimatycznej rozpoczęto wykorzystywanie kilku gatunków dzikich błonkówek, które dotąd uważane były za nieistotne dla gospodarki. Poprawiła się liczba zapyłonych kwiatów, wysokość plonów, zmniejszyły wahania wysokości plonów. Dzięki temu powstał również nowy rynek hodowli i handlu tymi owadami.

Jeszcze kilkaset lat temu główną przyczyną zmian bioróżnorodności, jej ubożenia były naturalne procesy klimatyczne, czy kataklizmy. Od kilkudziesięciu lat obserwujemy **drastyczny negatywny wpływ działalności człowieka na bioróżnorodność**. Problem ten dotyka również województwa śląskiego. Występuje wiele przyczyn powyższego problemu:

1. Jednym spośród podstawowych zagrożeń jest intensywna gospodarka rolna, a zwłaszcza związane z nią chemizacja oraz komasacja gruntów niszcząca mozaikę siedlisk - miedze, odłogi i zarośla śródpolne. Dzięki temu powstają monokultury upraw, ubogie w gatunki roślin, ale też ubogie w faunę.
2. Kolejnym zagrożeniem jest niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna - poprzez prowadzenie wielkopowierzchniowych zrębów, czy wprowadzanie monokultur w miejsce lasów wielogatunkowych.
3. Dalej można wymienić osuszanie małych zbiorników wodnych, mokradeł, niewłaściwie prowadzone melioracje. Dzięki takim działaniom giną z krajobrazu całe grupy organizmów i znacząco obniża się bioróżnorodność.
4. Wśród znaczących zagrożeń należy wymienić również presję urbanistyczną, zabudowę terenów o wysokiej do niedawna bioróżnorodności, zmniejszanie i związane z tym prace urządzeniowe zieleni: zakładanie jednogatunkowych trawników, wprowadzanie obcych gatunków ozdobnych roślin. Dzięki temu rugowane są z krajobrazu rodzime gatunki, powiązane z cyklami życiowymi licznych owadów i innych zwierząt, a konsekwencją takich działań jest zanikanie kolejnych gatunków i obniżanie bioróżnorodności na wszystkich poziomach. Presja urbanistyczna wpływa również na zwierzęta poprzez zabudowywanie korytarzy ekologicznych i ograniczanie zwierzętom dostępu do przestrzeni i swobodnego przepływu genów wewnątrz populacji.
5. Jeszcze jednym spośród zagrożeń bioróżnorodności, do niedawna ignorowanym są inwazje obcych gatunków. To często groźni konkurenci naszej flory i fauny. W miejscach, gdzie

nastąpi taka inwazja, z uwagi na brak czynników ograniczających mnożenie się gatunku (np. wyspecjalizowane drapieżniki, choroby, pasożyty, wyspecjalizowani roślinożercy) - drastycznie spada bioróżnorodność. Nieraz niszczone są całe ekosystemy - co szczególnie mocno widać w naszych zbiorowiskach nadrzecznych: łągach, ziołoroślach, gdzie już obecnie są całe obszary pozbawione innej roślinności poza rdestowcem, a rozprzestrzenianie się gatunku postępuje nadal.

6. Warto wymienić tutaj również zanieczyszczenia. Powodują one, że giną gatunki mniej odporne na ten czynnik, powstają zaburzenia w ekosystemach, mikroluki, swoiste „wrota”, przez które wnikają właśnie odporne gatunki inwazyjne i ekspansywne.

Bioróżnorodność nie jest więc sloganem, jest istotnym warunkiem sprawnego funkcjonowania ekosystemów i utrzymania środowiska w dobrym stanie. Choć często nie zdajemy sobie z tego sprawy, jesteśmy częścią przyrody, połączoną licznymi powiązaniem z innymi otaczającymi nas gatunkami tak mocno, że chroniąc je, chroniąc ich różnorodność, chronimy naszą gospodarkę i nas samych. Mając świadomość tak istotnych zagrożeń w przedmiotowym projekcie jako **problem kluczowy** określono:

„niewystarczający stopień ochrony bioróżnorodności biologicznej na obszarze Subregionu Południowego Województwa Śląskiego”.

Mając na względzie konieczność znalezienia rozwiązania powyższego problemu jako **cel projektu** przyjęto **„ochronę i przywrócenie różnorodności biologicznej na obszarze Subregionu Południowego Województwa Śląskiego”.**

Cel projektu zgodny jest w tym zakresie z celem RPO WSL na lata 2014-2020 (wersja 5.1) w ramach osi priorytetowej VI OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW, w odniesieniu do priorytetu inwestycyjnego 6.4: ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

W tej osi priorytetowej, w zakresie priorytetu inwestycyjnego 6.4 wyznaczono jeden cel szczegółowy:

- **Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej.**

Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego 6.4 jest spójny z celami głównym i szczegółowym Umowy Partnerstwa, którymi są odpowiednio: **zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie.**

Zgodnie z Projektem Szczegółowego Opisu Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (URPO WSL) na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (wersja 2.0 z maja 2014) przedmiotowy projekt wpisuje się w **Działanie 5.4 Ochrona różnorodności biologicznej.**

W tej wersji dokumentu – celem działania 5.4 jest ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej.

Na etapie opracowania właściwego Studium Wykonania należy odnieść się do zapisów URPO WSL 2014-2020, które aktualnie określają przykładowe rodzaje projektów odnoszące się do przedmiotowego projektu jako:

1. Budowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych;

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

2. Ochrona obszarów nadwodnych wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych;

3. Budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych).

W ramach 1. przykładowego rodzaju projektu wsparcie uzyskają ośrodki prowadzące statutową działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony bioróżnorodności, która związana jest z gatunkami rodzimymi stanowiącymi zasoby przyrodnicze województwa śląskiego.

W ramach 2. przykładowego rodzaju projektu wsparcie uzyskają projekty związane z ochroną obszarów przybrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych w celu stworzenia wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości, także dla ich zagospodarowania na cele turystyczne.

W ramach 3. przykładowego rodzaju projektu wsparcie uzyskają projekty związane z czynną ochroną gatunków rodzimych stanowiącymi zasoby przyrodnicze województwa śląskiego.

W ramach wszystkich typów projektów Beneficjent zobowiązany jest do prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnych.

Przedmiotowy projekt wpisuje się w 1. i 2. przykładowy rodzaj projektu.

Wskaźniki

Planowanymi rezultatami wsparcia – zgodnie z aktualnymi zapisami w Projekcie RPO WSL na lata 2014-2020 (wersja 5.1) – w zakresie budowy, modernizacji i doposażenia ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej; ochrony obszarów nadwodnych (poprzez zagospodarowanie tych przestrzeni jako bezpiecznych, wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości) wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych (np. dla ich zagospodarowania na cele turystyczne), budowy i modernizacji niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych), **będą:**

1. Wzrost udziału obszarów chronionych w powierzchni obszarów ogółem;
2. Powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie potencjału rozwoju gospodarczego i społecznego w oparciu o zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych;
3. Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającej z jednej strony lepszą ochronę wartości przyrodniczych, a jednocześnie przyczyniającej się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tych obszarów.

Niniejszy projekt spełnia odpowiednio zapisy punktów 2 i 3.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 2 Wskaźnik rezultatu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa (2017-2021)
1.	Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem	[%]	GUS	0	Nie dotyczy
2.	Wskaźnik mierzący: Powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmocnienie potencjału rozwoju gospodarczego i społecznego w oparciu o zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych	zostanie uzupełnione po opublikowaniu odpowiednich wskaźników RPO WSL	zostanie uzupełnione po opublikowaniu odpowiednich wskaźników RPO WSL	zostanie uzupełnione po opublikowaniu odpowiednich wskaźników RPO WSL	zostanie uzupełnione po opublikowaniu odpowiednich wskaźników RPO WSL
3.	Wskaźnik mierzący: Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającej z jednej strony lepszą ochronę wartości przyrodniczych, a jednocześnie przyczyniającej się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tych obszarów	zostanie uzupełnione po opublikowaniu odpowiednich wskaźników RPO WSL	zostanie uzupełnione po opublikowaniu odpowiednich wskaźników RPO WSL	zostanie uzupełnione po opublikowaniu odpowiednich wskaźników RPO WSL	zostanie uzupełnione po opublikowaniu odpowiednich wskaźników RPO WSL

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WSL na lata 2014 – 2020 (wersja 5.1)

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 3 Wskaźnik produktu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa (2016-2020)
1.	Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem	[szt.]	Dokumentacja wykonawczo - techniczna/ protokoły zdawczo – odbiorcze	0	34
2.	Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów	[ha]	Dokumentacja wykonawczo - techniczna/ protokoły zdawczo – odbiorcze	0	82,74
3.	Liczba wspartych form ochrony przyrody	[szt.]	Sprawozdanie	0	Nie dotyczy

Źródło: URPO WSL na lata 2014-2020 (wersja 5.1)

Na dzień przygotowania niniejszego opracowania ani projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, ani projekt uszczegółowienia tegoż programu nie przewidują wskaźników innych niż te, które podano w tabelach. Wskaźniki określone w dostępnych projektach dokumentów nie są adekwatne do zaplanowanych typów działań, jak również nie pozwalają na zmierzenie rezultatów wsparcia, jakimi zgodnie z projektem RPO WSL na lata 2014-2020 (wersja 5.1) mają być:

- Powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmocnienie potencjału rozwoju gospodarczego i społecznego w oparciu o zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych;
- Rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającej z jednej strony lepszą ochronę wartości przyrodniczych, a jednocześnie przyczyniającej się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tych obszarów.

W związku z powyższym, rezultaty te podano bez określenia nazwy wskaźnika. Jednocześnie przy wskaźniku „Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem” podano wartość dla każdego z zadań, gdyż beneficjent zobowiązany będzie do prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnych w ramach projektu. Niezbędna będzie weryfikacja powyższych zapisów po opublikowaniu listy wskaźników obowiązujących dla tego typu projektu.

Procedura raportowania i monitorowania wskaźników dostosowana będzie do Wytycznych z zakresu monitoringu i sprawozdawczości RPO Województwa Śląskiego 2014-2020. Obowiązki beneficjenta w zakresie sprawozdawczości będzie również określać umowa o dofinansowanie. Funkcję sprawozdania na poziomie beneficjenta spełniać będzie część wniosku o płatność dotycząca postępu rzeczowego i finansowego danego projektu (w tym informacja nt. postępu prac, osiągniętych produktów). Wskaźniki produktu będą monitorowane co najmniej 1 raz na kwartał, natomiast wskaźniki rezultatu – najpóźniej w rok po zakończeniu inwestycji.

2. Analiza terytorialna

Subregion południowy województwa śląskiego zajmuje obszar 2 352 km², a liczba ludności wynosi około 647 522 mieszkańców, co stanowi 14% ludności województwa śląskiego. Strukturę administracyjną subregionu stanowią trzy powiaty:

- bielski (skupiający 10 gmin: Bestwina, Buczkowice, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice, Wilkowice),
- cieszyński (skupiający 12 gmin: Brenna, Chybie, Cieszyn, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Istebna, Skoczów, Strumień, Ustroń, Wisła, Zebrzydowice),
- żywiecki (skupiający 15 gmin: Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Ślemień, Świnna, Ujszoły, Węgierska Górka, Żywiec)

oraz Bielsko-Biała – miasto na prawach powiatu.

Zgodnie z dokumentami strategicznymi województwa śląskiego subregion południowy charakteryzuje się istnieniem 3 głównych ośrodków w zakresie dojazdów do pracy oraz do szkół ponadgimnazjalnych. Należą do nich: Bielsko-Biała, Żywiec i Cieszyn. Zdecydowanie największym z nich jest Bielsko-Biała. Struktura powiązań wernie odwzorowuje podział administracyjny – w zasadzie dla wszystkich gmin w subregionie najważniejszymi generatorami ruchu są ich ośrodki powiatowe.

Subregion południowy stanowi południowy obszar polityki rozwoju, zorganizowany wokół aglomeracji bielskiej, którą współtworzą Bielsko-Biała i Czechowice-Dziedzice, a która z innymi miastami obszaru powiązana jest międzyregionalną i regionalną siecią transportową. Dokumenty strategiczne, jak np. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, wyróżniają aglomerację bielską i jej obszar funkcjonalny.

Aglomeracja bielska to centralny ośrodek południowego obszaru polityki rozwoju. Jest obszarem organizacji usług publicznych o znaczeniu krajowym, tj.:

- obszar ten posiada silnie rozwinięty sektor gospodarczy (w tym w szczególności samochodowy oraz turystyczny) oraz sektor naukowy,
- aglomeracja charakteryzuje się aktywnością mieszkańców oraz dynamicznym rozwojem usług związanych z sektorem kultury i turystyki,
- zlokalizowane są tutaj specjalistyczne placówki ochrony zdrowia,
- posiada duże znaczenie w sferze gospodarczej oraz w zakresie zaspokojenia dostępu do usług publicznych wyższego rzędu w południowej części regionu,
- otwiera także region na współpracę transgraniczną z Czechami i Słowacją.

W otoczeniu aglomeracji uwidacznia się proces suburbanizacji, a w obszarze funkcjonalnym rozrasta się strefa podmiejska. Wyzwaniem dla aglomeracji jest dalszy rozwój sektora badawczo-rozwojowego, kultury i turystyki.

Powiat bielski

Obszar powiatu bielskiego wynosi 459 km², a liczba ludności powiatu wynosi 159 241 mieszkańców, co stanowi 3,5% ludności województwa. Do obszaru o najwyższej koncentracji ludności należą Czechowice-Dziedzice oraz Jasienica. Najslabiej zaludnione gminy to Jaworze i Szczyrk. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 10 gmin, w tym 1 gmina miejska, 2 gminy miejsko-wiejskie oraz

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

7 gmin wiejskich. Powiat bielski należy do grupy powiatów ziemskich „owiniętych” wokół miast na prawach powiatów (powiatów grodzkich) – Bielska-Białej.

Rysunek 3 Gminy powiatu bielskiego.

Źródło: <http://gminy.pl>

Powiat bielski jest obszarem charakteryzującym się dominacją funkcji turystyczno-usługowej. Jego perspektywę strategiczną wytyczają walory krajobrazowo-przyrodnicze Beskidu Śląskiego, Beskidu Małego i Beskidu Żywieckiego oraz przygraniczne położenie na styku granic Polski z Czechami i Słowacją. Wyjątkowe walory przyrodnicze, krajobrazowe i klimatyczne powiatu, a także silnie rozwinięta baza rekreacyjno-wypoczynkowa sprawiają, że turystyka jest jedną z głównych dziedzin rozwoju gospodarczego powiatu bielskiego.

Jednakże gospodarka powiatu cechuje się tzw. „dipolarnością” powodowaną przez dwa bieguny o odrębnych charakterystykach gospodarczych. Na południu miasto Szczyrk i sąsiadujące z nim gminy: Buczkowice, Wilkowice, w dalszej kolejności Kozy, Porąbka, a z drugiej strony – Jaworze tworzą „biegun turystyczny”. Natomiast na północy powiatu miasto Czechowice-Dziedzice i sąsiadujące z nim gminy tworzą „biegun przemysłowy”.

Powiat cieszyński

Obszar powiatu cieszyńskiego wynosi 730 km², a liczba ludności powiatu wynosi 177 124 mieszkańców, co stanowi 3,8% ludności województwa. Do obszaru o najwyższej koncentracji ludności należy Cieszyn oraz Skoczów. Najslabiej zaludnione gminy to Dębowiec i Chybie. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 12 gmin, w tym 3 gminy miejskie, 2 gminy miejsko-wiejskie oraz 7 gmin wiejskich.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Rysunek 4 Gminy powiatu cieszyńskiego.

Źródło: <http://gminy.pl>

Turystyka w powiecie cieszyńskim stanowi jedną z najważniejszych dziedzin gospodarki, będąc istotnym i wiodącym źródłem dochodów i tym samym miejscem zatrudnienia wielu mieszkańców. Powiat cieszyński to atrakcyjny region wypoczynkowy, oferujący różnorodne formy spędzania czasu wolnego, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości, jakie stwarzają walory przyrodnicze. Czynniki te stymulują rozwój gospodarczy poprzez przyciąganie inwestorów oraz wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości. Zróżnicowany standard usług turystycznych i bazy noclegowej oraz rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna stanowią magnes dla przyjezdnych z kraju i zagranicy.

W sektorze gospodarczym powiatu obok turystyki rozwija się przemysł, w którego dziedzinie dominuje przemysł chemiczny, elektromaszynowy i spożywczy. Ważną rolę odgrywa również handel i usługi. Ważnym elementem sprzyjającym promocji gospodarczej regionu są bogate tradycje współpracy przygranicznej.

Powiat żywiecki

Obszar powiatu żywieckiego wynosi 1 040 km², a liczba ludności powiatu wynosi 153 119 mieszkańców, co stanowi 3,2% ludności województwa. Do obszaru o najwyższej koncentracji ludności należą Żywiec oraz Łodygowice. Najślabiej zaludnione gminy to Ujszoły i Rajcza. Strukturę administracyjną powiatu tworzy 15 gmin, w tym 1 gmina miejska oraz 14 gmin wiejskich. Jest to drugi co do wielkości powiat województwa.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Rysunek 5 Gminy powiatu żywieckiego.

Źródło: <http://gminy.pl>

Powiat żywiecki położony jest w obrębie pasm Beskidów: Śląskiego i Żywieckiego, przez co zalicza się go do obszarów o dużych walorach rekreacyjnych i turystycznych. To, co urzeka turystów to piękne górskie krajobrazy, czyste rzeki, świeże powietrze oraz wspaniała i niepowtarzalna przyroda. Beskidy stwarzają doskonałe warunki do całorocznego wypoczynku oraz rekreacji w różnorodnych formach aktywności: turystyce górskiej, uprawianiu sportów zimowych, wędkarstwie, lotniarstwie, a także w leczeniu i prewencji zdrowotnej.

W zakresie potencjału gospodarczego na terenie całego powiatu dobrze rozwija się drobna wytwórczość, rzemiosło, usługi oraz handel. Poza wielkimi pracodawcami, najwięcej miejsc pracy, zwłaszcza sezonowo, tworzonych jest w branży turystycznej. Dla tak rozległego powiatu, o dużym potencjale turystycznym, ma to bardzo istotne znaczenie w aspekcie gospodarczym i społecznym.

Miasto na prawach powiatu – Bielsko-Biała

Strukturę administracyjną subregionu obok wymienionych i opisanych powyżej trzech powiatów stanowi Bielsko-Biała – miasto na prawach powiatu. Jest to miasto odgrywające znaczącą rolę w kształtowaniu polityki rozwoju w subregionie południowym, usytuowane w północno-wschodniej jego części, u stóp Beskidu Śląskiego oraz Małego, nad rzeką Białą. Bielsko-Biała to centrum administracyjne, przemysłowe i kulturalne regionu zwanego Podbeskidziem. Miasto zamieszkuje 174 370 mieszkańców, co stanowi około 3,7% ogółu mieszkańców województwa śląskiego. Bielsko-Biała to miasto otwarte na inwestycje zewnętrzne, z niskim poziomem bezrobocia rejestrowanego, położone w takiej samej odległości zarówno od Warszawy, jak i od Wiednia. Krzyżują się tutaj ważne szlaki komunikacyjne drogowe i kolejowe. Przez miasto prowadzą krajowe i międzynarodowe drogi do przejść granicznych z Czechami w Cieszynie i Słowacją w Zwardoniu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 4 Liczba ludności subregionu południowego na przestrzeni lat 2009-2013

Rok	Liczba ludności ogółem	Dynamika wzrostu rok do roku	Dynamika wzrostu 2009 =100%
2009	653 435	100,00%	100,00%
2010	660 812	101,13%	101,13%
2011	662 442	100,25%	101,38%
2012	663 854	100,21%	101,59%
2013	664 691	100,13%	101,72%

Źródło: www.stat.gov.pl, dane na 31 XII

Analiza ludności subregionu południowego na przestrzeni 5 ostatnich lat pokazuje, iż z roku na rok liczba ludności systematycznie wzrasta, co jest wynikiem dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji. W latach 2009-2013 liczba ludności w subregionie południowym wzrosła o 11 256 osób. Jest to zatem tendencja odwrotna niż w całym województwie śląskim, które charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym oraz ujemnym saldem migracji. Wzrost liczby ludności zaobserwowano we wszystkich powiatach ziemskich, z kolei spadek liczby ludności następuje corocznie w głównym mieście subregionu – mieście na prawach powiatu Bielsko-Biała. Gęstość zaludnienia w subregionie południowym wynosi 282 osoby/km². Najliczniejszym z powiatów subregionu południowego jest powiat cieszyński, a najmniej liczny to powiat żywiecki.

Tabela 5 Liczba ludności w podziale na powiaty subregionu południowego

Powiaty	Liczba ludności ogółem
Miasto Bielsko-Biała	173 699
Powiat bielski	160 405
Powiat cieszyński	177 479
Powiat żywiecki	153 108

Źródło: www.stat.gov.pl, dane na 31 XII 2013 r.

Ludność subregionu południowego w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 18,6% ludności ogółem w wieku produkcyjnym 62,8% ludności ogółem oraz poprodukcyjnym 18,6% ludności ogółem.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 6 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w 2013 r.

W wieku przedprodukcyjnym: 14 lat i mniej		
ogółem	osoba	102 109
mężczyźni	osoba	52 301
kobiety	osoba	49 808
W wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni		
ogółem	osoba	438 905
mężczyźni	osoba	229 744
kobiety	osoba	209 161
W wieku poprodukcyjnym		
ogółem	osoba	123 677
mężczyźni	osoba	38 851
kobiety	osoba	84 826

Źródło: www.stat.gov.pl, dane na 31 XII 2013 r.

Struktura wiekowa ludności subregionu południowego wskazuje, iż największą grupę stanowią osoby w wieku 70 lat i więcej – 68 365 osób, następnie osoby w wieku 30-34 lat – 54 966 osób oraz w wieku 25-29 lat – 50 502 osoby. Na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet.

Tabela 7 Stopa bezrobocia w subregionie południowym, w województwie śląskim i w Polsce na przestrzeni lat 2009-2013

Stopa bezrobocia	2009	2010	2011	2012	2013
Subregion południowy	8,8%	9,2%	9,4%	10,4%	10,2%
Województwo śląskie	9,4%	10,0%	10,2%	11,1%	11,3%
Polska	12,1%	12,4%	12,5%	13,4%	13,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl, dane na 31 XII

Liczba pracujących w subregionie południowym województwa śląskiego to ogółem 164 378 osób (GUS, stan na 31 XII 2013 r.). Na tle całego kraju występuje stosunkowo niski poziom bezrobocia. W końcu 2013 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 10,2% i była niższa od stopy krajowej, która wyniosła 13,4% oraz stopy dla województwa śląskiego (11,3%). Bezrobotni w subregionie południowym stanowili 6,7% liczby ludności w wieku produkcyjnym.

Stopa bezrobocia na terenie subregionu południowego województwa śląskiego na przestrzeni lat 2009-2013 jest niższa niż średnia dla województwa oraz kraju. Stopa bezrobocia syntetycznie opisuje stronę podażową rynku pracy, a jej wartość jest powiązana z sytuacją demograficzną, socjalną oraz długotrwałym bezrobociem i brakiem aktywności zawodowej.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 8 Dane dotyczące bezrobocia w podziale na poszczególne powiaty subregionu południowego

Powiaty	Stopa bezrobocia rejestrowanego	Liczba osób bezrobotnych ogółem
Miasto Bielsko-Biała	6,3	6 277
Powiat bielski	10,5	5 816
Powiat cieszyński	11,1	7 711
Powiat żywiecki	15,9	8 347

Źródło: www.stat.gov.pl, dane na 31 XII 2013 r.

W ramach subregionu południowego największą stopę bezrobocia rejestrowanego posiada powiat żywiecki (15,9%), a najmniejszą Miasto Bielsko-Biała (6,3%). W całym subregionie południowym liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na dzień 31 XII 2013 r. wyniosła 28 151 osób ogółem, w tym 13 988 mężczyzn i 14 163 kobiet.

Powyższe dane świadczą, iż problem bezrobocia dotyczy w szczególności powiatu żywieckiego, dlatego też dla tego powiatu niezbędne są działania aktywizacyjne skierowane do osób bezrobotnych. Szczególnie istotne będą zatem działania związane z realizacją programów aktywizacji zawodowej takich jak: poradnictwo zawodowe, wsparcie psychologiczno-doradcze osób powracających na rynek pracy, szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, wsparcie pracodawców, promocja samo zatrudnienia itp.

Gospodarka

Według danych GUS BDL (stan na koniec 2013 r.) dla subregionu południowego województwa śląskiego – podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (stan w dniu 31 XII) stanowiły: 74 786, w tym z sektora publicznego 1 991, prywatnego 72 795, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 57 130.

Wiodącym sektorem wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w subregionie południowym są firmy z sektora G – **handel detaliczny i hurtowy** (19 939 firm), z sektora F – **budownictwo** (9 956 firm), z sektora C – **przetwórstwo przemysłowe** (8 235) oraz z sektora M – **działalność profesjonalna, naukowa i techniczna** (5 923 firmy). Główny profil branżowy gospodarki subregionu południowego to: sektor motoryzacyjny, sektor budowlany oraz sektor turystyczny (gastronomia, hotelarstwo itd.).

Na 10 tys. ludności przypadało 1 125 podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Wskaźnik nowo zarejestrowanych podmiotów na 10 tys. ludności wyniósł 91, natomiast wskaźnik jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności wyniósł 75 podmiotów. Na 100 osób w wieku produkcyjnym, 13,7 osób fizycznych prowadziło działalność gospodarczą. Najwięcej Podmiotów Gospodarki Narodowej zarejestrowanych w systemie REGON było w mieście Bielsko-Biała (25 513), następnie w powiecie cieszyńskim (19 262), powiecie bielskim (16 475) i powiecie żywieckim (13 536).

Obserwując liczbę podmiotów gospodarczych nowo rejestrowanych oraz podmiotów wykreślanych z rejestru REGON zauważa się, że średnia roczna przeżywalność przedsiębiorstw oscylowała na średnim poziomie bardzo podobnym do całego województwa śląskiego. Nie mniej jednak w niektórych latach bilans przeżywalności przedsiębiorstw był ujemny, należy zatem ukierunkować wsparcie na poprawę żywotności firm, w szczególności z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które są najbardziej podatne na wszelkie wahania sytuacji rynkowej.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Infrastruktura drogowa

Przez obszar subregionu południowego przebiegają:

- droga ekspresowa S-1 Bielsko-Biała – Cieszyn;
- droga ekspresowa S-69 Bielsko-Biała – Zwardoń:
 - północno-wschodnia obwodnica Bielska-Białej,
 - odcinek Bielsko-Biała – Żywiec (w budowie),
 - odcinek Żywiec-Przybędza,
 - odcinek Milówka – Zwardoń,
- droga krajowa nr 1 (odcinek Bielsko-Biała – Czechowice-Dziedzice);
- droga krajowa nr 52 Bielsko-Biała – Głogoczów;
- droga krajowa nr 69 Bielsko-Biała – Żywiec;
- droga krajowa nr 81 Katowice – Skoczów;
- droga wojewódzka nr 781: Andrychów – Łękawica;
- droga wojewódzka nr 937 Jastrzębie-Zdrój – Hażlach;
- droga wojewódzka nr 938 Pawłowice – Pruchna – Cieszyn;
- droga wojewódzka nr 939 Pszczyna – Wisła Wielka – Strumień – Zbytków;
- droga wojewódzka nr 941 Skoczów – Wisła – Istebna;
- droga wojewódzka nr 942 Bielsko-Biała – Szczyrk – Wisła;
- droga wojewódzka nr 943 Laliki – Koniaków – Istebna – granica państwa (Czechy);
- droga wojewódzka nr 945 Żywiec – Jeleśnia – Korbielów – granica państwa (Słowacja);
- droga wojewódzka nr 946 Żywiec – Sucha Beskidzka;

droga wojewódzka nr 948 Oświęcim – Kęty – Kobiernice – Żywiec.

Tabela 9 Drogi publiczne na terenie subregionu południowego

Drogi publiczne gminne	
o nawierzchni twardej	3 429,3 km
o nawierzchni twardej ulepszonej	3 037,9 km
o nawierzchni gruntowej	733,6 km
Drogi publiczne powiatowe	
o nawierzchni twardej	1 115,1 km
o nawierzchni twardej ulepszonej	1 114,9 km
o nawierzchni gruntowej	6,3 km

Źródło: www.stat.gov.pl, dane na 31 XII 2013 r.

Pod względem gęstości dróg powiatowych dominuje subregion centralny z gęstością ok. 55 km/100km², a najmniejszą charakteryzuje się subregion północny (niecałe 40 km/100km²). Pod

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

względem gęstości dróg gminnych dominuje subregion południowy (ponad 140 km/100 km²), a najmniejszą cechuje się subregion północny (prawie 65 km/100 km²).

Niezadowolające jest powiązanie sieci dróg lokalnych z siecią dróg wyższych kategorii, a w konsekwencji niedostateczne wykorzystanie rozwijającej się infrastruktury komunikacyjnej i obniżenie dostępności komunikacyjnej części obszarów subregionu.

Subregion południowy charakteryzuje się istnieniem trzech głównych ośrodków w zakresie dojazdów do pracy, do których należą: Bielsko-Biała, Cieszyn i Żywiec. Ośrodkiem zdecydowanie największym jest Bielsko-Biała. Silne są powiązania pomiędzy głównymi ośrodkami tego subregionu oraz powiązania z innymi subregionami. Komunikację wewnątrz powiatów oraz międzyregionalną zapewniają:

- powiat bielski - PKS Bielsko-Biała S.A.,
- powiat żywiecki (komunikacja wewnątrz powiatu) - prywatni przewoźnicy,
- powiat cieszyński – 10 prywatnych przewoźników.

Jedynie miasto Czechowice-Dziedzice posiada wdrożone elementy dynamicznej informacji pasażerskiej i obsługi elektronicznej tj. System GMV dynamicznej informacji pasażerskiej (SMS, tablice informacyjne wewnątrz pojazdów i dworcu autobusowym), dyspozytorski system nadzoru ruchu GMV.

Aby sprostać wymogom związanym z dużym natężeniem ruchu, zwłaszcza w centrach miast, należy dążyć do ograniczenia ruchu samochodowego poprzez rozwój transportu zbiorowego. Poprawa jakości powietrza w miastach, to także inwestycje w transport niskoemisyjny. W celu ograniczenia emisji spalin samochodowych w centrach miast na terenie subregionu południowego, niezbędne są działania przyczyniające się do ograniczenia ruchu samochodowego oraz poprawy parametrów technicznych taboru autobusowego.

Transport kolejowy

Od 2013 roku głównym operatorem pasażerskich przewozów kolejowych obsługującym połączenia kolejowe w województwie śląskim przebiegające m.in. przez subregion południowy są Koleje Śląskie Sp. z o.o. (podmiot utworzony przez samorząd województwa śląskiego, który przejął obsługę połączeń od Przewozów Regionalnych Sp. z o.o.).

Połączenia dalekobieżne realizują:

- 1) PKP Intercity – kategorie: Twoje Linie Kolejowe (TLK) oraz Express Intercity (EIC),
- 2) Przewozy Regionalne – kategoria InterREGIO (IR).

Ponadto Bielsko-Biała zostanie objęte przez spółkę PKP Intercity siecią połączeń realizowanych taborem Pendolino, w ramach kategorii Express Intercity Premium.

Koleje Śląskie obsługują połączenia z subregionem południowym oraz na terenie subregionu w ramach następujących linii:

- S5: Katowice – Czechowice – Dziedzice – Bielsko-Biała – Żywiec – Zawardów;
- S6: Katowice – Pszczyna – Skoczów – Ustroń Zdrój – Wisła Głębcze;
- S31: Katowice – Mysłówice – Oświęcim – Czechowice-Dziedzice;
- S52: Bielsko-Biała – Kęty – Andrychów – Wadowice;
- S58: Czechowice – Dziedzice – Zebrzydowice – Cieszyn.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Na terenie subregionu południowego województwa śląskiego występuje:

- linia nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice – w całości zelektryfikowana,
- linia nr 97 Skawina – Żywiec – jednotorowa – w całości zelektryfikowana,
- linia nr 117 Kalwaria Zebrzydowska Lanckorona – Bielsko-Biała Główna – zelektryfikowana linia kolejowa jednotorowa,
- linia nr 139 Katowice – Skalite Serafinov na Słowacji – zelektryfikowana linia kolejowa, dwutorowa między Katowicami i Bielsko-Białą (Koleje Śląskie, PKP Intercity, Przewozy Regionalne, przewoźnicy towarowi),
- linia nr 157 Pawłowice Śląskie – Skoczów – w całości zelektryfikowana,
- linia nr 190 Bielsko-Biała Główna – Český Těšín (Czechy) – jednotorowa, zelektryfikowana linia kolejowa, na której od stycznia 2009 r. nie odbywa się ruch pasażerski,
- linia nr 191 Golezów – Wisła Głębcze – w całości zelektryfikowana.

W sieci kolejowej subregionu południowego występuje szereg ograniczeń eksploatacyjnych, które są spowodowane m.in.: ogólnym złym stanem technicznym torów, nieodpowiednim układem geometrycznym torów, złym stanem rozjazdów a także związane są ze stanem urządzeń sterowania ruchem kolejowym. Stan i wiek budynków dworcowych jest bardzo zróżnicowany, a w wielu przypadkach zły. Większość z nich wymaga szybkich remontów.

Infrastruktura techniczna

Zasoby mieszkaniowe subregionu południowego województwa śląskiego stanowią 226 159 mieszkań (wg GUS, stanu na XII 2013 r.), a budynki mieszkalne w gminie to ogółem 136 904. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w 2013 r. wyniosła 2 243.

Według danych GUS z 2011 roku odsetek ludności **korzystający z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej** systematycznie rośnie i kształtuje się na poziomie odpowiednio 77,6% i 58,3%. Pomimo zwiększonego udziału ludności w korzystaniu z wymienionej infrastruktury ocenia się aktualny pułap za zbyt niski i wymagający inwestycji. Odsetek ludności korzystający z instalacji gazowej wynosi 64,0%.

Urządzenia sieciowe (dane GUS na 2013 r.):

- Wodociągi – długość czynnej sieci rozdzielczej to 3 767,0 km, a połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania to 96 100 szt.

Kanalizacja – długość czynnej sieci kanalizacyjnej to 3 014,2 km, a połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania to 67 522 szt.

Tabela 10 Sieć rozdzielcza na 100 km²

Sieć rozdzielcza na 100 km²	
sieć wodociągowa	160,1 km
sieć kanalizacyjna	128,1 km
sieć gazowa	170,2 km

Źródło: www.stat.gov.pl, dane na 31 XII 2013 r.

Powyższe dane wskazują, iż na terenie powiatu bielskiego, cieszyńskiego oraz żywieckiego w dalszym ciągu niezbędne są inwestycje w zakresie budowy i modernizacji sieci kanalizacyjnych,

budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę.

Środowisko

Głównymi zagrożeniami dla wód powierzchniowych i podziemnych są skażenia komunalne i związane z chemicznymi środkami do produkcji rolnej. Ścieki socjalno-bytowe, pochodzące z zabudowy mieszkaniowej, odprowadzane są często do nieszczelnych osadników przydomowych bądź też lokalnie budowanymi przez mieszkańców kanałami bezpośrednio do przydrożnych rowów melioracyjnych lub cieków wodnych. Dodatkowo istotnym zagrożeniem, dla jakości wód są substancje ropopochodne splukiwane podczas opadów deszczu z nawierzchni dróg, parkingów czy placów stacji paliw. Poważne źródło zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych stanowią też związki biogenne spływające z pól uprawnych w okresach po nawożeniu gruntów rolnych.

Na stan powietrza w subregionie południowym mają wpływ następujące czynniki:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych,
- emisja ze środków transportu i komunikacji,
- emisja transgraniczna,
- emisja niezorganizowana, w tym niska emisja.

Na terenie subregionu południowego występują dwie strefy oceny jakości powietrza, tj. strefa śląska oraz strefa miasto Bielsko-Biała.

Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył.

Wartość dopuszczalna stężenia pyłu zawieszonego PM 2,5 wynosząca 27 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ została przekroczona w większości stacji pomiarowych i wynosiła:

- Bielsko-Biała: 34,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- powiat bielski: 22 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- powiat cieszyński: 25,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- powiat żywiecki: 30,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wartości średnie stężeń pyłu zawieszonego PM 10 w 2012 roku (wartość dopuszczalna 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) wyniosły:

- Bielsko-Biała: 43 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- powiat bielski: 26-29 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- powiat cieszyński: 26-36 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- powiat żywiecki: 25-60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM 10, PM 2,5 w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s).

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 11 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

Rok	Miasto Bielsko-Biała	Powiat bielski	Powiat cieszyński	Powiat żywiecki
Emisja zanieczyszczeń pyłowych t/r				
2009	426	244	72	35
2010	335	183	105	20
2011	302	189	88	19
2012	332	168	83	19
2013	143	167	89	21
Emisja zanieczyszczeń gazowych w tym CO₂				
2009	430 401	376 491	95 876	38 420
2010	329 262	416 779	130 162	40 686
2011	242 953	465 662	113 086	34 484
2012	296 806	351 856	116 457	34 672
2013	220 088	469 134	109 264	72 245

Źródło: www.stat.gov.pl, dane na 31 XII 2013 r.

Niewielki stopień gazyfikacji terenu subregionu południowego oraz wysokie ceny gazu powodują, iż ciągle najpopularniejszym paliwem ze względu na bliskość kopalń, jest węgiel kamienny oraz miał i muł węglowy. Chociaż wiele instytucji publicznych i zakładów przemysłowych coraz częściej decyduje się na ograniczenie emisji poprzez zmianę medium grzewczego z węgla na gaz lub olej opałowy, a nawet odnawialne źródła ciepła to nadal wielkim problemem pozostaje emisja do atmosfery zanieczyszczeń z palenisk domowych – problem szczególnie uciążliwy w okresie grzewczym. Ilość emisji z budynków prywatnych z paleniskami jest trudna do oszacowania. Niemożliwość oszacowania emisji z tych budynków wynika ze względu na rozproszenie dystrybucji paliwa oraz z braku kontroli, jakości i ilości spalnego paliwa. Paleniska domowe stanowią tym większy problem, że ich użytkownicy niejednokrotnie spalają w nich substancje wyjątkowo szkodliwe (np. odpady z tworzyw sztucznych, gumy), co dodatkowo zwiększa uciążliwość tych źródeł dla środowiska przyrodniczego. Układ osadniczy terenu powiatu bielskiego, cieszyńskiego oraz żywieckiego sprawia, iż emisja ma charakter rozproszony.

Wzdłuż sieci ciągów komunikacyjnych (drogi, koleje) koncentruje się emisja spalin i hałasu. Ponadto poważnym źródłem zanieczyszczeń jest ich emisja z obszarów sąsiednich, w głównej mierze z rejonów Trzyńca oraz Ostrawsko-Karwińskiego Okręgu Przemysłowego i Rybnickiego Okręgu Węglowego. Emisja przemysłowa determinowana jest ilościami gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza z danej instalacji oraz sposobami monitorowania tej emisji, których dopuszczalne poziomy określone są w wydawanych przez Starostę decyzjach oraz pozwoleniach zintegrowanych (określających rodzaje i ilości gazów i pyłów dopuszczonych do wprowadzania do powietrza z danej instalacji oraz sposoby monitorowania tej emisji, zmierzające do stosowania zwłaszcza w dużych zakładach technologii najmniej szkodzącej środowisku). W świetle obserwowanego spadku emisji z sektora przemysłowego rośnie znaczenie zanieczyszczeń pochodzących z sektora komunalnego

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

(tzw. niska emisja), a także z transportu samochodowego (emisja powierzchniowa i liniowa). Stają się one obecnie ważnym problemem wymagającym pilnego rozwiązania.

W celu ograniczenia zanieczyszczeń powietrza, jakie powodują niska emisja, poszczególne gminy subregionu południowego przystępują do Programów Ograniczenia Niskiej Emisji. Podstawowym celem jest systemowe ograniczenie emisji substancji szkodliwych do atmosfery, poprzez kompleksową likwidację istniejących, nieefektywnych źródeł ciepła. Założony cel osiąga się poprzez wprowadzanie:

- ekologicznych, energooszczędnych urządzeń grzewczych (kotły),
- odnawialnych źródeł energii (biomasa, układy solarne, pompy ciepła),
- możliwość realizacji kompleksowych inwestycji (kocioł, układy solarne).

Warunki do rekreacji rodzinnej i eko-edukacji

W subregionie południowym znajduje się jeden z najlepiej zagospodarowanych górskich regionów kraju – Beskidy. Turystyczny charakter Beskidów – Beskidu Śląskiego, Małego i Żywieckiego, tworzą góry i zbiorniki wodne, stwarzając bardzo dobre warunki do całorocznego wypoczynku i rekreacji w różnych formach: turystyce górskiej, sportach zimowych, wędkarstwie, myślistwie, sportach szybowcowych, lotniarstwie, a nawet leczeniu i prewencji zdrowotnej. To, co urzeka turystów to piękne, górskie krajobrazy, czyste rzeki i świeże powietrze oraz niepowtarzalna roślinność.

Znakomite walory przyrodnicze, krajobrazowe i klimatyczne powiatów bielskiego, cieszyńskiego i żywieckiego oraz miasta Bielska-Białej, wraz z najlepiej w województwie śląskim, rozwiniętą bazą rekreacyjno-wypoczynkową pozwalają uznać turystykę za jedną z głównych dziedzin rozwoju gospodarczego subregionu. Wśród szczególnie znanych, pod względem turystycznym, miejscowości można wymienić gminy tworzące Beskidzką 5 czyli: Brenna, Istebna, Szczyrk, Jaworze, Ustroń, Wisła. Główne ośrodki turystyczne powiatu bielskiego to miasto Szczyrk, będące stolicą sportów zimowych, Porąbka, malowniczo położona nad zaporą wodną i zbiornikiem na Sole oraz Jaworze i Wilkowice, posiadające walory klimatyczne i lecznicze wody jodowo-bromowe.

Placówki edukacyjne w subregionie południowym województwa śląskiego to: 260 przedszkoli dla 20 960 dzieci; 225 szkół podstawowych (dla 38 029 uczniów) oraz 142 gimnazja (dla 20 135 uczniów). Pomimo tego, iż poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej w subregionie południowym wzrasta z roku na rok, jest jeszcze spory dystans do nadrobienia, aby osiągnąć zakładany w programach rządowych poziom 90% dzieci w wieku 3-5 lat, które miałyby być objęte edukacją przedszkolną w roku 2020. W miastach stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest wyższy niż na obszarach wiejskich. Dzieje się to dlatego, że często rodzice dzieci mieszkających w mniejszych miejscowościach i wsiach nie chcą zbyt wcześnie wysyłać dzieci do przedszkoli (czynniki kulturowe, pomoc dziadków, itp.).

Tabela 12 Szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne oraz ponadgimnazjalne w subregionie południowym

Szkoły	Miasto Bielsko-Biała	Powiat bielski	Powiat cieszyński	Powiat żywiecki
Szkoły podstawowe	38	46	65	76
Szkoły gimnazjalne	33	31	32	46

Źródło: www.stat.gov.pl, dane na 31 XII 2013 r.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Służba zdrowia

W subregionie południowym na koniec 2013 r. funkcjonowało łącznie 425 placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Łącznie w szpitalach ogólnych znajdowało się 4 015 łóżek.

Do najważniejszych szpitali subregionu południowego województwa śląskiego zaliczyć trzeba:

- Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej – jest obecnie największym i najbardziej nowoczesnym szpitalem w południowym regionie Polski,
- Beskidzkie Centrum Onkologii – Szpital Miejski im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej,
- Szpital Pediatryczny w Bielsku-Białej (wykonywanie świadczeń zdrowotnych w formie stacjonarnej i ambulatoryjnej dla dzieci),
- Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie,
- Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej – jest ośrodkiem o wieloletniej tradycji i ogromnym doświadczeniu w zakresie wykrywania i leczenia chorób płuc; dzięki swym pionierskim osiągnięciom w zakresie chirurgicznego leczenia nowotworów klatki piersiowej Centrum stało się jednym z wiodących ośrodków torakochirurgicznych w Polsce,
- Szpital Kolejowy w Wilkowicach Bystrej (wykonywanie usług medycznych w zakresie 6 specjalizacji: neurologii i neurochirurgii, chorób wewnętrznych, kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, opieki nad seniorami i osobami przewlekle chorymi i rehabilitacji),
- Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żywcu,
- Śląski Szpital Reumatologiczno-Rehabilitacyjny w Ustroniu.

Przeciętna długość trwania życia mieszkańców subregionu południowego województwa śląskiego dla mężczyzn wyniosła 73 lata, a kobiet 80 lat. Najczęstszymi przyczynami zgonów w województwie śląskim, a tym samym na terenie subregionu południowego są choroby układu krążenia (44,2%) oraz nowotwory (26,3%). Polska jest krajem o średniej zapadalności i wysokiej umieralności na nowotwory. Na tym tle sytuacja w województwie śląskim wygląda niekorzystnie. Od 2003 r. rośnie tu liczba przypadków nowotworów złośliwych. Zgony wskutek chorób nowotworowych w populacji województwa śląskiego odnotowywane są z częstością podobną, jak dla pozostałej części kraju.

Z uwagi na powyższe, niezbędne są inwestycje w zakresie unowocześniania oddziałów onkologicznych oraz oddziałów chorób serca. Najważniejsze cele to zabezpieczenie potrzeb subregionu, zabezpieczenie kadr medycznych o odpowiednich kwalifikacjach, podnoszenie jakości usług oraz zwiększenie efektywności placówek medycznych.

Specjalizacje wymagające dalszego rozwoju to przede wszystkim:

- onkologia,
- chirurgia onkologiczna,
- chirurgia,
- chirurgia naczyniowa,
- rehabilitacja kardiologiczna i rehabilitacja neurologiczna.

Apteki ogólnodostępne w subregionie południowym województwa śląskiego osiągają liczbę 210, liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną wynosi 3 165.

Placówki biblioteczne – biblioteki i filie ogółem 131, 130 776 czytelników w ciągu roku.

Powyższa analiza terytorialna dla obszaru subregionu południowego województwa śląskiego oparta na zapisach „Strategii Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego” oddaje jego ogólną charakterystykę w aspektach istotnych dla analizowanych w przedmiotowym opracowaniu zintegrowanych terytorialnie oraz inwestycyjnie przedsięwzięć. Indywidualne analizy terytorialne poszczególnych Beneficjentów – gmin, których projekty stanowią przedmiot niniejszego opracowania znajdują się w analizach dedykowanych. Przedsięwzięcie zintegrowane w zakresie rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego złożone z 35 wzajemnie komplementarnych inwestycji zaplanowanych do realizacji w Bielsku-Białej oraz powiatach: bielskim, cieszyńskim i żywieckim dotyczy następujących Beneficjentów (wykaz gmin/JST, w których zlokalizowane są projekty):

- Miasto Bielsko- Biała
- W powiecie bielskim
 - Gmina Buczkowice
 - Gmina Czechowice-Dziedzice
 - Gmina Jaworze
 - Gmina Porąbka
 - Gmina Wilamowice
 - Gmina Wilkowice
- W powiecie cieszyńskim
 - Gmina Brenna
 - Gmina Cieszyn
 - Gmina Istebna
 - Gmina Skoczów
 - Gmina Strumień
 - Gmina Ustroń
 - Gmina Wisła
 - Gmina Zebrzydowice
- Powiat Żywiecki
- W powiecie żywieckim
 - Gmina Czernichów
 - Gmina Gilowice
 - Gmina Jeleśnia
 - Gmina Koszarawa
 - Gmina Lipowa
 - Gmina Łękawica
 - Gmina Łodygowice
 - Gmina Milówka

- Gmina Radziechowy-Wieprz
- Gmina Rajcza
- Gmina Ślemień
- Gmina Ujszoły
- Gmina Węgierska Górka
- Miasto Żywiec.

3. Zgodność z politykami strategicznymi

Zasadność realizacji przeanalizowanych w niniejszym opracowaniu zadań składowych projektu wynika między innymi z ich spójności i zgodności przyjętych rozwiązań z dokumentami programowymi, politykami UE i krajowymi.

Zgodność przedmiotowego projektu z dokumentami strategicznymi na poziomie kraju, związanych z perspektywą finansową 2014+ prezentują poniżej wskazane zapisy odnoszące się do specyfiki projektu Beneficjenta:

- **Strategia Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**

Priorytet: rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej

Działania: Konkurencyjność, Przeciwdziałanie zmianom klimatu, Czysta i efektywna energia.

- **Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa**

Cel główny – zwiększenie konkurencyjności gospodarki; cel szczegółowy - zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie.

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie**

Cele polityki regionalnej do 2020: 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”), w tym: 1.2.2. Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych; 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”); 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

- **Krajowy Program Reform 2013**

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko (MG/MŚ) – **cel główny**: zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę; **cel szczegółowy**: poprawa stanu środowiska (w tym ochrona wód i powietrza, racjonalna gospodarka odpadami, promocja technologii środowiskowych i zachowań ekologicznych).

- **Strategia Rozwoju Kraju 2020**

Cel II.6.4. Poprawa stanu środowiska; III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej.

- **Polska 2030. Wyzwania rozwojowe**

Wyzwanie 5 - BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNO-KLIMATYCZNE, w tym: Wyzwania klimatyczne, Energetyka – klimat. Dylematy, oś czasu i zadania

- Osiągnięcie celów klimatycznych (radykalne ograniczenie emisji) oraz środowiskowych (zrównoważony rozwój poprawa lesistości, waloryzacja różnorodności biologicznej, ochrona światowych – podziemnych zasobów wody, zmniejszenie deficytu wody);
- Poprawa stanu wód i zmniejszanie deficytu wody.

Rekomendacje - m.in.: dot. opracowania PLANU NA RZECZ OCHRONY ZASOBÓW NATURALNYCH I ŚRODOWISKA i wskazane tam działania wspierające w perspektywie długofalowej,

Regionalne dokumenty programowe odnoszące się do specyfiki przedmiotowego projektu:

- **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”**

Obszar Priorytetowy (C) PRZESTRZEŃ;

Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni

Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska;

Kierunki działań tj.: 3. Wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, w tym ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy; 5. Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości wód powierzchniowych oraz ochrony wód podziemnych i racjonalizacji ich wykorzystania; 9. Wspieranie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności; 12. Wspieranie edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw pro środowiskowych; 13. Rekultywacja terenów zdegradowanych na cele środowiskowe;

Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni. Kierunki działań tj.: 3. Tworzenie i rewitalizacja obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych; 8. Wsparcie działań podnoszących jakość planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym działań integracyjnych.

- **Projekt Strategii Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego wraz ze Strategią Regionalnych Inwestycji Terytorialnych na lata 2014-2020 (Bielsko-Biała, wrzesień 2014 r.)**

Cel RIT I. Poprawa infrastruktury ochrony środowiska poprzez zabezpieczenie i wykorzystanie zasobów obszaru funkcjonalnego subregionu południowego – wynikający z priorytetu III Strategii Rozwoju Subregionu Południowego: Rozwój infrastruktury i usług dla zrównoważonego rozwoju oraz jest spójny z jego celem operacyjnym III.1 Ochrona środowiska i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska.

Priorytet II Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- **Projekt RPO WSL 2014-2020 wersja 5.1 z dnia 10.04.2014**

Oś Priorytetowa: VI Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, w zakresie priorytetu inwestycyjnego 6.4: ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

- **Projekt Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WSL 2014-2020 w zakresie EFRR w. 2.0**

Oś Priorytetowa: IV Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów;

Działanie 5.4 Ochrona różnorodności biologicznej.

Regionalne dokumenty programowe odnoszące się do specyfiki przedmiotowego projektu ujęte w strategii dotyczącej Powiatu Bielskiego to:

- **Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego do roku 2020**

Misją powiatu bielskiego jest wspieranie rozwoju usług turystycznych w oparciu o dwa podstawowe zasoby endogeniczne: szczególne piękno przyrody beskidzkiej oraz wyjątkową przedsiębiorczość mieszkańców, gotowych kreować usługi unikalnej jakości. Dbałość o potencjał ludzki i zasoby przyrody – dwa skarby Podbeskidzia – będzie wyznaczać główny kierunek rozwoju powiatu bielskiego.

Cel II: Poprawa jakości środowiska naturalnego.

Regionalne dokumenty programowe odnoszące się do specyfiki przedmiotowego projektu ujęte w strategii dotyczącej Powiatu Cieszyńskiego to:

- **Strategia Rozwoju Śląska Cieszyńskiego 2001-2016**

CEL STRATEGICZNY1: Poprawa jakości życia mieszkańców śląska cieszyńskiego, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia. Zwiększanie atrakcyjności śląska cieszyńskiego, jako miejsca osiedlania się i lokowania inwestycji.

CEL OPERACYJNY 1.4: Współdziałanie gmin i powiatu celem opracowania procedur działań proekologicznych;

CEL OPERACYJNY 1.7. Poprawa wizerunku i ładu przestrzennego powiatu.

CEL STRATEGICZNY2: Zwiększanie dochodów z działalności turystycznej w powiecie cieszyńskim prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

CEL OPERACYJNY 2.3. Tworzenie infrastruktury technicznej dla turystyki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

CEL OPERACYJNY NR 2.4: Stworzenie spójnej na poziomie powiatu i gmin strategii zagospodarowania przestrzennego w obszarze ochrony środowiska, zawierającej określenie stref działań gospodarczych na terenie powiatu z wydzieleniem obszarów objętych całkowitą lub częściową ochroną przyrody.

CEL OPERACYJNY 2.5. Promocja powiatu jako terenu, na którym przestrzegane są obowiązujące normy ochrony środowiska; 2.5.1. Dążenie do spełnienia norm czystości (powietrza, wody, gleb, etc.) ustanawianych przepisami ochrony środowiska.

CEL STRATEGICZNY 3. Promowanie i podnoszenie prestiżu powiatu cieszyńskiego w skali kraju i Europy poprzez wzmacnianie działań mających na celu zachowanie przyrody.

CEL OPERACYJNY 3.4: Popularyzacja różnorodnych form ochrony przyrody.

▪ **Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego 2001-2016**

Deklaracja misji: "Powiat Cieszyński, pielęgnując dziedzictwo kulturowe Śląska Cieszyńskiego dba o edukację i kulturę, jako fundamenty swego dalszego rozwoju, a zachowując wyjątkową atrakcyjność inwestycyjną podnosi standardy w ochronie środowiska oraz opiece zdrowotnej i społecznej"

CEL STRATEGICZNY 1: Poprawa poziomu życia mieszkańców powiatu cieszyńskiego, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia. Zwiększanie atrakcyjności powiatu cieszyńskiego, jako miejsca osiedlania się i lokowania inwestycji.

Cel operacyjny: 1.2. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu cieszyńskiego – kształtowanie postaw proekologicznych.

Cel operacyjny: 1.3. prowadzenie działań informacyjnych, promujących podejmowane w powiecie przedsięwzięcia ekologiczne.

Cel operacyjny: 1.4. Współdziałanie gmin i powiatu celem opracowania procedur działań proekologicznych;

Cel operacyjny: 1.7. Poprawa estetyki powiatu.

CEL STRATEGICZNY 2: Zwiększanie dochodów z działalności turystycznej w powiecie cieszyńskim prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Cel operacyjny: 2.3. Tworzenie infrastruktury technicznej dla turystyki, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel operacyjny: 2.5. promocja powiatu, jako terenu, na którym przestrzegane są obowiązujące normy ochrony środowiska.

Regionalne dokumenty programowe odnoszące się do specyfiki przedmiotowego projektu ujęte w strategii dotyczącej Powiatu Żywieckiego to:

▪ **Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żywieckiego na lata 2006-2020 (aktualizacja 2013)**

P I Trwały rozwój gospodarczy w powiecie; C I.2 Rozwój usług turystycznych; C I.2 Rozwój usług turystycznych; Z I.21.4 Wykorzystanie na cele rekreacyjno – zdrowotne zasobów naturalnych, w tym solanek;

C I.3 Zachowanie przestrzennych walorów powiatu;

C I.6 Uatrakcyjnienie wizerunku powiatu i stworzenie warunków do inwestowania; Z I.61.3 Promocja przedsięwzięć ekologicznych.

P IV Eliminacja zagrożeń środowiskowych i racjonalizacja ochrony środowiska; C IV.1 Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców;

C IV.3 Zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym; Z IV.31.1 Organizacja ochrony różnorodności biologicznej przyrody; Z IV.31.2 Organizacja ochrony wód na terenie powiatu; Z IV.31.3 Organizacja ochrony istniejącej bioróżnorodności zbiorowisk leśnych i nieleśnych.

C IV.4 Właściwe kształtowanie istniejących walorów środowiskowych; O IV.41 Racjonalna gospodarka zasobami środowiska.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Wykazane cele będą realizowane w niniejszym projekcie, ponieważ wskazane działania dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym i stworzenie miejsc rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej – są komplementarne do tych zapisów i kierunku rozwoju regionu.

Lokalne dokumenty programowe odnoszące się do specyfiki przedmiotowego projektu ujęte zostały w analizach indywidualnych 35 zintegrowanych projektów dotyczących rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego z właściwą adnotacją o ich wzajemnej spójności. Spośród 30 Beneficjentów (gmin/JST), inicjatorów tych projektów – **dwunastu** nie posiadało aktualnych dokumentów dotyczących lokalnej strategii, co uniemożliwia odniesienie się do spójności z dokumentami na poziomie lokalnym. Dotyczy to przede wszystkim gmin: Ujsoły, Ślemień, Koszarawa, Jeleśnia – które nie posiadają żadnego planu rozwoju, czy strategicznego dokumentu branżowego na poziomie lokalnym; zaś gminy tj.: Wilamowice, Zebrzydowice i Jaworze (dysponuje POŚ) - posiadają nieaktualne w zapisach dokumenty z 2000 r. Ponadto w gminach: Milówka, Węgierska Górka (posiada Program Efektywności Energetycznej), Porąbka, Gilowice, Strumień – także brakuje planów rozwoju lub strategii rozwoju gminy, ale odnotowano tu tylko dokumenty branżowe tj. POŚ. Przy tym Gminy Ślemień i Strumień zaznaczyły, że rozpoczęły pracę nad nowymi dokumentami.

Polityki horyzontalne

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 - nakłada na państwa członkowskie wdrażające fundusze strukturalne, obowiązek stosowania tzw. polityk horyzontalnych:

- w Artykule 7 – Promowanie równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji
- w Artykule 8 – Zrównoważony rozwój

Planowane działania w przeanalizowanych 35 zintegrowanych projektach dotyczących rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego po uwzględnieniu rekomendacji środowiskowych następująco wpływają na poszczególne polityki horyzontalne:

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 13 Wpływ projektu na polityki horyzontalne

Polityki horyzontalne	Zgodność projektu z politykami	Wpływ projektu na polityki
Zrównoważony rozwój	<p>Realizacja projektu będzie miała pozytywny wpływ na politykę zrównoważonego rozwoju przede wszystkim poprzez oddziaływanie na ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego.</p> <p>Zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, przy korzystaniu z zasobów naturalnych nie należy kierować się jedynie zaspokajaniem własnych potrzeb, ale też brać pod uwagę przyszłe pokolenia i stan otaczającego środowiska.</p> <p>Przedmiotowy projekt spełnia te założenia oraz tej polityki horyzontalnej rozwoju UE, która skupia się także na takich elementach jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie bardziej konkurencyjnej gospodarki, która będzie korzystać z zasobów w sposób racjonalny i oszczędny. <p>Efekt synergii wszystkich zaplanowanych zadań pozwoli na zwiększenie pozytywnego wpływu na realizację polityki zrównoważonego rozwoju, co nie byłoby możliwe bez komplementarności tych zadań.</p>	pozytywny
Promowanie równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji	Do infrastruktury powstałej w ramach projektu równy dostęp będzie zapewniony kobietom i mężczyznom oraz osobom niepełnosprawnym różnych płci, wyznań i religii, rasy i narodowości.	neutralny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia ramowego dla EFSI nr 1303/2013 (Dz. Urz. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r.) oraz Projektu RPO WSL 2014-2020 (wersja 5.1)

4. Komplementarność projektu

Jednym z najważniejszych założeń nowo projektowanej polityki spójności na lata 2014-2020 jest szerokie uwzględnienie w jej ramach wymiaru terytorialnego.

Zintegrowane podejście terytorialne w ramach RPO WSL 2014-2020 wdrażane będzie na obszarach funkcjonalnych subregionów województwa, w tym Subregionu Południowego poprzez integrację działań publicznych tak, aby służyły osiągnięciu celów określonych dla wybranych obszarów. Podejście to sprzyja lepszemu uwzględnieniu terytorialnie zróżnicowanych uwarunkowań rozwojowych (potencjałów i problemów) w realizacji zintegrowanej, skoncentrowanej geograficznie i tematycznie interwencji publicznej. Uwzględnienie zasady zintegrowanego podejścia terytorialnego w realizacji działań dofinansowanych z polityki spójności, które wspierają cele w odniesieniu do obszarów miejskich wymaga koordynacji różnych podmiotów, zaangażowanych w programowanie, zarządzanie i wdrażanie programów operacyjnych, jak i realizację projektów (od poziomu krajowego, po regionalny i poziom funkcjonalnych obszarów miejskich).

Realizacja wymiaru terytorialnego w ramach Strategii Regionalnych Inwestycji Terytorialnych (RIT) na lata 2014-2020 została oparta na doświadczeniach uzyskanych przy wdrażaniu Programów Rozwoju

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Subregionu (PRS) w ramach RPO WSL 2007-2013. Tworzenie wspólnych programów rozwojowych, współpraca gmin i partnerstwo stworzyły podstawy do lepszej koordynacji działań na obszarach Subregionu Południowego.

Zintegrowany projekt opisujący 35 wzajemnie komplementarnych inwestycji w zakresie rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego jest częścią przedsięwzięcia pn. „Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”. Założeniem głównym tego projektu jest podejście funkcjonalne w planowaniu przestrzennym oraz promocja zintegrowanego podejścia do problemów danego obszaru. Pokazanie skali i zakresu przedsięwzięć w ramach wiązek zintegrowanych projektów planowanych do realizacji w subregionie południowym województwa śląskiego jest wyrazem spełnienia tego założenia. Wspólnie ze zintegrowanym pakietem 35 projektów wzajemnie komplementarnych inwestycji w zakresie rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych – program pokazuje w obszarze terytorialnej interwencji także komplementarność z pakietem:

- 106 zintegrowanych przedsięwzięć ograniczenia niskiej emisji oraz
- 20 projektów w zakresie zintegrowania transportu publicznego na obszarze funkcjonalnym Miasta Bielsko-Biała wraz z otaczającymi gminami miejskimi i wiejskimi wchodzącymi w skład tzw. subregionu południowego województwa śląskiego.

W analizach indywidualnych 35 projektów wzajemnie komplementarnych inwestycji w zakresie rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych – gminy/JST, które są ich Beneficjentami wykazały łącznie 86 przedsięwzięć komplementarnych na poziomie lokalnym i regionalnym w obszarze funkcjonalnym (wykaz tabelaryczny w rozdziale 4 każdej analizy dedykowanej).

Jak zakłada RPO WSL 2014-2020: „Działania o charakterze terytorialnym realizowane na obszarach miejskich w ramach RPO WSL 2014-2020 będą komplementarne z działaniami w ramach krajowych programów operacyjnych m.in. PO IR, PO WER, PO IŚ 2014-2020, w tym finansowanych z Funduszu Spójności, w ramach których będzie wspierana realizacja ważnych przedsięwzięć, przyczyniających się do osiągnięcia celów rozwojowych obszarów strategicznej interwencji (OSI), w tym miasta wojewódzkiego i jego obszaru funkcjonalnego oraz ośrodków miejskich w szczególnej sytuacji społeczno-gospodarczej.” Uwzględnić należy także komplementarność działań na poziomie regionalnym przedsięwzięć z możliwością dofinansowania branżowego z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przedmiotowa analiza uwzględnia to podejście i te źródła komplementarnych programów promujących przedsięwzięcia sprzężone inwestycyjnie, terytorialnie, środowiskowo i merytorycznie.

5. Analiza instytucjonalna

5.1. Beneficjenci projektu

Zgodnie z URPO WSL 2014-2020 beneficjentami projektów mogą być w zakresie przykładowych rodzajów projektów takich jak: budowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych; ochrona obszarów nadwodnych wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych; budowa i modernizacja niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych):

1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;
3. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej);
4. Organizacje pozarządowe;
5. Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych reprezentowane przez lidera;
6. Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe);
7. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
8. Parki krajobrazowe i narodowe.

W niniejszym projekcie ZIT w zakresie projektu; Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego obejmującym 35 przedsięwzięć Beneficjentami bezpośrednimi są jednostki samorządu terytorialnego. Beneficjentów przedstawia poniższa tabela.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 14 Beneficjenci projektów

JST wnioskująca o dofinansowanie przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	Beneficjent projektu	Beneficjenci pośredni (ostateczni) projektu	Właściciel infrastruktury/ podmiot realizujący jeżeli ma być inny niż właściciel
POWIAT BIELSKI I MIASTO BIELSKO-BIAŁA				
Miasto Bielsko-Biała	Rewitalizacja miejskich systemów nadrzecznych w mieście Bielsko-Biała	Miasto Bielsko-Biała	Wszyscy mieszkańcy na terenie Miasta Bielsko-Biała, a także mieszkańcy okolicznych miejscowości gmin ościennych oraz turyści	Miasto Bielsko-Biała
Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice – etap I	Gmina Buczkowice	Mieszkańcy gminy Buczkowice oraz turyści	Gmina Buczkowice
Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice – etap II	Gmina Buczkowice	Mieszkańcy gminy Buczkowice oraz turyści	Gmina Buczkowice
Gmina Czechowice-Dziedzice	Zagospodarowanie potoku Czechowickiego wraz z rewitalizacją przylegającego obszaru	Gmina Czechowice-Dziedzice	Wszyscy mieszkańcy gminy Czechowice-Dziedzice, mieszkańcy gmin ościennych oraz ewentualni turyści	Gmina Czechowice-Dziedzice
Gmina Czechowice-Dziedzice	Stworzenie ośrodka promocji bioróżnorodności w Czechowicach-Dziedzicach	Gmina Czechowice-Dziedzice	Wszyscy mieszkańcy gminy Czechowice-Dziedzice, mieszkańcy gmin ościennych oraz ewentualni turyści.	Gmina Czechowice-Dziedzice
Gmina Jaworze	Doposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Jaworzu	Gmina Jaworze	Mieszkańcy gminy Jaworze oraz turyści	Gmina Jaworze
Gmina Porąbka	Zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka - potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą Czaniecką	Gmina Porąbka	Mieszkańcy gminy Porąbka oraz turyści	Gmina Porąbka
Gmina Porąbka	Modernizacja kanału ulgi Bukowskiej przy Młynówce Czanieckiej	Gmina Porąbka	Mieszkańcy gminy Porąbka oraz turyści	Gmina Porąbka
Gmina Wilamowice	Zagospodarowanie nadbrzeży potoku Pisarzówka	Gmina Wilamowice	Mieszkańcy gminy Wilamowice oraz turyści	Gmina Wilamowice

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

JST wnioskująca o dofinansowanie przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	Beneficjent projektu	Beneficjenci pośredni (ostateczni) projektu	Właściciel infrastruktury/ podmiot realizujący jeżeli ma być inny niż właściciel
Gmina Wilkowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej	Gmina Wilkowice	Mieszkańcy gminy Wilkowice oraz turyści	Gmina Wilkowice
POWIAT CIESZYŃSKI				
Gmina Brenna	Ochrona bioróżnorodności doliny rzeki Brennicy	Gmina Brenna	Mieszkańcy gminy Brenna oraz turyści	Gmina Brenna
Gmina Cieszyn	Zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Bobrówki w Cieszynie	Gmina Cieszyn	Mieszkańcy gminy Cieszyn oraz turyści	Gmina Cieszyn
Gmina Istebna	Ochrona brzegów i wykorzystanie przyrodniczych walorów doliny rzeki Olzy przy amfiteatrze w Istebnej	Gmina Istebna	Mieszkańcy gminy Istebna oraz turyści	Gmina Istebna
Gmina Skoczów	Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w gminie Skoczów	Gmina Skoczów	Mieszkańcy gminy Skoczów oraz turyści	Gmina Skoczów
Gmina Strumień	Zagospodarowanie terenów prawego brzegu Wisły w rejonie Strumienia i Zabłocia	Gmina Strumień	Mieszkańcy gminy Strumień oraz turyści	Gmina Strumień
Miasto Ustroń	Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu	Miasto Ustroń	Mieszkańcy gminy Ustroń oraz turyści	Miasto Ustroń
Miasto Ustroń	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły - skomunikowanie terenów rekreacyjnych	Miasto Ustroń	Mieszkańcy gminy Ustroń oraz turyści	Miasto Ustroń
Gmina Wisła	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły w rejonie Wisła Obłaziec – skomunikowanie terenów rekreacyjnych szlakiem pieszo rowerowym z pominięciem głównej drogi	Gmina Wisła	Mieszkańcy gminy Wisła oraz turyści	Gmina Wisła
Gmina Wisła	Rewitalizacja obszaru pomiędzy rzeką Wisłą a potokiem Partecznik	Gmina Wisła	Mieszkańcy gminy Wisła oraz turyści	Gmina Wisła

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

JST wnioskująca o dofinansowanie przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	Beneficjent projektu	Beneficjenci pośredni (ostateczni) projektu	Właściciel infrastruktury/ podmiot realizujący jeżeli ma być inny niż właściciel
Gmina Zebrzydowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej stawu Młyńszczok w Zebrzydowicach	Gmina Zebrzydowice	Mieszkańcy gminy Zebrzydowice oraz turyści	Gmina Zebrzydowice
POWIAT ŻYWIECKI				
Gmina Czernichów	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Isepnica i Ponikiewka na terenie gminy Czernichów	Gmina Czernichów	Mieszkańcy gminy Czernichów oraz turyści	Gmina Czernichów
Gmina Gilowice	Zagospodarowanie brzegów potoku Łękawka poprzez rewitalizację obszaru na terenie gminy Gilowice	Gmina Gilowice	Mieszkańcy gminy Gilowice oraz turyści	Gmina Gilowice
Gmina Jeleśnia	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Koszarawa, Krzyżówki i Sopotnia w gminie Jeleśnia	Gmina Jeleśnia	Mieszkańcy gminy Jeleśnia oraz turyści	Gmina Jeleśnia
Gmina Koszarawa	Zagospodarowanie przestrzeni nadbrzeżnej na odcinku rzeki Koszarawa przy Zespole Gimnazjalno-Przedszkolnym do celów rekreacyjno-wypoczynkowych	Gmina Koszarawa	Mieszkańcy gminy Koszarawa oraz turyści	Gmina Koszarawa
Gmina Lipowa	Zagospodarowanie górnego biegu potoku Leśnianka poprzez oczyszczenie zbiornika retencyjnego wraz z rewitalizacją przyległej przestrzeni nadbrzeżnej	Gmina Lipowa	Mieszkańcy gminy Lipowa oraz turyści	Gmina Lipowa
Gmina Łękawica	Rewitalizacja terenów nadbrzeżnych potoku Kocierzanka w gminie Łękawica	Gmina Łękawica	Mieszkańcy gminy Łękawica oraz turyści	Gmina Łękawica
Gmina Łodygowice	Wykorzystanie zasobów przyrodniczych Jeziora Żywieckiego w Zarzeczcu oraz brzegów rzeki Żylicy w Łodygowicach i Zarzeczcu na cele edukacyjne i rekreacyjne	Gmina Łodygowice	Mieszkańcy gminy Łodygowice oraz turyści	Gmina Łodygowice

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

JST wnioskująca o dofinansowanie przedsięwzięcia	Nazwa przedsięwzięcia	Beneficjent projektu	Beneficjenci pośredni (ostateczni) projektu	Właściciel infrastruktury/ podmiot realizujący jeżeli ma być inny niż właściciel
Gmina Milówka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły i Kameszniczanki w Milówce	Gmina Milówka	Mieszkańcy gminy Milówka oraz turyści	Gmina Milówka
Gmina Radziechowy-Wieprz	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły w miejscowości Wieprz	Gmina Radziechowy-Wieprz	Mieszkańcy gminy Radziechowy-Wieprz oraz turyści	Gmina Radziechowy-Wieprz
Gmina Rajcza	Zagospodarowanie nadbrzeży rzek i potoków w gminie Rajcza	Gmina Rajcza	Mieszkańcy gminy Rajcza oraz turyści	Gmina Rajcza
Gmina Ślemień	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoków na terenie gminy Ślemień	Gmina Ślemień	Mieszkańcy gminy Ślemień oraz turyści	Gmina Ślemień
Gmina Ujsoły	Zagospodarowanie doliny potoków Bystra i Ujsoły	Gmina Ujsoły	Mieszkańcy gminy Ujsoły oraz turyści	Gmina Ujsoły
Gmina Węgierska Górka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły oraz potoków Żabniczanka, Cięcinka, i Loraniec trasami przyrodniczo-tematycznymi	Gmina Węgierska Górka	Mieszkańcy gminy Węgierska Górka oraz turyści	Gmina Węgierska Górka
Miasto Żywiec	Zagospodarowanie rekreacyjne brzegów rzeki Koszarawa na odcinku od mostu kolejowego do mostu trzebińskiego	Miasto Żywiec	Mieszkańcy gminy Żywiec oraz turyści	Miasto Żywiec
Powiat Żywiecki	Zagospodarowanie brzegu zatoki w rejonie Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Zarzeczu	Powiat Żywiecki	Mieszkańcy Powiatu Żywieckiego oraz turyści	Powiat Żywiecki

Źródło: Opracowanie własne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Poza zidentyfikowaniem poszczególnych Beneficjentów danych przedsięwzięć w przypadku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych niezbędne jest działanie w formie zinstytucjonalizowanego partnerstwa (powołanie Związku ZIT), posiadanie odpowiedniej zdolności instytucjonalnej.

Obszar funkcjonalny ZIT Subregionu Południowego Województwa Śląskiego obejmuje: Miasto Bielsko-Biała wraz z otaczającymi gminami miejskimi i wiejskimi wchodzącymi w skład tzw. subregionu południowego województwa śląskiego. Subregion Południowy Województwa Śląskiego tworzą: Miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała, Powiat Bielski, Powiat Cieszyński, Powiat Żywiecki oraz gminy: Bestwina, Buczkowice, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice, Wilkowice, Cieszyn, Skoczów, Strumień, Ustroń, Wiśla, Brenna, Chybie, Dębowiec, Golezów, Hażlach, Istebna, Zebrzydowice, Żywiec, Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Ślemień, Świnna, Ujszoły, Węgierska Górka.

Realizacja Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych obszaru funkcjonalnego miasta Bielska-Białej obejmującego subregion południowy województwa śląskiego została usankcjonowana przez organ wykonawczy „Związku ZIT” poprzez podpisanie Porozumienia z dnia 11 października 2013 r. o współpracy w sprawie opracowania i realizacji Strategii ZIT dla Subregionu Południowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Porozumienie zostało zawarte pomiędzy 41 jednostkami samorządu terytorialnego województwa śląskiego (miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała, powiat bielski, powiat cieszyński, powiat żywiecki oraz 37 gmin z terenu wymienionych powiatów).

Jednostki samorządu terytorialnego przystąpiły do porozumienia na podstawie obowiązujących przepisów oraz regulacji dotyczących ZIT a mianowicie : art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn.zm.); Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego *Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce*, Warszawa, lipiec 2013 r.; Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Katowice, czerwiec 2013 r. Strony Porozumienia postanowiły opracować oraz realizować wspólny program pod nazwą „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych”.

Funkcję „Związku ZIT” w odniesieniu do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych realizowanych w ramach RPO WSL pełnią Partnerzy w/w Porozumienia. Reprezentację subregionu wobec IZ RPO WSL stanowić będzie:

1. Prezydent Miasta Bielska-Białej,
2. Starosta Bielski,
3. Starosta Cieszyński,
4. Starosta Żywiecki.

Strategia ZIT dla subregionu południowego województwa śląskiego realizowana będzie zgodnie z zasadą partnerstwa, opisaną w art. 5 projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Partnerstwo realizowane jest z pełnym poszanowaniem kompetencji

instytucjonalnych, prawnych i finansowych partnerów Strategii ZIT dla subregionu południowego. Partnerstwo obejmuje realizację, monitorowanie i ocenę Strategii ZIT dla subregionu południowego.

5.2. Wykonalność instytucjonalna projektu

W związku z udziałem subregionów w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego oraz zastosowaniem instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, Instytucja Zarządzająca RPO WSL rekomendowała zawiązanie Związku ZIT, jako formę prawną dla współpracy JST realizujących ZIT. Zgodnie z tą rekomendacją na potrzeby wdrażania Strategii ZIT obszaru funkcjonalnego Subregionu Południowego został powołany Związek ZIT, Lider Subregionu Południowego, zespół roboczy ds. opracowania i realizacji Strategii ZIT.

Funkcję Związku ZIT w odniesieniu do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych realizowanych w ramach RPO WSL pełnią Partnerzy POROZUMIENIA o współpracy w sprawie opracowania i realizacji Strategii ZIT dla Subregionu Południowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, zawartego w dniu 11 października 2013 r. w Bielsku-Białej, pomiędzy 41 jednostkami samorządu terytorialnego województwa śląskiego (miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała, powiat bielski, powiat cieszyński, powiat żywiecki oraz 37 gmin z terenu wymienionych powiatów).

Do zadań Związku ZIT należy:

- 1) przygotowanie Strategii ZIT w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne i planistyczne;
- 2) przedkładanie Strategii ZIT do pozytywnego zaopiniowania Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- 3) wskazanie projektów do wsparcia w ramach ZIT na zasadach uzgodnionych z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- 4) przygotowanie raportów monitoringowych oraz sprawozdań nt. wdrażania Strategii ZIT, zgodnie z wymaganiami Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- 5) udział w pracach/posiedzeniach Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- 6) realizacja innych zadań, wynikających z umów i porozumień zawartych pomiędzy Partnerami Porozumienia a Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego oraz wynikających z przyjętych przez IZ RPO WSL dokumentów i wytycznych dotyczących realizacji ZIT.

Ciałem wykonawczym dla ZIT jest Reprezentacja. Reprezentację subregionu wobec IZ RPO WSL stanowi: Prezydent Miasta Bielska-Białej, Starosta Bielski, Starosta Cieszyński, Starosta Żywiecki. Zakres uprawnień reprezentacji subregionu południowego obejmuje wybór i przekazanie do IZ RPO WSL listy projektów z terenu subregionu południowego rekomendowanych do wsparcia w ramach ZIT. Reprezentacja subregionu podejmuje decyzje w drodze wspólnych uzgodnień/decyzji, podejmowanych w ramach zespołu roboczego ds. przygotowania i realizacji Strategii ZIT. Liderem Reprezentacji, jest Miasto Bielsko-Biała.

Lider Subregionu Południowego - Miasto Bielsko-Biała, jest podmiotem koordynującym i administrującym realizację Strategii ZIT. W celu zapewnienia sprawnej realizacji Strategii ZIT,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

współpraca między partnerami odbywa się na poziomach: lider Subregionu – powiaty oraz powiaty – gminy. Dla zapewnienia prawidłowej koordynacji działań w ramach Strategii ZIT, lider subregionu południowego powoła zespół roboczy ds. przygotowania i realizacji Strategii ZIT.

Nadzór nad realizacją, monitoringiem i oceną programu stanowi lider subregionu południowego – miasto Bielsko-Biała, działając poprzez zespół roboczy ds. przygotowania i realizacji Strategii ZIT.

Zespół roboczy pełni funkcję przygotowawczą w zakresie Strategii ZIT oraz listy projektów przewidzianych do realizacji w formule ZIT. Ponadto jest to platforma współpracy i porozumienia pomiędzy przedstawicielami powiatów i gmin wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego Subregionu Południowego.

W skład zespołu roboczego wchodzi następujący członek: **Miasto Bielsko-Biała, powiat bielski, powiat cieszyński, powiat żywiecki, miasto Cieszyn, miasto Żywiec i miasto Czechowice-Dziedzice.**

Miasto Bielsko-Biała jest miastem na prawach powiatu, stanowiące jednostkę, w której ustawodawca *de facto* zawarł dwie jednostki samorządu terytorialnego: gminę i powiat zgodnie z treścią art. 91 i 92 ustawy o samorządzie powiatu. Miasto Bielsko-Biała posiada zdolności organizacyjne do wdrażania projektów współfinansowanych z funduszy europejskich. Sposób pracy nad tego typu projektami został unormowany Zarządzeniem Nr ON-0152/85/06/BFE Prezydenta Miasta Bielska - Białej z dnia 13 września 2006 r. w sprawie procedur przygotowywania i realizacji projektów współfinansowanych z funduszy europejskich w Urzędzie Miejskim w Bielsku - Białej.

Powiat Bielski działa na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 142, poz.1592 z 2001r.z póź. zm.) oraz Statutu. Powiat Bielski stanowi lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez mieszkańców powiatu oraz terytorium obejmujące:

- Gminy miejskie: Szczyrk
- Gminy miejsko – wiejskie: Czechowice – Dziedzice, Wilamowice
- Gminy wiejskie: Bestwina, Buczkowice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Wilkowice
- Miasta: Szczyrk, Czechowice – Dziedzice, Wilamowice

Powiat Bielski reprezentowany jest przez Zarząd Powiatu w Bielsku - Białej, organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Powiatu. Zadania i obowiązki Starostwa Powiatowego oraz zasady funkcjonowania Starostwa określa Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Bielsku – Białej. Starostwo jest jednostką pomocniczą Zarządu Powiatu i Starosty realizującą zadania Powiatu, zapewniającą obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną. Urząd funkcjonuje na podstawie wewnętrznego podziału organizacyjnego na wydziały, biura, Urząd Stanu Cywilnego i samodzielne stanowiska pracy. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Powiat Żywiecki działa na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 142, poz.1592 z 2001r.z późn. zm.) oraz Statutu (Uchwałą NR XXVII/271/2013 Rady Powiatu w Żywcu z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie przyjęcia Statutu Powiatu w Żywcu). Powiat Żywiecki stanowi lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez mieszkańców powiatu oraz terytorium obejmujące:

- miasto Żywiec,
- gminy: Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Milówka,
- Radziechowy - Wieprz, Rajcza, Ślemień, Świnna, Ujsoły, Węgierska Góra.

Powiat Żywiecki reprezentowany jest przez Zarząd Powiatu w Żywcu, organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Powiatu. Zadania i obowiązki Starostwa Powiatowego oraz zasady funkcjonowania Starostwa określa Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Żywcu (Załącznik do uchwały Nr XIX/203/2012 Rady Powiatu w Żywcu z dnia 27 sierpnia 2012 r.). Starostwo jest jednostką pomocniczą Zarządu Powiatu i Starosty realizującą zadania Powiatu, zapewniającą obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną.

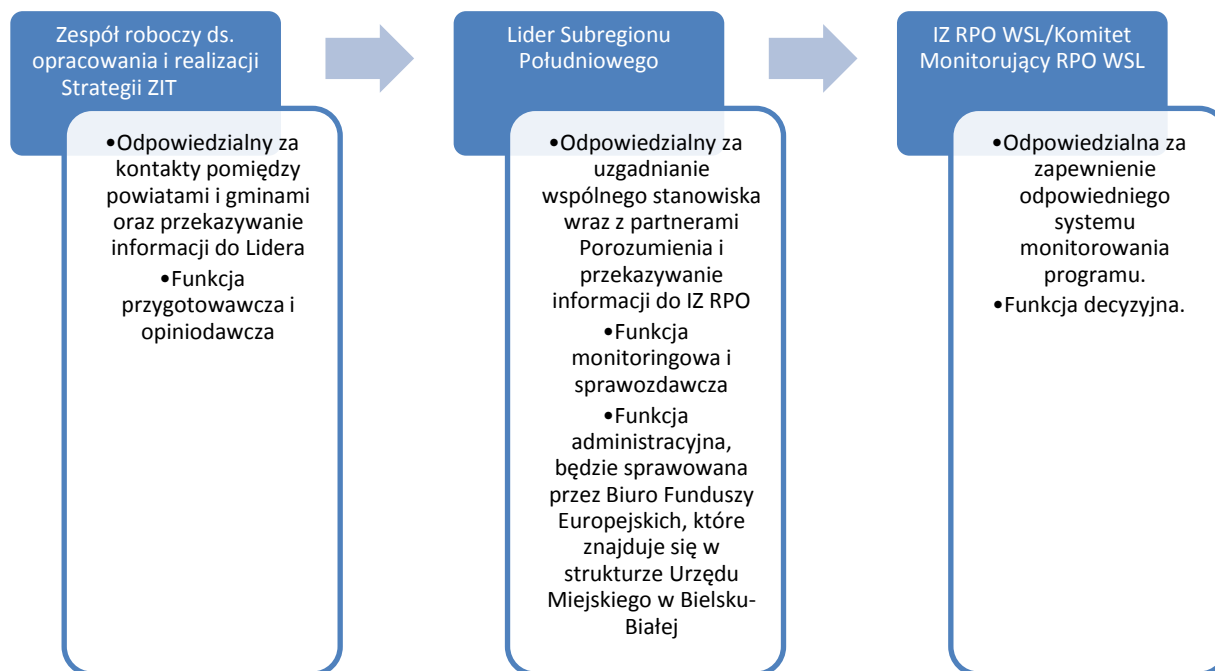
Gmina Cieszyn jest podstawową jednostką samorządu terytorialnego, powołaną do organizacji życia publicznego na swoim terytorium. Organem stanowiącym i kontrolnym w Gminie jest Rada Gminy, organem wykonawczym Gminy jest wójt. Aktami prawnymi są uchwały Rady i zarządzenia wójta. Zadania i obowiązki Urzędu Gminy oraz zasady funkcjonowania Urzędu określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Cieszyn. Urząd jest jednostką organizacyjną Gminy zapewniającą obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną wójta, oraz Rady i jej organów wewnętrznych.

Miasto Żywiec jest miastem na prawach powiatu, stanowiące jednostkę, w której ustawodawca *de facto* zawarł dwie jednostki samorządu terytorialnego: gminę i powiat zgodnie z treścią art. 91 i 92 ustawy o samorządzie powiatu. Podstawę prawną w tym względzie określa ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) i ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 91, poz. 578 z późn. zm.). Miasto Żywiec wykonuje swoje czynności za pomocą Urzędu Miejskiego, będącego jednostką organizacyjną. Organem wykonawczym wskazanym w ustawie jest Burmistrz, a uchwałodawczym Rada Miejska.

Gmina Czechowice-Dziedzice działa na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., nr 142 poz. 1591 z późn. zm.). Urząd Miejski jest jednostką organizacyjną Gminy, przy pomocy której burmistrz wykonuje zadania z zakresu administracji publicznej. Zadania i obowiązki UM i jego komórek organizacyjnych określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach (Zarządzenie Nr 12/12 Burmistrza Czechowic-Dziedzic z dnia 27 stycznia 2012 r. ze zm).

W związku z tym, że liderem Reprezentacji jest Miasto Bielsko-Biała (Lider Subregionu Południowego), który wykonuje swoje zadania za pośrednictwem Zespołu ds. przygotowania i realizacji Strategii ZIT, to współpraca z IZ RPO WSL odbywać się będzie kilku stopniowo.

Rysunek 6 Schemat współpracy z IZ RPO WSL 2014-2020

Źródło: Strategia Rozwoju Subregionu Południowego wraz ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 2014-2020

Lider Subregionu Południowego, za pomocą Zespołu roboczego będzie zbierał dane dot. stanu przygotowania i realizacji projektów z listy ZIT i na ich bazie, będzie przygotowywał kwartalne raporty monitoringowe oraz roczne sprawozdania na temat wdrażania Strategii ZIT. Niniejsze dokumenty będą opublikowane na stronie internetowej Lidera Subregionu.

Procedura zatwierdzania rocznego sprawozdania z wdrażania Strategii ZIT Subregionu Południowego jest przygotowywana przez Lidera Subregionu Południowego, za pośrednictwem Zespołu ds. przygotowania i realizacji Strategii ZIT, a następnie przekazywana do Reprezentacji celem rozpoczęcia procedury akceptacji przez Związek ZIT. Zatwierdzenie projektu rocznego sprawozdania następuje w drodze złożenia podpisów, przez wszystkich członków Reprezentacji na sprawozdaniu. Po decyzji Reprezentacji, Lider Subregionu Południowego publikuje sprawozdanie na stronie internetowej Subregionu oraz przekazuje zaakceptowane sprawozdanie do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Procedura sprawozdawcza, nie wyklucza korzystania z usług ekspertów zewnętrznych.

Beneficjenci poszczególnych przedsięwzięć – co wynika z szczegółowej analizy – posiadają zdolności organizacyjne do wdrażania projektów współfinansowanych z funduszy europejskich.

Z przedstawionych w szczegółowych analizach danych wynika, iż Beneficjenci, jak również podmioty zarządzające – realizujące faktycznie przedsięwzięcia w imieniu Beneficjenta – są przygotowani organizacyjnie do jego realizacji, posiadają wszelką zdolność organizacyjną i finansową do wdrożenia przedsięwzięcia, a dotychczasowa działalność w tym zakresie zapewnia, iż zarówno realizacja, jak i utrzymanie projektu w okresie trwałości będą zagwarantowane.

Powyżej opisana struktura i założenia współpracy a także dotychczasowe osiągnięcia pozwalają stwierdzić, iż Projekt jak również poszczególne przedsięwzięcia nie są zagrożone, albowiem Beneficjenci są przygotowani instytucjonalnie do realizacji zarówno projektu ZIT jak i poszczególnych przedsięwzięć w ramach ZIT.

6. Analiza techniczna i technologiczna

6.1. Analiza stanu aktualnego

Opisując geograficznie teren objęty działaniami projektowymi - można powiedzieć, że są to fragmenty kotliny Ostrawskiej, Kotliny Oświęcimskiej, Pogórza Śląskiego, cały Beskid Śląski, część Beskidu Żywieckiego i Beskidu Małego oraz cała Kotlina Żywiecka.

Według geobotanicznego podziału Polski jest to kraina Kotlina Sandomierska - Okręg Oświęcimski, Podprovincia Karpacka, Okręg Beskidów, Podokręgi: Śląsko-Babiogórski, Pogórze Lessowe, Pogórze Wapienne i Pogórze Fliszowe.

Zgodnie z typologią krajobrazu naturalnego, na terenie objętym działaniami projektowymi przeważają krajobrazy wyżynne: lessowy i na skałach krzemianowych z odpowiadającą im roślinnością potencjalną grądów i świetlistych dąbrów, krajobrazy górskie: regla dolnego (roślinność potencjalna: lasy bukowo-jodłowe) i górnego wraz z krajobrazem subalpejskim (roślinność potencjalna: bory świerkowe, kosodrzewina, łąki górskie) oraz krajobrazy dolin i równin akumulacyjnych: den dolinnych z odpowiadającą im roślinnością potencjalną łągów.

Formy ochrony przyrody

Na terenie projektowym i w bezpośrednim pobliżu powołano wiele różnorodnych obszarów, gdzie w specjalny sposób chroniona jest przyroda lub jej poszczególne komponenty. Należą do nich rezerwy przyrody: Morzyk, Rotuz, Barania Góra, Grapa, Czantoria, Kuźnie, Wisła, Dolina Łańskiego Potoku, Butorza, Rotuz, Romanka, Jaworzyna, Muńcoł, Zasolnica, Zadni Gaj, Gawroniec, Dziobaki, Szeroka w Beskidzie Małym, Stok Szyndzielni, Śrubita, Pod Rysianką, Skarpa Wiślicka, Lipowska. Znaczącą część terenu zajmują parki krajobrazowe.

Żywiecki Park Krajobrazowy - został założony w 1986 roku i jest najstarszym spośród parków krajobrazowych w Polskich Karpatach. Jego powierzchnia wynosi 35 870 ha, powierzchnia otuliny - 21 970 ha. Obejmuje całą gminę Ujsoty, a częściowo Jeleśnia, Milówka, Radziechowy Wieprz, Rajcza, Świnna, Węgierska Górka, Żywiec. Park obejmuje najwyższe partie Beskidu Żywieckiego, silnie rozczłonkowane dolinami rzek. Park leży w zasięgu czterech pięter roślinno-klimatycznych: pogórza, regla dolnego, regla górnego i piętra subalpejskiego z kosodrzewiną. Spotyka się tu rośliny chronione: dziewięciśń bezłodygowy, widłak alpejski, lilia złotogłów, pełnik europejski, czosnek syberyjski, dzwonek piłkowany, zarzyczka górską, parzydło leśne i inne. Spośród chronionych gatunków zwierząt warto wymienić niedźwiedzia brunatnego, wilka, rysia. Coraz liczniej doliny rzeczne penetruje bóbr europejski. Teren Parku jest ostoją głuszca, cietrzewia, puchacza. Wciąż licznie występują takie płazy, jak traszki górskie i karpacka, salamandra plamista, rzekotka drzewna, czy kumak górski.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego - powstał w 1998 roku. Jego powierzchnia wynosi 38 620 ha. Teren Parku obejmuje szczytowe partie Beskidu Śląskiego i część dolin, włącznie ze źródłami rzeki Wisły. Park leży w zasięgu trzech pięter roślinno-klimatycznych: pogórza, regla dolnego i regla górnego. Teren boryka się z problemem zamierania borów świerkowych, niedostosowanych do zajmowanego siedliska i związanymi z tym gradacjami ksylofagów. Spośród ssaków chronionych spotkać można rysia i wilka, niedźwiedź zachodzi jedynie na teren Parku, nie przebywa stale.

Na terenie Parku liczne są jaskinie, które zimą zasiedla kilka gatunków nietoperzy, spośród których warto wymienić podkowca małego i nocka orzęsionego. Wśród ornitofauny warto zwrócić uwagę na obecność drozda obrożnego, świergotka górskiego, głuszca, jarzabka, czy dzięcioła trójpalczastego. Z zagrożonych gatunków bezkręgowców notowano tu pachnicę dębową i czerwienicyka nieparka.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego - podobnie jak Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego powstał w 1998 roku. Jego całkowita powierzchnia wynosi 25 770 ha, z czego 16 540 ha leży w województwie Śląskim, reszta obszaru - w województwie Małopolskim. W obrębie Parku można wyróżnić dwa zasadnicze piętra roślinno-klimatyczne: piętro pogórza, obecnie zajęte głównie pod uprawy rolne i zabudowę oraz piętro regla dolnego ze zwartymi lasami bukowymi z obecnie niestety mocno zarastającymi polanami, niegdyś wykorzystywanymi do ekstensywnego wypasu owiec. W miejscach o dużym spadku terenu, z glebą bogatą w wapń, można natrafić na jaworzynę. Spośród ssaków interesujący element stanowią wilk i ryś, który regularnie rozmnaża się na terenie Parku. Na teren Parku z sąsiednich masywów zachodzą niedźwiedzie. Spośród ptaków notuje się trzmielojada, kobuza, sóweczkę i puszczyka uralskiego. Wciąż licznie występują storczyki: kruszczyk błotny, storczyca kulista, storczyk męski, czy stoplamek plamisty.

Spośród obszarów chronionego krajobrazu w obszarze projektowym znajdują się dwa: **Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie kompleksu stawowego "Podkęcie" i Cieszyńskie Pogórze**. Oba mają za zadanie chronić szczególnie cenne walory krajobrazu występujące na ich obszarze.

Powstały tu również liczne **Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe**: "Cygański Las", "Góra Bucze", "Jaworze", "Kaplicówka", Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Dolina Wapienicy", Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Sarni Stok". Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego oraz dla zachowania jego wartości przyrodniczych i kulturowych.

W ostatnim czasie wyznaczono również szereg tzw. obszarów Natura 2000. Dzielą się one na dwie główne kategorie: Natura 2000 Obszary Specjalnej Ochrony - gdzie, opisując skrótowo, chroni się głównie ptaki i ich siedliska oraz Natura 2000 Specjalne Obszary Ochrony, gdzie chroni się siedliska przyrodnicze i szereg gatunków zwierząt i roślin.

Na obszarze projektowym znajdują się następujące **obszary Natura 2000**:

Dolina Górnej Wisły PLB240001 - ostoja została wyznaczona na Jeziorze Goczalkowickim i przyległych stawach w celu ochrony zamieszkujących ten teren rzadkich i cennych gatunków ptaków, jak również ochrony ptaków w trakcie migracji i zimowania. Stwierdzono tu występowanie 29 gatunków ptaków z I załącznika Dyrektywy Ptasiej i 8 gatunków znajdujących się w Polskiej Czerwonej Księdze. Spośród cennych gatunków, w okresie lęgowym obszar zasiedla bąk, bączek rybitwa czarnogłowa, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, szablodziób czy ślepowron. Jest to miejsce odpoczynku i zdobywania pokarmu dla licznych ptaków wodno-błotnych, które pojawiają się tutaj licznie w trakcie jesiennych i wiosennych wędrówek. Obszar ma rangę ostoi ptasiej o znaczeniu międzynarodowym. Na stawach rybnych występują rośliny ściśle chronione, takie jak kotewka orzech wodny, czy grzybieńczyk. Jako zagrożenia specyficzne dla obszaru podaje się zaniechanie oraz intensyfikację gospodarki rybackiej, renowację stawów, usuwanie roślinności szuwarowej i wysp. Powierzchnia ostoi wynosi 24 740,2 ha.

Stawy w Brzeszczach PLB120009 - obszar obejmuje dolinę Wisły wraz z kompleksem stawów rybnych. Spośród gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (tzw. gatunków naturowych) zamieszkujących ten obszar należy wymienić: bączek, bąk, błotniak stawowy,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

bocian biały, czapla purpurowa, derkacz, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, ślepowron i zielonka. Jako zagrożenia specyficzne dla obszaru wymienia się zmianę użytkowania terenu, groźbę zaniechania gospodarki rybackiej, likwidację wysp na stawach, usuwanie roślinności na stawach, regulację Wisły i składowanie odpadów górniczych (głównie skały płonej) w dolinie Wisły. Powierzchnia ostoi wynosi 3 065,9 ha.

Dolina Dolnej Soły PLB120004 - ostoja obejmuje fragment doliny rzeki Soły wraz ze stawami hodowlanymi. Rzeka jest jedynie częściowo uregulowana, dzięki czemu w wielu miejscach zachowała swój dziki charakter. W niektórych miejscach zachował się łęg wierzbowo-topolowy, co daje dodatkową wartość przyrodniczą dla obszaru. Na terenie ostoi odnotowano obecność 12 gatunków wymienionych w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoi ślepowrona, dzięki czemu Dolina Dolnej Soły została zakwalifikowana jako międzynarodowa ostoja ptaków. Jest to ostoja również takich gatunków, jak bąk, bączek, bocian biały, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, dzięcioł zielonosiwy i gąsiorek. Zdefiniowano następujące zagrożenia wartości przyrodniczej ostoi: zaprzestanie bądź zmiana użytkowania stawów hodowlanych, ingerencja w naturalne zbiorowiska roślinne poprzez usuwanie roślinności szuwarowej i wodnej, niszczenie bądź usuwanie wysp ze stawów, prowadzenie niewłaściwej gospodarki wodnej zmierzającej do uregulowania rzeki, wycinanie zakrzewień nadrzecznych, eksploatacja żwiru w korycie rzeki. Powierzchnia ostoi wynosi 4 023,6 ha.

Beskid Żywiecki PLB240002 - jest to rozległy i zróżnicowany obszar. Obejmuje zarówno grzbiety górskie, jak i odcinki dolin rzecznych. Składa się z kilku pasm górskich, o generalnie równoleżnikowym przebiegu. Rzeki mają górski charakter, o znacznym spadku, a największymi spośród nich są Soła i Koszarawa. Na wierzchołkach grzbietowych, w misach osuwisk powstały torfowiska. Populacja łęgowa głuszca z tego terenu przekracza 10% całej populacji krajowej. Przeważają zbiorowiska leśne, a wśród nich wykazywane są m.in. łęg jesionowy, olszynka karpacka, jaworzyna ziołoroślowa, ziołorośla czy grąd. Spośród ptaków z I Załącznika Dyrektywy Ptasiej wykazywane są m.in. dzięcioł biało-grzbiety, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, głuszec, puchacz, sóweczka, zimorodek. Jako główne zagrożenia i presje wymienia się transgraniczne zanieczyszczenia powietrza oraz dzikie wysypiska odpadów z gospodarstw domowych. Powierzchnia ostoi wynosi 34 988,9 ha.

Beskid Śląski PLH240005 - ostoja obejmuje prawie cały masyw Beskidu Śląskiego. Jest to obszar o zróżnicowanej rzeźbie terenu, z głęboko zaznaczonymi dolinami. Większość terenu pokryta jest lasami, głównie monokulturami świerkowymi, rosnącymi na siedlisku innych zbiorowisk. Mimo to stwierdzono tu występowanie 16 różnych siedlisk przyrodniczych z I Załącznika Dyrektywy Siedliskowej. Spośród siedlisk przyrodniczych wymieniane są pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, ziołorośla górskie, ziołorośla nadrzeczne, górskie jaworzyny ziołoroślowe, łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, czy murawy kserotermiczne. Ponadto na terenie ostoi odnaleziono stanowiska 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej, między innymi czerowńczyk nieparek, biegacz urozmaicony, koziróg dębosz, kumak nizinny, kumak górski, pachnica dębowa, traszka grzebieniasta, traszka karpacka, czy wydra. Spośród zagrożeń i presji dla ostoi Beskid Śląski wymienia się zbyt intensywnie rozwijająca się turystykę, zabudowę rekreacyjną, zanieczyszczenie wód, powietrza - również transgraniczne, regulację koryt rzecznych i obudowę brzegów potoków górskich. Powierzchnia ostoi wynosi 27 370 ha.

Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 - jest to niewielka ostoja obejmująca w zasadzie kościół parafialny w Górkach Wielkich wraz z przylegającym terenem. Wieś jest położona na Pogórzcu

Śląskiem, na zachód od Bielska-Białej. Jest to miejsce bytowania i rozrodu dwóch gatunków nietoperzy: podkowca małego i nocka dużego - gatunków z II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej. Wśród zagrożeń i presji wymienia się prace remontowe połączone z likwidacją wlotów na strych lub wykorzystanie toksycznych środków ochrony drewna. Powierzchnia ostoi 0,4 ha.

Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 - ostoja obejmuje cztery oddzielne enklawy: Morzyk, Góra Jasieniowa, Kamieniec i Skarpa Wiślicka. Na ich terenie znajdują się źródła, w misach których lub w ciekach poniżej źródeł następuje odkładanie się martwicy wapiennej. Zjawisko to zachodzi przy udziale mchów i glonów (biologiczna depozycja martwic). Cechą tutejszych źródeł jest stałość parametrów - zarówno fizyko-chemicznych, jak i wydajności samych źródeł. Same wzgórza, z których wypływają źródła, są zbudowane z margli, łupków i wapieni. Występuje tu 9 siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, wśród nich jedno priorytetowe. Są wśród nich wymieniane łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. W ostoi występują 2 gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Wśród zagrożeń i presji na tę ostoję, wymienia się zanieczyszczenie źródeł substancjami ropopochodnymi, zaśmiecanie, zanieczyszczenie powietrza, niekontrolowaną turystykę oraz presję budownictwa. Powierzchnia ostoi wynosi 266,9 ha.

Piersiec PLH240022 - obszar leży na terenie Kotliny Oświęcimskiej. Obejmuje budynek z kolonią rozrodcza podkowca małego i żerowiska tego gatunku. Podkowiec mały jest gatunkiem wymienionym w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Wśród najważniejszych zagrożeń i presji wymienia się remonty prowadzone w niewłaściwym okresie i z wykorzystaniem toksycznych środków ochrony drewna, stosowanie insektycydów zmniejszających bazę żerową nietoperzy i pogarszających jakość ich pokarmu, niepokojenie zwierząt w ich letnich i zimowych schronieniach, szczelne zamykanie otworów okiennych strychów, na których znajdują się letnie kolonie nietoperzy. Powierzchnia ostoi wynosi 1702,1 ha.

Beskid Żywiecki PLH240006 - ostoja obejmuje zasadniczą część Beskidu Żywieckiego, wraz z wierzchowinami, grzbietami górskimi i częścią dolin. Składa się z kilku pasm górskich, o generalnie równoleżnikowym przebiegu. Rzeki mają górski charakter, o znacznym spadku, a największymi spośród nich są Soła i Koszarawa. Na wierzchowinach grzbietowych, w misach osuwisk powstały torfowiska. Przeważają zbiorowiska leśne, a wśród nich wykazywane są m.in. łąg jesionowy, olszynka karpacka, jaworzyna ziołoroślowa, ziołorośla czy grąd. Najwyższe szczyty mają wyraźnie zarysowane piętra roślinne: pogórza, regiel dolny, regiel górny i piętro subalpejskie z kosodrzewiną i łąkami górskimi. Na obszarze ostoi stwierdzono występowanie 50 zbiorowisk roślinnych. Przeważają zbiorowiska leśne, które zajmują 80% powierzchni, a wśród nich wykazywane są m.in. pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, murawy kserotermiczne, ziołorośla górskie, ziołorośla nadrzeczne, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, górskie jaworzyny ziołoroślowe, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, łągi topolowe, wierzbowe, olszowe i jesionowe. Flora tego obszaru zawiera ponad 150 gatunków typowo górskich. Niektóre z nich stanowią dużą rzadkość, jak czosnek syberyjski, niebielistka trwała, czy tojad lisi. Obszar stanowi ostoję niedźwiedzia brunatnego i wilka - gatunków priorytetowych z II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej. Spośród innych, obserwowanych na terenie ostoi gatunków z II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej, warto wymienić kumaka górskiego, traszkę grzebieniastą, traszkę karpacką, czy wydrę. Jako główne zagrożenia i presje wymienia się transgraniczne zanieczyszczenia powietrza oraz dzikie wysypiska odpadów z gospodarstw domowych. Powierzchnia ostoi wynosi 35 276,1 ha.

Beskid Mały PLH240023 - ostoja zajmuje większą część Beskidu Małego wraz z niewielkimi fragmentami otaczających pogórzy i Kotliny Żywieckiej. Jest to zwarty teren o sporych deniwelacjach, przekraczających nieraz i 500 metrów. Powierzchniowo dominują zbiorowiska leśne, jednak sporą

reprezentację mają również łąki górskie. Na obszarze stwierdzono występowanie czternastu siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Z ostoi wykazywane są m.in. ziołorośla górskie, ziołorośla nadrzeczne, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, łągi topolowe, wierzbowe, olszowe i jesionowe. Spośród gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej należy wymienić kumaka górskiego, traszkę karpacką, wydrę, wilka i niedźwiedzia - ostatnie dwa gatunki są gatunkami priorytetowymi. Jako główne zagrożenia i presje wymienia się zanieczyszczenie powietrza, rozwój infrastruktury turystycznej, urbanizację, emisje przemysłowe o dalekim zasięgu (również transgraniczne), czy zbyt wielkie natężenie ruchu turystycznego. Powierzchnia ostoi wynosi 7 186,2 ha.

6.2. Stan docelowy

OPIS ZAGOSPODAROWANIA NADBRZEŻY RZEK

Sposób realizacji projektu przedstawiono w ujęciu komplementarnym stosując metodykę opisu zagospodarowania cieków od źródła wzdłuż jego biegu. Projekt podzielono na następujące obszary:

1. Zagospodarowanie nadbrzeży rzeki WISŁA od początku biegu rzeki.
2. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki WISŁA biegiem rzeki.
3. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki SOŁA od początku biegu rzeki do zbiornika Żywieckiego.
4. Zagospodarowanie nadbrzeży zbiornika Żywieckiego.
5. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki SOŁA poniżej zbiornika Żywieckiego
6. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki ŁĘKAWKA stanowiących dorzecze SOŁY
7. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki OLZA
8. Budowa, modernizacja i wyposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych.

6.2.1. Zagospodarowanie nadbrzeży rzeki WISŁA od początku biegu rzeki

Projekt nr 1.

Lokalizacja: Gmina Wisła – Powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Rewitalizacja obszaru pomiędzy rzeką Wisłą a potokiem Partecznik”.

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Budowę nowej kładki i likwidację istniejącej zagrażającej bezpieczeństwu użytkowania.
- Budowę boiska plażowego dla potrzeb rekreacji rodzinnej.
- Budowę obiektów małej architektury dla potrzeb rekreacji rodzinnej.
- Zagospodarowanie nabrzeży zielenią.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 500 000,00 zł

Projekt nr 2.

Lokalizacja: Gmina Wisła – Powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły w rejonie Wisła Obłaziec – skomunikowanie terenów rekreacyjnych szlakiem pieszo rowerowym z pominięciem głównej drogi”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Podwieszenie do istniejącego mostu na drodze wojewódzkiej nr 941 nad rzeką „Wisła” konstrukcji kładki dla potrzeb ruchu rowerowego i pieszego w sposób niekolidujący z ruchem samochodowym celem przejazdu na północną część rzeki „Wisła” w kierunku miejscowości „Ustroń”.
- Budowę przejazdu ścieżki rowerowej i ciągu pieszego pod mostem kolejowym północnym brzegu rzeki „Wisła”.
- Budowę nowej utwardzonej ścieżki rowerowej i ciągów pieszych w rejonie północnego nadbrzeża rzeki „Wisła” z połączeniem z drogą gminną - ul. „Dębowa”.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 500 000,00 zł

Projekt nr 3.

Lokalizacja: Gmina Ustroń – Powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Wykonania analizy zagospodarowania zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec dla potrzeb stanu środowiska naturalnego,
- Przygotowania opracowania dotyczącego ochrony zieleni i bioróżnorodności,
- Ustanowienie pomników przyrody (wraz z infrastrukturą: ścieżki, tablice informacyjne),
- Ustanowienie stanowisk dokumentacyjnych (wraz z infrastrukturą: ścieżki, tablice informacyjne),

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Ustanowienie użytków ekologicznych (wraz z infrastrukturą: ścieżki, tablice informacyjne),
- Nasadzenie roślin rodzimych
- Wykonanie ścieżek edukacyjnych, ustawienie tablic informacyjnych,
- Remont i odsłonięcie zapory przeciwrumszowej na potoku Jaszowiec stanowiącego dopływ rzeki „Wisła”, usunięcie samosiejek, wyrównanie terenu, wykonanie nowych nasadzeń,
- Montaż oświetlenia solarnego
- Poprawa stanu koryt cieków wodnych,
- Odwodnienie terenu w Jaszowcu,
- Wycinka i pielęgnacja drzew i krzewów,
- Utworzenie terenów do wypoczynku,
- remont kortów tenisowych,
- Ustawienie 3 toalet samoczyszczących,
- Remont istniejących ścieżek i chodników dla pieszych (w tym odsłonięcie i przywrócenie poprzedniej funkcji ścieżkom pozarastanym, niewykorzystywanym w chwili obecnej, budowa parkingów,
- wykonanie tras dla nartorolkarzy, rolkarzy i nordic walking, narciarzy biegowych,
- ustawienie koszy na śmieci przy ścieżkach, ławek, donic kwiatowych (wykonanie obsad),
- likwidacja barier architektonicznych,
- uatrakcyjnienie, podświetlenie kładki na rzece Wiśle,
- przygotowanie terenu pod trasę do nauki jazdy na nartach dla dzieci (utworzenie wypożyczalni sprzętu),

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) – podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 3 500 000,00 zł

Projekt nr 4.

Lokalizacja: Gmina Ustroń – Powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły - skomunikowanie terenów rekreacyjnych”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

zagospodarowanie Parku Kościuszki wzdłuż rzeki Wisły:

- Poszerzenie ścieżki spacerowej i dla rowerów od ul. Grażyńskiego do wiaduktu na Skalicę,
- Zagospodarowanie terenów za wybiegiem dla psów:
- wykonanie pętli dla rolkarzy i narto rolkarzy,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- wykonanie state parku.
- Wybudowanie budynku dla obsługi + wypożyczalnia sprzętu w tym: rolek i nartorolek,
- Remont parkingu na Brzegach (w przypadku zlokalizowania ram stacji rowerowej odpowiednie zagospodarowanie terenu – zadanie powiązane),
- Wykonanie terenów do wypoczynku wzdłuż rzeki Wisły :
- uporządkowanie terenów,
- usunięcie drzew i krzewów łącznie z korzeniami,
- wyrównanie terenu,
- ustawienie na całej długości pojedynczych urządzeń zabawowych i fitness,
- oświetlenie (ledowe lub solarne w zależności od uwarunkowań) ścieżki i całej infrastruktury,
- wykonanie monitoringu,
- Ustawienie na całej długości ścieżki ławek, koszy na śmieci i ławek ze stolikami,
- Remont i podświetlenie kładek dla pieszych i mostów,
- Na całej długości rzeki Wisły remont ścieżki dla rowerów i wykonanie ścieżki dla rolkarzy (zagospodarowanie prawego i lewego brzegu,
- ustawienie toalet samoczyszczących

zagospodarowanie rzeki Wisły połączenie Centrum Ustronia z dzielnicą Polana i Dobka:

- Uporządkowanie terenów wzdłuż ścieżki (wycinka i pielęgnacja drzew i krzewów),
- Wyrównanie terenu,
- Poszerzenie ścieżki (niekoniecznie jej brukowanie, asfaltowanie itp.),
- Wykorzystanie ścieżek po obu stronach rzeki Wisły, w miejscach w których ścieżki brakuje utworzenie jej,
- Wykonanie lub remont kładek na ścieżce,
- Ustawienie ławek i koszy na śmieci + pojedynczych urządzeń fitness i urządzeń zabawowych,
- Odkrycie i wyeksponowanie śluz na rzeczce Młynówce, wykonanie do nich ścieżek i odpowiedniego oznakowania
- Udostępnienie i odpowiednie oznakowanie miejsc gdzie Młynówka Ustrońska przepływa pod korytem potoków: Suchy i Poniwiec jako ciekawostki techniczne),
- Oświetlenie ledowe kładki w Ustroniu Polanie
- Wykonanie ścieżki dla rowerów i rolkarzy,
- Kładka Dobka/Oblaziec remont i podświetlenie,
- Wykonanie brakującej ścieżki przebiegającej wałem rzeki Wisły (Polana Dobka prawy brzeg),
- Budowa kąpieliska (pole namiotowe Jaszowiec),
- ustawienie toalet samoczyszczących

zagospodarowanie rzeki Wisły połączenie od ul. Kuźnicznej do Skoczowa:

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Wykonanie kładek na ścieżce – prawy brzeg rzeki przygotowanie ścieżki dla rowerzystów i rolników, na lewym brzegu przygotować trakt dla pieszych,
- Ustawienie urządzeń fitness i urządzeń zabawowych – przy ścieżce dla pieszych,
- Usunięcie i pielęgnacja drzew i krzewów,
- Wyrównanie terenu,
- Przygotowanie terenów do wypoczynku,
- Ustawienie ławek, stolików i koszy na śmieci,
- Oświetlenie ledowe lub solarne ścieżek i infrastruktury,
- Poniżej wałów uporządkować teren (wycinka i pielęgnacja drzew i krzewów) i ustawić stoliki, ławki i kosze na śmieci, urządzenia zabawowe, wykonać boiska do badmintonu i siatkówki, ustawić stoły do ping-ponga itp.
- Ustawienie stojaków na rowery,

Rewitalizacja stawów rybnych przy ul. Sportowej

kompleksowa rewitalizacja stawu kajakowego wraz z otoczeniem – umożliwienie wykorzystania obiektu w cyklu całorocznym:

- Uszczelnienie wałów stawu kajakowego (wraz z usunięciem lub frezowanie pozostałych po wycince drzew korzeni),
- Remont stawu kajakowego: (Usunięcie roślinności, Wyczyszczenie stawu – odmulenie, Wykonanie pomostów, Zakup nowych urządzeń pływających (rowery wodne, kajaki, łódki itp.),
- Wykonanie oświetlenia stawu kajakowego w tym wykonanie oświetlenia pod wodą i wykonanie kolorowych świateł w murkach wokół stawu,
- Montaż fontanny,
- Wyeksponowanie i wyremontowanie śluz na Młynówce Ustrońskiej (przed stawem i za – w miarę możliwości), wykonanie barier przy śluzach,
- Budowa kawiarenki,
- Przygotowanie terenu do wykorzystania stawu pod sztuczne lodowisko w sezonie zimowym,
- Budowa budynku dla obsługi stawu kajakowego i lodowiska (w zimie będzie pełnił rolę wypożyczalni sprzętu sportowego (w tym: łyżwy, kaski),
- Remont ścieżek wokół stawu kajakowego, wykonanie podjazdu dla wózków,
- Ustawienie ławek i koszy na śmieci,
- Wykonanie monitoringu,
- Ustawienie toalety samoczyszczącej lub wbudowane toalety w budynek dla obsługi.

Przebudowa ulicy Sportowej w Ustroniu wraz z budową infrastruktury parkingowej:

Ulica o starej nawierzchni na podbudowie płyt betonowych podlegających konieczności całkowitej wymiany. Istnieje możliwość zasilania oświetlenia, dostępne są odbiorniki wód opadowych. Zakres robót przewiduje:

- Budowę kanalizacji deszczowej

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Budowę sieci oświetlenia ulicznego bądź oświetlenia ekologicznego hybrydowego
- Budowę parkingów
- Budowę drogi i chodnika
- Budowę parkingu
- Prace przygotowawcze (wycinka drzew itp. przebudowa istniejącego uzbrojenia itp.)

Przebudowa ulicy Nadrzecznej w Ustroniu wraz z budową infrastruktury parkingowej:

Ulica o starej nawierzchni o konieczności całkowitej wymiany wraz z wymianą podbudowy. Droga oświetlona. Oświetlenie kładki posiada warunki zasilania. Zakres robót przewiduje:

- Budowę kanalizacji deszczowej
- Budowę parkingu i miejsc postojowych
- Przebudowę drogi
- Budowę oświetlenia kładki dla pieszych
- Prace przygotowawcze (wycinka drzew itp. przebudowa istniejącego uzbrojenia itp.)
- Remont mostu
- Przebudowa przepustu okularowego

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 17 200 000,00 zł

Projekt nr 5.

Lokalizacja: Gmina Skoczów – Powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w gminie Skoczów”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Przebudowę istniejącej kładki 5 przęsłowej przy terenie SOSiR na kładkę jednoprzęsłową dla poprawy naturalnego koryta rzeki wskutek likwдации podpór w nurcie rzecznym.
- Budowę ścieżki pieszo-rowerowej i dla narciarstwa biegowego naciągu pieszego wzdłuż lewego brzegu rzeki :Wisła” pod istniejącą linią kolejową bez konieczności przejeżdżania pod drogą nr S81 w celu ominięcia torowiska.
- Uzupełnienie biegu utwardzonej ścieżki rowerowej i ciągów pieszych po obu stronach rzeki “Wisła” pomiędzy miejscowościami Skoczów i Ustron
- Budowę obiektów małej architektury wzdłuż tras rowerowych poprzez budowę wiat, montaż ławek, stojaków rowerowych, tablic informacyjno-edukacyjnych.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Urządzenie plaż i terenów zielonych na nadbrzeżu rzeki wraz z budową infrastruktury rekreacyjno-sportowej (boiska do siatkówki).

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 4 362 957,70 zł

Projekt nr 6.

Lokalizacja: Gmina Strumień – Powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie terenów prawego brzegu Wisły w rejonie Strumienia i Zabłocia”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- budowę ścieżki spacerowej i rowerowej wzdłuż prawego brzegu rzeki
- wytyczenie szlaków turystycznych wzdłuż rzeki
- Zagospodarowanie terenów wzdłuż ścieżki rowerowej i szlak małą architekturą
- wykonanie terenów do wypoczynku i rekreacji rodzinnej wzdłuż rzeki Wisły
- wykonanie ścieżek przyrodniczo-edukacyjnym wzdłuż brzegu rzeki
- uporządkowanie terenów,
- wyrównanie terenu,
- budowę oświetlenia energooszczędnego wzdłuż ścieżki i całej infrastruktury,

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. : 2 570 000,00zł

6.2.2. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki WISŁA biegiem rzeki

Projekt nr 7.

rzeka BRENNICA

Lokalizacja: Gmina Brenna – Powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Ochrona bioróżnorodności doliny rzeki Brennicy”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- budowę ścieżki spacerowo-rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą wzdłuż rzeki Brennicy w centrum miejscowości Brenna
- budowę dwóch miejsc odpoczynkowych i widokowych do obserwacji lokalnie występujących gatunków płazów, gadów, ptaków, ssaków i roślin
- przebudowę konstrukcji mostowej na potoku „Węgierski”

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 4 423 530,00 zł

Projekt nr 8.A.

rzeka BIAŁA

Lokalizacja: Miasto Bielsko-Biała

Nazwa projektu: „Rewitalizacja miejskich systemów nadrzecznych w mieście Bielsko-Biała”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

Dla nadbrzeża rzeki w rejonie ulic: Księża Jana Kusia i ulicy Sokolska

przewiduje się zaadaptowanie istniejącej przestrzeni zielonej na park nadrzeczny o funkcji rekreacyjnej i przyrodniczej z miejscami do odpoczynku wraz z niezbędną infrastrukturą. Przewiduje się wykonanie robót:

- Montaż ławek parkowych
- Montaż koszy na śmieci
- Montaż oświetlenia parkowego

Dla nadbrzeża rzeki w rejonie ulic: Zakładowa / Piwna do mostu Druha Piekiełki przy drodze wojewódzkiej nr 942

Przewiduje się wykreowanie zielonej przestrzeni nadrzecznej o przeznaczeniu rekreacyjnym z miejscami do odpoczynku wraz z niezbędną infrastrukturą. Przewiduje się wykonanie robót:

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Budowę placu zabaw dla dzieci
- Budowę plaży trawiastej na nadbrzeżach
- Budowę siłowni zewnętrznej
- Montaż koszy na śmieci
- Montaż oświetlenia parkowego

Dla nadbrzeża rzeki w rejonie ulic: Korytarz rzeczny od mostu Druha Piekielki przy drodze wojewódzkiej nr 942 do ujścia rzeki Straconki.

Przewiduje się budowę ścieżki pieszo-rowerowej z przestrzenią parkową i miejscami do odpoczynku wraz z niezbędną infrastrukturą. Przewiduje się wykonanie robót:

- Montaż ławek parkowych
- Montaż koszy na śmieci
- Montaż oświetlenia parkowego

Dla nadbrzeża rzeki na odcinku: Park od ujścia Straconki do ul. Bora Komorowskiego

Przewiduje się budowę ścieżki pieszo-rowerowej wraz z przestrzenią parkową z miejscami do odpoczynku wraz z niezbędną infrastrukturą. Przewiduje się wykonanie robót:

- Montaż ławek parkowych
- Montaż koszy na śmieci
- Montaż oświetlenia parkowego

Projekt nr 8.B.

potok STRACONKA

Lokalizacja: Miasto Bielsko-Biała

Nazwa projektu: „Rewitalizacja miejskich systemów nadrzecznych w mieście Bielsko-Biała”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

Dla nadbrzeża rzeki na odcinku od skrzyżowania ulic Żywieckiej i Górskiej do kładki w okolicach ulicy Chmurnej przewiduje się realizację robót:

- budowę 3 boisk sportowych oraz inne urządzenia sportowe,
- budowę 3 sanitariatów
- budowę budynku Straży Miejskiej
- budowę placów zabaw dla dzieci
- budowę placów rekreacyjnych i miejsc dla wypoczynku
- stworzenie miejsc do grillowania
- montaż źródeł ulicznych tj. punkty poboru wody oraz prysznice terenowe
- budowę ścieżek spacerowych
- budowę ścieżki rowerowo - rolkowej
- budowę sieci oświetlenia terenu

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- budowę systemu monitoringu wizyjnego terenu

Projekt nr 8.C.

rzeka WAPIENICA

Lokalizacja: Miasto Bielsko-Biała

Nazwa projektu: „Rewitalizacja miejskich systemów nadrzecznych w mieście Bielsko-Biała”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Budowę ścieżki rowerowej i chodnika o długości 2415,0 m
- Budowę ciągu pieszo-jezdnego o długości 367,0 m

Do projektów nr 8.A, 8.B, 8.C przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. : 34 700 000,00 zł (całość dla projektów nr 8.A, 8.B., 8.C).

Projekt nr 9.

potok CZECHOWICKI – dopływ rzeki WAPIENICA

Lokalizacja: Gmina Czechowice-Dziedzice – Powiat bielski

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie potoku Czechowickiego wraz z rewitalizacją przylegającego obszaru”.

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Stworzenie przestrzeni parkowo-rekreacyjnej w dolinie Potoku Czechowickiego na odcinku od Pałacu Kotulińskich do tzw. Starej Gminy poprzez budowę tzw. “siłowni pod chmurką”,
- Budowę nowej utwardzonej ścieżki rowerowej przy brzegu potoku na długości ok. 2km.
- Budowę obiektów małej architektury – ławek drewnianych, koszy na śmieci i stojaków rowerowych na całym ciągu 2km ścieżek rowerowych.
- Uporządkowanie brzegu potoku
- Budowę sieci oświetlenia parkowego wzdłuż ścieżki rowerowej.
- Wycinka krzewów i drzew ograniczających przepływ wody
- Przebudowę grobli przy stawach w związku z rezygnacją och hodowlanego przeznaczenia.
- Zagospodarowanie stawu bagiennego na cele gospodarcze (nie dochodowe) i edukacyjne
- Wykup gruntu w przypadku braku możliwości uzyskania zgody na wejście w teren prywatny.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 7 600 000,00 zł

Projekt nr 10.

potok BIAŁKA

Lokalizacja: Gmina Wilkowice – Powiat bielski

Nazwa projektu: „Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- stworzenie przestrzeni parkowo – rekreacyjnej pomiędzy brzegiem potoku „Białka” a ul. J. Fałata,
- regulacja nadbrzeży i odtworzenie siedlisk przyrodniczych w dolinie potoku Białka na długości około 5 km,
- budowa trasy rowerowej na długości około 1 km i wyznaczenie szlaku turystycznego rowerowego,
- budowa obiektu mostowego na potoku Białka pomiędzy ul. Klimczoka i ul. J. Fałata,
- przeniesienie i odtworzenie starej „chałupy” mieszkalnej z terenu gminy Wilkowice na teren planowanego do stworzenia w przyszłości lokalnego skansenu w Bystrej jako zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń,
- stworzenie ścieżki edukacyjno –przyrodniczej wzdłuż brzegu potoku Białka, (w okolicach potoku będzie znajdował się zbiornik rozrodczy płazów).

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. : 4 600 000,00 zł

6.2.3. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki SOŁA od początku biegu rzeki do zbiornika Żywieckiego

Projekt nr 11.

potok BYSTRA I UJSOŁY

Lokalizacja: Gmina Ujsoły – Powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie doliny potoku Bystra i Ujsoły”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- utworzenie ścieżki przyrodniczej wraz z oznakowaniem,
- nasadzenia drzew i krzewów w celu ochrony naturalnych siedlisk ptactwa wodnego
- ochrony meandrów rzeki,
- budowa małej architektury wraz ciągiem komunikacyjnym
- budowa oświetlenia parkowego.
- zabezpieczenie brzegów potoków przed niekontrolowanym wykorzystaniem.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 615 394,35 zł

Projekt nr 12.

potok RYCERKA, SŁANICA, UJSOŁA

Lokalizacja: Gmina Rajcza – Powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie nadbrzeży rzek i potoków w Gminie Rajcza”.

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej przy jednoczesnym zagospodarowaniu nadbrzeży dla celów rekreacyjnych.
- Umocnienie linii brzegowej,
- Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
- Budowa ścieżek przyrodniczo- ekologicznych pełniących funkcję edukacyjną
- Dokonanie nowych nasadzeń drzew i krzewów wzdłuż potoków Soła, Rycerka, Słanica, Ujsoła.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 3 000 000,00 zł

Projekt nr 13.

rzeka SOŁA i lewy dopływ rzeka KAMESZCZICZANKA

Lokalizacja: Gmina Milówka – Powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły i Kameszniczanki w Milówce”.

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- budowa ścieżki pieszo-rowerowej
- budowa kładki na rzece Soła
- budowa amfiteatru
- budowa placów zabaw z uwzględnieniem potrzeb dzieci w różnym wieku,
- budowa boisk sportowych
- budowa parku linowego
- budowa zejść do nurtu rzecznoego
- budowa mini arboretum – ogrodu pokazowego
- budowa miejsc do imprez sezonowych przy szkole (w powiązaniu ze szkołą),
- budowa ścieżka przyrodniczo-edukacyjna,
- budowa ścieżki zdrowia z terenowymi przyrządami do ćwiczeń gimnastycznych,
- utworzenie miejsca do grillowania,
- utworzenie miejsc dla organizacji festynów,
- utworzenie miejsce do kontemplacji i relaksu, z którego podziwiać można będzie piękno krajobrazu,
- montaż urządzeń sportowych w pobliżu istniejącego stadionu w centrum,
- budowa dojazdów i miejsc postojowych
- montaż toalet sezonowych

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 1 410 152,84 zł

Projekt nr 14.

rzeka SOŁA i prawy dopływ ŻABNICZANKA (ŻABNICA)

Lokalizacja: Gmina Węgierska Górka – Powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż brzegów rzeki Soły i Żabniczki wraz z infrastrukturą turystyczną i około turystyczną”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- budowa ścieżki pieszo rowerowej o szerokości 2 m i długości 1780 m oraz 1062 m wykonana na podbudowie z kruszywa łamanego, o nawierzchni z kostki betonowej i obustronnym krawężnikiem.
- zagospodarowanie terenu wokół ścieżek (miejsca do odpoczynku z ławkami, koszami, miejscami na rowery oświetleniem, punktami widokowymi, wykorzystanie jako miejsc do odpoczynku naturalnych oczek wodnych oraz kęp nadrzecznej roślinności.
- oznakowanie ścieżek oraz miejsc atrakcyjnych w Gminie (tablice i znaki informacyjne z tekstem, elementami grafiki, itp.),
- stworzenie połączeń z istniejącymi ścieżkami, uporządkowanie przestrzeni nadbrzeżnej, pielęgnacja występującej tam roślinności.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. : 1 986 469,32 zł

Projekt nr 15.

rzeka SOŁA

Lokalizacja: Gmina Radziechowy-Wieprz – Powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły w miejscowości Wieprz”.

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- remont zniszczonej opaski kamiennej,
- nawiezenie ziemi z rozplantowaniem w celu zwiększenia terenów zielonych
- zasianie trawy w rejonie nadbrzeża
- stworzenie terenu rekreacyjnego w postaci plaży wraz z małą architekturą
- montaż sanitariatów,
- montaż koszy na śmieci,
- montaż ławeczek,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- montaż urządzeń do ćwiczeń i zabaw,
- utworzenie plaży oraz nasadzeniami.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 1 707 210,32 zł

Projekt nr 16.

potok LEŚNIANKA

Lokalizacja: Gmina Lipowa – Powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie górnego biegu potoku „Leśnianka” poprzez oczyszczenie zbiornika retencyjnego wraz z rewitalizacją przyległej przestrzeni nadbrzeżnej”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- oczyszczenie zbiornika retencyjnego w górnym biegu potoku „Leśnianka” w miejscowości Ostre z nagromadzonych osadów dennych, odtworzenie pojemności tego zbiornika oraz zagospodarowanie i rewitalizacje terenu przyległego do zapory.
- budowę kąpieliska wraz z zagospodarowaniem przestrzeni brzegowej powyżej skrzydła zapory

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 1 351 000,00 zł

Projekt nr 17.

potok ŻYLICA

Lokalizacja: Gmina Buczkowice – Powiat bielski

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku „Żylca” z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice – etap I”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Budowa ścieżki dydaktycznej od granicy z Miasta Szczyrk do ul. Topolowej w Rybarzowicach (na długości 3,8 km).
- montaż tablic informacyjno dydaktycznych
- rozbudowa ścieżki pieszo rowerowej od granicy z Miasta Szczyrk do ul. Kowalskiej w Buczkowicach (poszerzenie istniejącej ścieżki o 3 m na długości ok. 2,3 km)

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Zagospodarowanie terenów wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej małą architekturą
- Urządzenie zielenią terenów wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej małą architekturą
- Budowa mostu - kładki pieszo jezdnej na Potoku Żylica w ciągu ścieżki dydaktycznej w rejonie kompleksu sportowo rekreacyjnego w Rybarzowicach o długości 40 m i szerokości 8,5 m)
- Montaż oświetlenia energooszczędnego wzdłuż ścieżki dydaktycznej na dł.3,8km 130 punktów oświetlenia.
- Budowa małej architektury, wiat biwakowych, montaż ławek, koszy na śmieci, stojaków na rowery dla potrzeb rekreacji rodzinnej

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok.7 000 000,00 zł

Projekt nr 18.

potok ŻYLICA

Lokalizacja: Gmina Buczkowice – Powiat bielski

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku „Żylica” z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice – etap II”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Działania w celu ochrony unikatowych dziko rosnących gatunków roślin
- Budowa ścieżki dydaktycznej od ul. Topolowej w Rybarzowicach do granicy Łodygowic na długości 2 km dla potrzeb edukacji rodzinnej.
- Budowa ścieżki dydaktycznej oraz pieszo rowerowej do Godziszki o długości 1,2km szerokości 3,5m dla potrzeb edukacji rodzinnej.
- montaż tablic informacyjno dydaktycznych
- rozbudowa ścieżki pieszo rowerowej od ul. Topolowej w Rybarzowicach do granicy Łodygowic (poszerzenie istniejącej ścieżki na długości ok.1,5 km oraz budowa nowej ścieżki na długości 0.5 km o szerokości 3,5m celem połączenia w ruchu rowerowo pieszym gminy Buczkowice z Gminą Łodygowice
- Zagospodarowanie terenów wzdłuż ścieżki pieszo - rowerowej małą architekturą
- Zagospodarowanie terenu nad Potokiem “Żylica” w obrębie funkcjonujących obiektów sportowych w Buczkowicach przy ul. Wyzwolenia i w Rybarzowicach przy ul Topolowej poprzez czynną ochronę siedlisk łągowych, zabezpieczenie unikatowej roślinności, zaadaptowanie istniejącej przestrzeni zielonej na park nadrzeczny o funkcji rekreacyjnej i przyrodniczej, wykonanie miejsc bezpośredniego dostępu do wody oraz miejsc rekreacyjno-

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

wypoczynkowych (między innymi miejsc do czynnego wędkowania, montaż siłowni zewnętrznych dla celów poprawy bioróżnorodności i rekreacji rodzinnej.

- Montaż oświetlenia energooszczędnego wzdłuż ścieżki dydaktycznej na długości 2km.
- Budowa małej architektury, wiat biwakowych, montaż ławek, koszy na śmieci, stojaków na rowery dla potrzeb rekreacji rodzinnej.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 11 270 000,00 zł

Projekt nr 19.

rzeka ŻYLICA

Lokalizacja: Gmina Łodygowice – Powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Wykorzystanie zasobów przyrodniczych Jeziora Żywieckiego w Zarzeczu oraz brzegów rzeki Żylicy w Łodygowicach i Zarzeczu na cele edukacyjne i rekreacyjne”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Uporządkowanie zdewastowanych terenów nadrzecznych
- Likwidacja dzikich wysypisk, umocnienie brzegów rzeki gabionami, wycinka starego zniszczonego drzewostanu i zakrzaczeń, nasadzenia zamienne
- Budowa dydaktycznej ścieżki pieszo-rowerowa na długości ok. 3,4 km wzdłuż brzegów Żylicy i jeziora Żywieckiego
- montaż tablic informacyjnych na temat lokalnych zasobów przyrodniczych;
- Uporządkowania zdewastowanej plaży nad jeziorem Żywieckim i jej zagospodarowanie;
- Budowa obiektów małej architektury: ławek, koszy na śmieci, stojaków rowerowych,
- Budowa miejsc postoju i wypoczynku
- Montaż oświetlenia energooszczędnego wzdłuż ścieżki dydaktycznej na całej długości

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 2 979 438,11 zł

6.2.4. Zagospodarowanie nadbrzeży zbiornika Żywieckiego

Projekt nr 20.

rzeka SOŁA – ZBIORNIK ŻYWIECKI

Lokalizacja: Gmina Łodygowice, Beneficjent: Powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie brzegu zatoki w rejonie Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Zarzeczcu”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Budowy kładki łączącej ośrodek Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Zarzeczcu z wyspą na której znajduje się ośrodek klubu żeglarskiego „Halny”.
- Zagospodarowanie nadbrzeża Jeziora Żywieckiego w w rejonie Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Zarzeczcu
- zakładanie i ochrona zadrzewień, żywopłotów oraz lokalnej szaty roślinnej; zachowanie pełnej populacji dzikich roślin i zwierząt w ich naturalnych siedliskach.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 3 263 499,41 zł

6.2.5. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki SOŁA poniżej zbiornika Żywieckiego

Projekt nr 21.

potok ISEPNICA i PONIKIEWKA

Lokalizacja: Gmina Czernichów, powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Isepnica i Ponikiewka na terenie gminy Czernichów”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Umocnienie nadbrzeży dla potrzeb poprawy przepływu i zminimalizowania zagrożenia powodziowego niszczącego bioróżnorodność wskutek wypłukiwania przyległych terenów domostw.
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż nadbrzeży
- Zagospodarowanie terenów wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej małą architekturą
- Urządzenie zielenią terenów wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Budowę małej architektury, pól biwakowych, montaż ławek, koszy na śmieci, stojaków na rowery dla potrzeb aktywnego wypoczynku i edukacji ekologicznej.
- Montaż tablic informacyjno dydaktycznych
- Montaż oświetlenia energooszczędnego wzdłuż ścieżki

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca aktywnego wypoczynku i edukacji ekologicznej.

Koszt projektu wynosi ok. 885 852,59 zł

Projekt nr 22.

potok WIELKA PUSZCZA

oraz zbiornik wodny nad ZAPORĄ CZANIECKĄ

Lokalizacja: Gmina Porąbka, powiat bielski

Nazwa projektu: Zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka - potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą Czaniecką”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem na Potoku WIELKA PUSZCZA:

- Uporządkowanie terenów wzdłuż potoku na łącznym odcinku 2 000m.
- Zagospodarowanie turystyczne otoczenia potoku wraz z jego wyczyszczeniem na odcinku 2 000m.
- Modernizacja istniejącej nawierzchni ścieżki rowerowej i nowe jej wybudowanie w miejscu nieutwardzonym na łącznym odcinku 2 000m.
- Budowa oświetlenia solarnego wzdłuż ścieżki rowerowej i potoku.
- Budowa obiektów małej architektury przy zaporze poprzecznej powstrzymującą spływ rumoszu rzeczno / żwiru do zbiornika na potoku w postaci ławek, stołu i wiaty drewnianej.
- Budowa obiektów małej architektury – ławek drewnianych, koszy na śmieci i stojaków rowerowych

Zakres zadań podstawowych objętych projektem na zbiorniku wodnym pod ZAPORĄ CZANIECKĄ:

- wykonanie zabezpieczeń hydrotechnicznych stawu
- czyszczenie stawu i jego brzegów
- utworzenie naturalnej dróżki dojazdowej do zbiornika stanowiącej równocześnie ścieżkę turystyczno-edukacyjną wyposażoną w tablice informacyjne o kaskadzie rzeki Soły oraz jej florze i faunie występującej na obszarze Subregionu Południowego, ławeczki i stoliki
- wycinka krzewów i drzew ograniczających przepływ wody
- budowę podestu dla celów rekreacyjnych
- Budowę obiektów małej architektury przy śluzie na potoku spiętrzającej w postaci ławek, stołu i wiaty drewnianej.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Budowę oświetlenia solarnego
- wyznaczenie i przygotowanie miejsc piknikowych lub łowisk.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. : 3 445 000,00zł

Projekt nr 23.

kanal ULGA BUKOWSKA PRZY MŁYNÓWCE CZANIECKIEJ

Lokalizacja: Gmina Porąbka, powiat bielski

Nazwa projektu: „Modernizacja kanału ulgi Bukowskiej przy Młynówce Czanieckiej”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Wyczyszczenie koryta Ulgi Bukowskiej
- Przebudowę przepustu pod drogą w sąsiedztwie śluzy na drodze powiatowej nr 1456S
- Odbudowę jazu
- Konserwację śluzy
- Wycinka krzewów i drzew (należy ograniczyć do minimum) ograniczających przepływ wody
- Przeprofilowanie zamulonego dna
- Umocnienie faszyną wału przy drodze powiatowej nr 1456S

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym

Koszt projektu wynosi ok. : 255 000,00 zł

Projekt nr 24.

potok PISARZÓWKA

Lokalizacja: Gmina Wilamowice, powiat bielski

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie nadbrzeży potoku Pisarzówka”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Remont istniejących nawierzchni asfaltowych ścieżek rowerowych i ciągów pieszych z zastosowaniem nawierzchni szutrowych bądź ekologicznych na łącznym odcinku 1 500m.
- Budowę nowej utwardzonej ścieżki rowerowej i ciągów pieszych w miejscach nieutwardzonych istniejących w terenie ścieżek na terenie miejscowości Pisarzowice do miejsca istniejącej oczyszczalni ścieków na łącznym odcinku 500m.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Budowę obiektów małej architektury: wiaty drewnianej, ławek, stolika, stojaka rowerowego na terenie działki gminnej przy istn. oczyszczalni ścieków w miejscowości Pisarzowice.
- Budowę obiektów małej architektury – ławek drewnianych, koszy na śmieci i stojaków rowerowych na całym ciągu 2km ścieżek rowerowych.
- Uporządkowanie brzegu potoku
- Wycinka krzewów i drzew ograniczających przepływ wody

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 1 500 000,00 zł

Projekt nr 25.

rzeka KOSZARAWA

Lokalizacja: Gmina Koszarawa, powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie przestrzeni nadbrzeżnej na odcinku rzeki Koszarawa przy Zespole Gimnazjalno-Przedszkolnym do celów rekreacyjno-wypoczynkowych”.

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Zagospodarowanie nadbrzeża rzeki „Koszarawa” poprzez stworzenie miejsca do kąpieli
- Zagospodarowanie nadbrzeża rzeki „Koszarawa” poprzez budowę boiska do siatkówki.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 314 576,85 zł

Projekt nr 26.

potok Koszarawa, Krzyżówka i Sopotnia – dopływy rzeki KOSZARAWA

Lokalizacja: Gmina Jeleśnia, powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Koszarawa, Krzyżówki i Sopotnia w gminie Jeleśnia”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- wykonanie trzech budowli hydrotechnicznych obejmujących zabezpieczenie obu stron brzegów potoków kosztami siatkowo - kamiennymi na odcinku 100m wraz z wykonaniem progu spowalniającego na całej szerokości potoku.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- wykonanie kąpielisk w miejscu budowanych obiektów i bazy piknikowej (altana + zaplecze sanitarne)
- utworzenie miejsc plażowych i połączenie obiektów ścieżkami rowerowymi.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 1 769 866,27 zł

Projekt nr 27.

rzeka KOSZARAWA

Lokalizacja: Miasto Żywiec

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie rekreacyjne brzegów rzeki Koszarawa na odcinku od mostu kolejowego do mostu trzebińskiego”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- wykonanie ścieżki pieszo – rowerowej o długości ok. 5 km,
- wykonanie ogólnodostępnej plaży trawiastej, z dwoma zejściami do wody, z trzema miejscami do grillowania/ palenia ognisk wraz z tabliczkami informacyjnymi.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca aktywnego wypoczynku i edukacji ekologicznej
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej

Koszt projektu wynosi ok. : 4 248 125,64 zł

6.2.6. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki ŁĘKAWKA stanowiących dorzecze SOŁY

Projekt nr 28.

potoki FRYDZIKOWSKI i potok KOCOŃKA

Lokalizacja: Gmina Ślemień, powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoków na terenie gminy Ślemień”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Budowa małej architektury, montaż ławek, koszy na śmieci, stojaków na rowery dla potrzeb rekreacji rodzinnej
- Montaż oświetlenia energooszczędnego w miejscach małej architektury

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Regulacja brzegów i dna potoku. Umocnić tylko najmocniej zagrożone fragmenty skarp, z umocnieniami maksymalnie odsunąć się od brzegu cieku, aż pod podstawy skarp, aby pozwolić potokowi na swobodne meandrowanie. Nie obudowywać samego potoku. Warto zastanowić się nad stopniowym obniżaniem zapór przeciwrumszowych i przekonstruowaniem już istniejących progów na bardziej przyjazne dla ryb.
- Nasadzenia nadbrzeży potoków mogą z zastosowaniem sadzonek rodzimych gatunków, lokalnego pochodzenia, z gatunków naturalnie występujących w łąkach.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 462 498,08 zł

Projekt nr 29.

potoki ŁĘKAWKA

Lokalizacja: Gmina Gilowice, powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie brzegów potoku Łękawka poprzez rewitalizację obszaru na terenie gminy Gilowice”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Budowa ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej
- montaż tablic informacyjno-dydaktycznych
- budowę ścieżki pieszo-rowerowej
- Zagospodarowanie terenów wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej małą architekturą
- Urządzenie zielenią terenów wzdłuż ścieżki
- Montaż oświetlenia energooszczędnego wzdłuż ścieżki dydaktycznej na dł.3,8km 130 punktów oświetlenia.
- Budowa małej architektury, montaż ławek, koszy na śmieci, stojaków na rowery dla potrzeb rekreacji rodzinnej
- Regulacja brzegów i dna potoku. W ocenie eksperckiej jest to możliwe poprzez wycinkę zarośli, likwidację betonowych umocnień brzegu oraz reprofilację stromego nadbrzeża w celu przywrócenia potoku naturze dla poprawy bioróżnorodności.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 800 000,00 zł

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Projekt nr 30.

potoki KOCIERZANKA

Lokalizacja: Gmina Łękawica, powiat żywiecki

Nazwa projektu: „Rewitalizacja terenów nadbrzeżnych potoku Kocierzanka w gminie Łękawica”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Zagospodarowanie nadbrzeża potoku „Kocierzanka” poprzez stworzenie miejsc do kąpielii
- Budowa ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej na odcinku od nabrzeża „Kocierzanka” w miejscowości Łękawica do nadbrzeża potoku w miejscowości na długości ok. 2km.
- montaż tablic informacyjno-dydaktycznych
- budowa ścieżki pieszo-rowerowej na w/w odcinku.
- Zagospodarowanie terenów wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej małą architekturą
- Urządzenie zielenią terenów wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej małą architekturą
- Montaż oświetlenia energooszczędnego wzdłuż na w/w odcinku ścieżki

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 1 600 000,00 zł

6.2.7. Zagospodarowanie nadbrzeży dopływów rzeki OLZA

Projekt nr 31.

rzeka OLZA

Lokalizacja: Gmina Istebna, powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Ochrona brzegów i wykorzystanie przyrodniczych walorów doliny rzeki Olzy przy amfiteatrze w Istebnej”.

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- regulacji, zabezpieczenia brzegów rzeki Olzy strona lewa, strona prawa na odcinku ok. 300 m
- budowy kładki dla pieszych, rowerzystów, narciarzy
- zagospodarowania dla potrzeb rekreacji rodzinnej: poprzez budowę bulwaru spacerowego na rzece Olza, realizacji strefy rekreacji i wypoczynku nad rzeką Olzą
- budowa ciągu pieszo-rowerowego dla pieszych z parkingu do amfiteatru
- budowę parku, siłowni na wolnym powietrzu

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 2 500 000,00 zł

Projekt nr 32.

rzeka BOBRÓWKA – dopływ rzeki OLZA

Lokalizacja: Gmina Cieszyn, powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Bobrówki w Cieszynie”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Budowa ścieżki dydaktycznej oraz pieszo rowerowej na całym odcinku
- Budowa kładek w miejscach koniecznych do skomunikowania nadbrzeży w tym w miejscu połączenia ul. Gospodarskiej i Słowicza.
- Zagospodarowanie terenu poprzez czynną ochronę siedlisk łągowych, zabezpieczenie unikatowej roślinności, zaadaptowanie istniejącej przestrzeni zielonej na park nadrzeczny o funkcji rekreacyjnej i przyrodniczej, wykonanie miejsc bezpośredniego dostępu do wody oraz miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych między innymi miejsc do czynnego wypoczynku i rekreacji rodzinnej.
- Montaż oświetlenia energooszczędnego na obszarze objętym projektem.
- Budowa małej architektury, wiat biwakowych, montaż ławek, koszy na śmieci, stojaków na rowery dla potrzeb rekreacji rodzinnej.
- Budowa suchego polderu

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 7 000 000,00 zł

Projekt nr 33.

rzeka MŁYNÓWKA – STAW MŁYŃSZCZOK

Lokalizacja: Gmina Zebrzydowice, powiat cieszyński

Nazwa projektu: „Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej stawu Młyńszczok w Zebrzydowicach”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- umocnienie linii brzegowej stawu "Młyńszczok" na długości ok. 1,00 km gabionami z kamienia naturalnego na skarpach.
- umocnienie skarp i dna odpływu ze stawu "Młyńszczok" do rzeki Piotrówki na odcinku ok. 70 mb
- wykonanie nasadzeń drzew i krzewów w celu ochrony naturalnych siedlisk ptactwa wodnego
- wykonanie naturalnych ścieżek przyrodniczo – edukacyjnych wraz z oznakowaniem, oświetleniem, małą architekturą i infrastrukturą rekreacyjną
- utworzenie miejsc parkingowych dla użytkowników dla istniejącej i nowo projektowanej infrastruktury wokół stawu "Młyńszczok" w ilości około 30 miejsc postojowych.
- modernizacja pomostu drewnianego na stawie "Młyńszczok"
- zakup nowego wyposażenia wodnego dla kąpieliska na stawie "Młyńszczok"
- wymiana piasku na istniejącej plaży przy stawie "Młyńszczok"
- zakup materiałów promocyjnych

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 1 200 000,00 zł

6.2.8. Budowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych

Projekt nr 34.

Lokalizacja: Czechowice-Dziedzice, powiat bielski

Nazwa projektu: „Stworzenie ośrodka promocji bioróżnorodności w Czechowicach-Dziedzicach”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Budowę budynku z wyposażeniem z uwzględnieniem funkcji: małej gastronomii, funkcji wystawienniczej, prowadzenia zajęć edukacyjnych z dziećmi. Zakłada się utworzenie 1000m2 powierzchni użytkowej budynku.
- Budowę "ogrodów tematycznych" w zakresie zagospodarowania działki obiektu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- Odbudowę "Alei Lipowej" w zakresie zagospodarowania działki obiektu.
- Budowę miejsc postojowych i parkingów związanych z potrzebami ośrodka.
- Budowę przyłączy do budynku z istniejących sieci uzbrojenia.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie warunków dla poprawy bioróżnorodności w obszarze projektowym
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 6 650 000,00zł

Projekt nr 35.

Lokalizacja: Czechowice-Dziedzice, powiat bielski

Nazwa projektu: „Doposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Jaworzu”

Zakres zadań podstawowych objętych projektem:

- Wyposażenie obiekt w system klimatyzacji z uwagi na wysoką wilgotność wewnątrz pomieszczeń która niszczy eksponaty promujące bioróżnorodność.
- wyposażenie ośrodka w dodatkowy sprzęt audiowizualny pozwalający uzyskać wskaźnik promocji lokalnej bioróżnorodności.

Do projektu przewidziano rekomendacje eksperckie ujęte w analizie szczegółowej rozdziału nr 6 pkt a) - podstawowych założeń projektowych oraz rozdziale nr 9, które to są konieczne do wykonania w celu osiągnięcia elementów specyficznych jak:

- Stworzenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego i edukacji rodzinnej.
- Stworzenie miejsca dydaktycznego dla dzieci i edukacji rodzinnej.

Koszt projektu wynosi ok. 370 000,00zł

Podsumowanie:

Na podstawie otrzymanych od Inwestora ankiet i przeprowadzonych audytów terenowych stwierdza się iż projekt jest technicznie i technologicznie wykonalny.

Inwestycje mają zazwyczaj charakter obiektów liniowych, co wymaga zapewnienia zgód na wejście w teren działek, przez które inwestycja będzie przebiegać. Większości Beneficjentów nie posiada takich zgód i stanowi to największe ryzyko w realizacji projektów.

Dla większości projektów zostały sporządzone koncepcje wstępne – stan zaawansowania wynosi 0%-25%.

Beneficjenci posiadający opracowane dokumentacje dla stanu zaawansowania 25-50%:

- Gmina Wilkowice
- Gmina Milówka

Beneficjenci posiadający opracowane dokumentacje dla stanu zaawansowania 50-100%:

- Miasto Bielsko-Biała
- Gmina Brenna.

7. Analiza specyficzna dla sektora

7.1. Stan obecny

Projekt rewitalizacji przestrzeni nadbrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych Subregionu Południowego skupiony jest terytorialnie w obszarach:

- Beskidu Śląskiego
- Beskidu Małego
- Beskidu żywieckiego
- Koliny żywieckiej.

Beskid Śląski – pasmo górskie, stanowiące część Beskidów Zachodnich. Beskid Śląski graniczy z Beskidem Śląsko-Morawskim na zachodzie, Beskidem Żywieckim na południowym wschodzie, Kotliną Żywiecką na wschodzie, Beskidem Małym na północnym wschodzie i Pogórzem Śląskim na północy.

Beskid Mały – pasmo górskie w Polsce, stanowiące część Beskidów Zachodnich, mające charakter wyspy górskiej o długości ok. 35 km i szerokości ok. 10-15 km. Na zachodzie – poprzez Bramę Wilkowicką i dolinę rzeki Białej z Beskidem Śląskim. Według regionalizacji Polski opracowanej przez Jerzego Kondrackiego Beskid Mały sąsiaduje na północnym zachodzie i północy – z Pogórzem Śląskim i Pogórzem Wielickim; na wschodzie i południowym wschodzie – z Beskidem Makowskim, od którego oddziela go dolina potoku Stryszówka po jego ujście do Skawy, dalej Skawa po ujście do niej Stryszawki i dalej Stryszawka z dopływem Lachówką i dopływem tej ostatniej – Kocońką; na południu i południowym zachodzie – z Kotliną Żywiecką; na zachodzie – poprzez Bramę

Wilkowicką i dolinę rzeki Białej z Beskidem Śląskim. Przełom rzeki Soły (utworzony przez erozję wsteczną prawobrzeżnego dopływu Wisły, który wypływał niegdyś w okolicy Porąbki), dzieli Beskid Mały na część zachodnią (Pasma Czupla i Magurki) i wschodnią (tzw. Beskid Andrychowski).

Beskid Żywiecki – pasmo górskie należące do Zewnętrznych Karpat Zachodnich, a w ich obrębie do Beskidów Zachodnich. Przebiega przez niego Wielki Europejski Dział Wodny między zlewiskami Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego. Projekt obejmuje część zachodnią, czyli Beskid Żywiecki, zwany Beskidem Orawsko-Żywieckim, w granicach Polski ciągnący się od Przełęczy Zwardońskiej po przełęcz Głuchaczki,

Kotlina Żywiecka – duża kotlina śródogórska w Beskidach Zachodnich, której centrum znajduje się w rejonie ujścia do Soły jej dwóch dużych dopływów: prawobrzeżnej Koszarawy i lewobrzeżnej Żylicy. Według naukowej regionalizacji Polski Kotlina Żywiecka ograniczoną jest od zachodu przez Beskid Śląski, od północny – przez Pogórze Śląskie (łączy się z nim przez Bramą Wilkowicką) i Beskid Mały, zaś od południowego wschodu i południa przez Beskid Makowski i Beskid Żywiecki. Ma trójkątny kształt, długość z zachodu na wschód około 20 km, szerokość z południa na północ około 15 km i powierzchnię około 320 km². Dno kotliny wznosi się na wysokość 340 – 500 m n.p.m. Pokryte jest w większości niewysokimi wzgórzami i niskimi grzbietami, porozdzielanymi dolinkami licznych potoków.

Południowa część Kotliny Żywieckiej stanowi klasyczny przykład okna tektonicznego. Okno tektoniczne Żywca jest tzw. oknem podwójnym: spod płaszczowiny godulskiej odślania się tu płaszczowina cieszyńska, a spod płaszczowiny cieszyńskiej – płaszczowina podśląska. Daje to dobrą możliwość poznania tektoniki fliszu karpackiego w tej części Beskidów. Spiętrzone przez zapórę w Tresnej wody rzeki Soły tworzą Jezioro Żywieckie, zajmujące północną część kotliny. Na południe od jeziora, w centrum kotliny leży Żywiec. Charakterystycznym elementem panoramy Kotliny Żywieckiej jest masyw Grojca (612 m n.p.m.) pomiędzy rzekami Soła i Koszarawa, dominujący od południowego wschodu nad zabudowaniami miasta Żywiec.

7.2. Stan projektowany

Działania w ramach projektu dotyczą 2 typów projektów RPO. Typ pierwszy:

„Ochrona obszarów nadwodnych wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych –projekty związane z ochroną obszarów przybrzeżnych rzek, potoków i zbiorników wodnych wraz ze zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych w celu stworzenia wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości” zlokalizowane są na nadbrzeżach 3 głównych rzek i ich dorzeczy:

- rzeki Wisła
- rzeki Soła (prawy dopływ Wisły)
- rzeki Olza

Działania projektu skupione są na rzece Wisła i jej dorzeczach.

Źródła rzeki **Wisła** znajdują się w wysokości 1107 m n.p.m Czarna Wiselka i 1080 m n.p.m Biała Wiselka, na zachodnim stoku Baraniej Góry w Beskidzie Śląskim. Wisła ma dwa potoki źródłowe: Białą Wiselkę, główny górny bieg Czarną Wiselkę. Natomiast w sensie hydrologicznym rzeka Wisła zaczyna się w miejscu połączenia potoku Malinka z potokiem Wiselka powstałym z połączenia Białej i Czarnej Wiselki uchodzących do Jeziora Czernańskiego.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Na nadbrzeżach rzeki Wisła działania projektowe przewidują gminy:

gmina Wisła, gmina Ustroń, gmina Skoczów, gmina Strumień.

Prawe dopływy rzeki Wisła objęte projektem:

- potok Partecznik (gmina Wisła)
- potok Jaszowiec (gmina Ustroń)
- rzeka Brennica (gmina Brenna)
- rzeka Biała i jej dopływ: potok Straconka (miasto Bielsko-Biała)
- potok Białka (gmina Wilkowice) będący dopływem rzeki Biała
- rzeka Wapienica objęta projektem (miasto Bielsko-Biała)
- potok Czechowicki objęty projektem (gmina Czechowice-Dziedzice) będący dopływem rzeki Wapienica

Działania projektu skupione są na rzece Soła i jej dorzeczach.

Soła – rzeka w południowej Polsce. Przepływa kolejno przez: Kotlinę Żywiecką, Beskid Mały i Pogórze Śląskie i jest pierwszym dużym prawobrzeżnym dopływem Wisły. Długość 88,9 km, powierzchnia dorzecza 1,4 tys. km². Potencjał powodziowy Soły jest bardzo poważny i zajmuje ona drugie miejsce po Dunajcu wśród karpaccich dopływów Wisły. Rzeka zaczyna się jako połączenie kilku potoków górskich Beskidu Żywieckiego – najbardziej wyrazistym miejscem, od którego można mówić o rzece Soła, jest połączenie dwu dużych potoków górskich w miejscowości Rajcza (obok przystanku kolejowego), od którego to miejsca ciek o charakterze typowo górskim, potokowym, zmienia się bardziej w rzeczny. Potokami tworzącymi Sołę w tym miejscu są Rycerka i Woda Ujsolska. Soła uchodzi do Wisły w okolicach Oświęcimia, zwiększając jej przepływ o około 59%. Częste powodzie powodujące duże szkody, spowodowały konieczność wybudowania zespołu zapór na rzece w celu jej ujarznienia. Zespół ten nazwano Kaskadą Soły. Kaskada Soły składa się z czterech zbiorników wodnych, trzech utworzonych na rzece i jednego, służącego do celów energetycznych, na górze Żar:

- Jezioro Żywieckie – najwyżej położony zbiornik z zaporą i elektrownią w Tresnej
- Jezioro Międzybrodzkie – z zaporą i elektrownią w Porąbce
- zbiornika na górze Żar – z elektrownią szczytowo-pompową
- Jezioro Czanieckie – z zaporą w Czańcu

Na nadbrzeżach rzeki Soła działania projektowe przewidują gminy:

gmina Węgierska Górka, gmina Rajcza, gmina Radziechowy-Wieprz, gmina Milówka

Dopływy rzeki Soła objęte projektem do jeziora żywieckiego:

- potok Bystra i Ujsoły (gmina Ujsoły)
- potoki Rycerka, Słanica i Ujsoła (gmina Rajcza)
- rzeka Kameszniczanka (gmina Milówka)
- potok Żabniczanka (gmina Węgierska Górka)
- potok Leśnianka (gmina Lipowa)
- potok Żylica (gmina Buczkowice)

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- rzeka Żylica (gmina Łodygowice)

Działania projektu skupione na zbiorniku Jezioro Żywieckie:

- Jezioro Żywieckie w okolicach Zarzecza (powiat Żywiecki)

Dopływy rzeki Soła objęte projektem poniżej jeziora żywieckiego:

- potok Isepnica i Ponikiewka (gmina Czernichów)
- potok Wielka Puszcza (gmina Porąbka)
- zbiornik wodny nad zaporą Czaniecką (gmina Porąbka)
- kanał ulga Bukowska stanowiąca dopływ rzeki Domaczka mająca ujście w rzece Soła
- potok Pisarzówka (Gmina Wilamowice)
- rzeka Koszarawa (Gmina Koszarawa) (Gmina Żywiec) (Gmina Jeleśnia)
- potok Koszarawa, Krzyżówka i Sopotnia (Gmina Jeleśnia) będące dopływami rzeki Koszarawa

Dopływy rzeki Soła objęte projektem skupione na rzece Łękawka (prawy dopływ Soły):

- potoki Frydzikowski i potok Kocońka (gmina Ślemień)
- potok Łękawka (Gmina Gilowice)
- potok Kocierzanka (Gmina Łękawica)

Działania projektu skupione są na rzece Olza i jej dorzeczach.

Olza – rzeka, będąca prawym dopływem Odry. Długość 86,2 km, powierzchnia zlewniska 1117,6 km², z tego 479 km² na terytorium Polski. Posiada 49 większych dopływów (m.in. Leśnica). Źródła należy się doszukiwać w miejscowości Istebna – powiat cieszyński, pod Gańczorką i Karolówką, na zachodnich stokach grzbietu Beskidu Śląskiego, na wysokości 840-880 m n.p.m. Pierwsze 16 km biegu na terenie Istebnej, w granicach Polski. W górnym biegu, w granicach Czech, od Jabłonkowa po Trzyniec Olza tworzy granicę między Beskidem Śląskim a Beskidem Śląsko-Morawskim. W biegu środkowym przepływa przez miejscowość Cieszyn w kierunku rzeki Odra w której znajduje ujście.

Działania projektu skupione są na dwóch głównych dopływach rzeki Soła

- rzeka Olza (gmina Istebna)
- rzeka Bobrówka (gmina Cieszyn) będąca dopływem Olzy
- rzeka Młynówka i staw Młyńszczok objęty projektem (gmina Zebrzydowice) dopływ Olzy

Drugi typ projektu RPO:

„Budowa, modernizacja i wyposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych – dla ośrodków, które prowadzą statutową działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony bioróżnorodności, która związana jest z gatunkami rodzimymi stanowiącymi zasoby przyrodnicze województwa śląskiego” realizowany będzie w 2 gminach, jako:

- „Stworzenie ośrodka promocji bioróżnorodności w Czechowicach-Dziedzicach” (gmina Czechowice-Dziedzice)

„Doposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Jaworzu” (gmina Jaworze).

8. Analiza wariantowa

Dla potrzeb analiz wariantowych posłużono się 3 wariantami realizacji:

Wariant I – realizacja zakresu podanego przez Beneficjenta, jest zakres prac który przedstawiono w analizie zbiorczej rozdziału nr 6.

Wariant był odrzucany z następujących przyczyn:

- główny nacisk położono na realizację infrastruktury związanej z inżynierią miejską i komunikacyjną co jest niezgodne z założeniami projektowymi RPO.
- główny nacisk położono na realizację infrastruktury związanej z turystyką co jest niezgodne z założeniami projektowymi RPO.
- główny nacisk położono na realizację infrastruktury związanej z realizacją budowli hydrotechnicznych co jest niezgodne z założeniami projektowymi RPO.
- główny nacisk położono na realizację infrastruktury związanej z zabezpieczeniem powodziowym co jest niezgodne z założeniami projektowymi RPO.
- nie przewidziano działań, które mogłyby w znaczący sposób poprawić lokalną bioróżnorodność.

Wariant II – realizacja inwestycji w wariantie przyjętym przez Beneficjenta do realizacji i opisanym w rozdziale 6 łącznie z rekomendacjami zawartymi w punkcie a) - podstawowych założeń projektowych, oraz uwzględnieniem rekomendacji analiz środowiskowych z rozdziału nr 9.

Wariant ten był przyjmowany do realizacji.

Wariant III – rozszerzenie zakresu zadania. Przedstawiane były różne możliwe warianty powiększające zakres przedsięwzięcia, które zazwyczaj dobierane były pod kątem lokalnej niszy lub braków programowych. Propozycja skłaniała się w kierunku zastosowania dodatkowego zakresu:

- Budowy mini ogrodu botanicznego w rejonie objętego projektem. Wynikało to z potrzeby przełamania wizerunku turystycznych wartości lokalizacji dla potrzeb większego wyeksponowania wartości bioróżnorodnych.
- Przywrócenia naturze sztucznie skanalizowanych i uregulowanych inwazyjnie fragmentów nadbrzeży rzeki i wraz z remontem obiektów hydrotechnicznych.
- odtworzenie istniejącego spichlerza, którego istnienie znajduje się w opisach historycznych w Czechowicach-Dziedzicach i połączenie zagospodarowania terenu z Pałacem Kotulińskich
- Stworzenie terenów polderowych i suchych zbiorników wodnych
- budowę dodatkowych kładek na rzece w celu lepszego skomunikowania terenu w celach rekreacyjnych wraz z tarasem widokowym promującym lokalną bioróżnorodność.
- rozbudowę obiektu-budynku w Jaworzu o segment o tematyce sztuki hydrotechnicznej, w kontekście uświadamiania społeczeństwa o możliwości produkcji ekologicznej energii elektrycznej z małych elektrowni wodnych przy braku negatywnego wpływu na bioróżnorodność.
- przebudowę mostów i kładek na potokach "Koszarawa", "Krzyżówki" i "Sopotnia" poprzez poszerzenie koryta i przebudowę przyczółków dla potrzeb poprowadzenia ścieżki wzdłuż

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

brzegu i wykonać nisz, w których mogłyby gnieździć się ptaki wraz z budową tarasu rekreacyjno-edukacyjnego przy ujściu potoku "Krzyżówka" do potoku "Koszarawa"

- budowę dodatkowych kładek na rzece w celu lepszego skomunikowania obu nabrzeży rzeki w celach rekreacyjnych.
- przywrócenie naturze sztucznie skanalizowanych i uregulowanych inwazyjnie fragmentów potoku oraz likwidację przeszkód w nurcie potoku ograniczających przepływ.
- budowę kąpieliska sąsiedztwie ciek w wodnego w celu przywrócenia naturze nurtu rzeczno-ekologicznego dla potrzeb likwidacji barier migracyjnych ichtiofauny w przypadku chęci stworzenia go w łóżysku ciek w wodnego
- budowę tarasu widokowego w miejscu realizacji projektu z elementami rekreacyjno-edukacyjnymi w tematyce - związanej z lokalną bioróżnorodnością.
- budowę tarasu widokowego w miejscu realizacji projektu z elementami rekreacyjno-edukacyjnymi w tematyce - związanej z lokalną bioróżnorodnością.
- Budowę podestu widokowego w miejscu ujścia potoku "Kameszniczanka" do rzeki "Soła" w celu stworzenia miejsca edukacji ekologicznej i eksponowania lokalnej bioróżnorodności i krajobrazu wraz z budową obiektu – budynku dla potrzeb edukacji ekologicznej.
- Poprzez budowę na terenach nadbrzeża zbiornika pod Zaporą Czaniecką - obiektu-budynku edukacyjnego o tematyce związanej z lokalną bioróżnorodnością.
- budowę tarasu widokowego w miejscu z elementami rekreacyjno-edukacyjnymi w tematyce - związanej z lokalną bioróżnorodnością przy drodze wojewódzkiej nr 1456S – ul. Krakowska w miejscu połączenia kanału ulgi Bukowskiej z Młynówką Czaniecką.
- budowę na terenie ośrodka w Zarzeczcu obiektu-budynku edukacyjnego o tematyce sztuki hydrotechnicznej, w kontekście celu powstałego wybudowanej na zbiorniku elektrowni wodnej.
- Budowę podestów widokowych z budynkami, dojazdami i miejscami postojowymi dla potrzeb edukacji i promocji lokalnej bioróżnorodności w gminie Rajcza.
- stworzenia obiektu centrum promocji bioróżnorodności dla uzupełnienia programu projektu o cele rekreacji edukacyjnej z budową sieci elementów edukacji ekologicznej - np. opisujących projekt, działania, cel i ograniczenia.
- Uciąglenie Wiślańskiej trasy rowerowej od ostatniego fragmentu w miejscowości Drogomyśl do wałów na zbiorniku Goczałkowickim w gminie Strumień
- Powiększenie w porozumieniu z Gminą Pszczyna obszar rekreacyjnego o powierzchni pomiędzy mostem na rzece Strumień (ul. Bielska) a zbiornikiem Goczałkowickim w gminie Strumień
- budowę na terenach objętych projektem obiektu - budynku edukacyjnego o tematyce związanej z lokalną bioróżnorodnością.
- Budowę ogrodu botanicznego z ciekami hodowlanymi eksponującymi miejscową faunę i florę w celach edukacyjnych związanych z lokalną bioróżnorodnością.
- budowę tarasu z podestem w miejscu istniejącej oczyszczalni ścieków dla celów edukacji ekologicznej w gminie Wilamowice.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

- przywrócenie naturze sztucznie skanalizowanych i uregulowanych inwazyjnie fragmentów rzeki poprzez likwidację barier migracyjnych dla ichtiofauny.
- budowie tarasu widokowego na ciągu ścieżki połączonej z budową ośrodka obiektu-budynku edukacyjnego o tematyce związanej z lokalną bioróżnorodnością w gminie Wiśla.
- budowę na terenach stawu obiektu-budynku o tematyce edukacji ekologicznej w gminie Zebrzydowice

Wariant był odrzucony z uwagi na zwiększoną wartość kosztów realizacji.

Podsumowanie:

Na podstawie otrzymanych od Inwestora ankiet i przeprowadzonych audytów terenowych stwierdza się, iż konieczne jest wzbogacenie zakresu projektu przyjętego przez Beneficjenta dla potrzeb maksymalnego wykorzystania lokalnych elementów specyficznych i bioróżnorodnych. W tym celu opracowano analizę środowiskową, w której eksperci zaproponowali niezbędne dla potrzeb wzbogacenia i poprawy bioróżnorodności rekomendacje.

9. Analiza środowiskowa

Metodyka badań

Aby pozyskać dane niezbędne do wykonania analizy korzystano z trzech rodzajów źródeł danych: materiałów nadesłanych przez Urzędy Gmin, literatury naukowej oraz danych własnych, pozyskanych w trakcie audytów i wizyt terenowych. Audyty terenowe były prowadzone przez dwie grupy robocze w następujących terminach:

Powiat Bielski i Miasto na prawach Powiatu Bielsko-Biała

Bielsko-Biała	26.09.2014 r.
Gmina Buczkowice	22.09.2014 r.
	26.09.2014 r.
Gmina Czechowice-Dziedzice	22.09.2014 r.
Gmina Jaworze	audyt nie obejmował aspektów środowiskowych ze względu na charakter przedsięwzięcia
Gmina Porąbka	29.09.2014 r.
Gmina Wilamowice	15.09.2014 r.
Gmina Wilkowice	18.09.2014 r.

Powiat Cieszyński

Gmina Brenna	29.09.2014 r.
Gmina Cieszyn	15.09.2014 r.
Gmina Istebna	29.09.2014 r.
Gmina Skoczów	29.09.2014 r.
Gmina Strumień	06.10.2014 r.
Gmina Ustroń	15.09.2014 r.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Miasto Ustroń	06.10.2014 r.
Gmina Wisła	06.10.2014 r.
Gmina Zebrzydowice	06.10.2014 r.
<u>Powiat Żywiecki</u>	
Gmina Lipowa	13.10.2014 r.
Gmina Czernichów	24.09.2014 r.
Gmina Gilowice	09.10.2014 r.
Gmina Jeleśnia	12.10.2014 r.
Gmina Koszarawa	19.09.2014 r.
Gmina Łękawica	19.09.2014 r.
Gmina Łodygowice	24.09.2014 r.
Gmina Milówka	17.09.2014 r.
Gmina Radziechowy-Wieprz	17.09.2014 r.
Gmina Rajcza	18.09.2014 r.
Gmina Ślemień	24.09.2014 r.
Gmina Ujszoły	07.10.2014 r.
Gmina Węgierska Górka	24.09.2014 r.
Miasto Żywiec	29.09.2014 r.
Powiat Żywiec	29.09.2014 r.

Dalej grupowano dane, dokonywano oceny projektów pod względem merytorycznym, w wypadku niskiej oceny formułowano referencje i zalecenia, dodawano działania. W wypadku wysokiej oceny dodawano działania. Działania niezgodne i sprzeczne z założeniami ochrony bioróżnorodności zawarte w pierwotnej, nadesłanej przez Gminy wersji projektów zostały zastąpione rekomendacjami przyjaznymi środowisku przyrodniczemu.

W wyniku dalszych prac opracowano katalog najczęstszych rekomendacji środowiskowych:

1. Zachować istniejące zadrzewienia.

Warunek ten jest niezbędny, aby zachować ekonomikę projektów. W większości przypadków ochrona zadrzewień zwiększa bioróżnorodność terenu. Niebagatelnym jest też fakt, że coraz częściej mieszkańcy i grupy aktywistów ekologicznych domagają się zaniechania wycinki. Dzięki takiemu zaplanowaniu działań, aby uniknąć wycinki - unika się również kosztownych opóźnień związanych z protestami społecznymi.

2. Zaniechanie dalszej regulacji brzegów cieku/zbiornika.

Zazwyczaj działania związane z regulacją brzegów wód powodują zmniejszenie się bioróżnorodności. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) i wynikającymi z niej aktami prawnymi prawa krajowego nie można pogarszać stanu wód, a regulacja - w świetle RDW jest właśnie pogorszeniem stanu.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

3. Zaplanować obsadzenie obszarów nadrzecznych roślinnością rodzimych gatunków, lokalnego pochodzenia, pozyskanych z materiału genetycznego pochodzącego z odległości nie większej niż 25 km od obszaru projektowego.

Ochrona bioróżnorodności to również ochrona różnorodności genetycznej w obrębie jednego gatunku. Dzięki stosowaniu gatunków rodzimych, miejscowego pochodzenia - mamy szansę uniknąć podobnych katastrof, jak np. zamieranie lasów świerkowych w Beskidach, gdzie sadzono właśnie drzewa obcego, nie miejscowego pochodzenia. Miejscowe, zasiedlałe populacje zazwyczaj są lepiej dostosowane do lokalnych warunków środowiskowych.

4. W wypadku wykonania oświetlenia obiektów - stosować wyłącznie oprawy lamp z ULOR=0, o zerowej emisji do górnej półsfery. Maksimum emisji musi przypadać na światło żółte i zielone (długości fali w zakresie 520-600 nm) o widmie ciągłym; Zaleca się zastosować zasilanie fotowoltaiczne.

Dzięki takiemu działaniu minimalizujemy presję na przyrodę części inwestycyjnej projektu. Ma ono wpływ na wykorzystanie przez dzikie zwierzęta przestrzeni - przede wszystkim korytarzy migracyjnych, które siłą rzeczy przebiegają terenami nadrzeczными. Zmniejszanie zanieczyszczenia światłem nocnego krajobrazu ma również niebagatelny wpływ na nasze zdrowie. Stwierdzono jego wpływ na częstość występowania raka piersi, podejrzewa się również o zwiększanie prawdopodobieństwa raka prostaty, czy cukrzycy.

5. Z uwagi na jesienny okres audytu nie zaobserwowano występowania gatunków chronionych czy przyrodniczo cennych. Jednakże nie wyklucza się ich obecności. W obszarze planowanych inwestycji wykonać inwentaryzację przyrodniczą a w razie konieczności dalszą waloryzację przyrodniczą.

Niestety termin realizacji zlecenia nie pozwolił na szczegółowe zbadanie stanu fauny i flory. Ze względu na termin realizacji zlecenia audyty prowadzono w porze, gdy przyroda przygotowuje się do spoczynku zimowego i trudno zaobserwować jej wszystkie aspekty.

6. Dokonać inwentaryzacji przyrodniczej wraz ze szczegółową inwentaryzacją występowania i rozmieszczenia gatunków ekspansywnych, obcych i inwazyjnych.

Jest to podstawa wszelkich działań związanych z ochroną przyrody i bioróżnorodności. Aby podjąć działania musimy w pierwszej kolejności określić co chcemy chronić i w jaki sposób. Bez szczegółowej inwentaryzacji - nie da się odpowiedzieć na te fundamentalne pytania, które mają kapitalne znaczenie dla projektu.

7. Wyniki inwentaryzacji oraz waloryzacji przyrodniczych włączyć do procesu projektowania zadań inżynierskich, edukacyjnych itp.

Aby określić, czy nasze działania poniosą pożądany wpływ, należy do procesu projektowania włączyć wiedzę z inwentaryzacji i waloryzacji oraz tę wiedzę skutecznie wykorzystać.

8. Prace projektowe konsultować z zespołem opracowującym inwentaryzację i waloryzację przyrodnicze.

Jako, że osoby wykonujące inwentaryzację będą posiadały wysoką wiedzę zarówno o całości przyrody, jak i jej poszczególnych elementach - warto skorzystać z tej wiedzy.

9. Włączenie w projekt mechanicznego usuwania i niszczenia roślin inwazyjnych – są one jedną z głównych przyczyn zmniejszania się bioróżnorodności w zbiorowiskach roślinnych i wśród

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

zwierząt. Z uwagi na bardzo bliskie sąsiedztwo cieków w procesie usuwania i niszczenia roślin inwazyjnych zabrania się używania herbicydów.

Obecnie w regionie i w całej Europie jest coraz mocniej zauważany problem zarastania zbiorowisk roślinnością inwazyjną. Uważa się wręcz, że gatunki inwazyjne są jedną z głównych przyczyn zanikania bioróżnorodności, jak i coraz większych strat w gospodarce.

10. Wykonanie "hotelu dla owadów" budek dla ptaków, nietoperzy i sztucznych schronień dla innych zwierząt.

Działanie to ma szczególne znaczenie - tworzy siedliska zastępcze w miejsce tych zniszczonych przez ludzką działalność. Pozwala koegzystować innym gatunkom wokół nas, dzięki czemu

11. Szczegółnej opiece poddać duże i stare drzewa dziuplaste.

Sadząc młode drzewa w miejsce usuniętych starych - nie jesteśmy w stanie w pełni zrekomensować utraty siedlisk dla gatunków związanych cyklami życiowymi z dojrzałymi drzewami. Np. na młodym drzewie nie założą gniazd ptaki, nie przejdą cyklu rozwojowego tak cenne owady, jak pachnica dębowa. Pomimo nasadzenia kilku młodych w miejsce wyciętego starego drzewa, poziom bioróżnorodności w terenie obniży się, trzeba będzie podjąć masę dodatkowych działań kompensujących, co w efekcie obniża ekonomikę przedsięwzięcia.

12. Zaprojektowanie, utworzenie i utrzymanie niewielkich zbiorników odpowiednich dla życia i rozmnażania się płazów i owadów związanych z wodą.

Ekosystemy małych zbiorników wodnych są jednymi z najbardziej zagrożonych przez cywilizację. Nieustannie zmniejsza się ich liczba poprzez osuszanie, zasypywanie, czy przekształcanie w betonowe zbiorniki. Taki stan rzeczy powoduje stałe obniżanie się bioróżnorodności. Działania proponowane w tym punkcie mają za zadanie odwrócić te trendy.

13. Przemysleć likwidację tzw. stawów przepływowych (przegród poprzecznych na cieku) i przywrócić rzeki naturze.

Jest to zgodne z zaleceniami Best Practices on flood prevention, protection and mitigation (Komisja Europejska 25 IX 2003) które zaleca usuwanie zbędnej infrastruktury w korytach rzek – działania takie mogłoby zostać zrealizowane w ramach odrębnego, komplementarnego projektu.

14. Mocniejsze wyeksponowanie eko-edukacyjnej roli tras dydaktyczno-rekreacyjnych, opracowanie zwartej koncepcji wraz z urządzeniami wchodzącymi w interakcję z użytkownikiem.

Dużym mankamentem znaczącej większości przedłożonych projektów jest słabo zarysowany walor ekoedukacyjny. Dzięki uwypukleniu i lepszemu opracowaniu walorów dydaktycznych jakość projektów wzrośnie w znaczący sposób.

15. Takie zaprojektowanie tras dydaktyczno-rekreacyjnych, aby zarówno jej przebieg, jak i użyte materiały w jak najmniejszym stopniu ingerowały w środowisko.

Ważne jest, aby działania nie niwelowały na wzajem swoich walorów, gdyż jest to nieekonomiczne. Nie warto wykonywać jednego działania, aby potem wydawać dodatkowe środki na kompensację szkodliwych efektów tego pierwszego.

16. Dla budowy nowej trasy dydaktyczno-rekreacyjnych, proponuje się nawierzchnie szutrowo – żwirową lub przy użyciu wodno-przepuszczalnych materiałów.

Są to nawierzchnie jak najbardziej przyjazne dla fauny oraz dla drzew. Oczywiście nie jest to jedyny rodzaj przyjaznej dla środowiska nawierzchni, jednak inne są znacznie droższe.

17. Na potencjalną lokalizację wyposażenia obszaru w mała architekturę rekomenduje się terenu otwarte, niezadrzewione oraz dla których wyniki inwentaryzacji oraz waloryzacji przyrodniczych nie wskazują potrzeb szczególnej ochrony.

Taki sposób realizacji działań pozwoli na uniknięcie niepotrzebnego wycinania drzew i krzewów a tym samym ograniczy negatywne oddziaływanie fazy realizacji i eksploatacji na stan środowiska naturalnego.

18. W konstrukcji mostu, kładek i przyczółków zaprojektować i wykonać nisze, w których mogłyby gnieździć się ptaki.

Dzięki temu powstaną kolejne miejsca do zasiedlenia przez ptaki, dzięki czemu wzrośnie jakość projektu.

19. W przypadku budowy lub przebudowy istniejących kładek i mostów zaprojektować konstrukcje jednoprzęsłowe niekiedy również z oddaleniem przyczółków od nurtu cieku.

Wynika to z logiki ochrony przeciwpowodziowej - takie konstrukcje są znacznie bardziej odporne i stwarzają mniejsze ryzyko spiętrzenia wody powodziowej.

20. Z uwagi na charakter przedsięwzięcia na etapie projektowania konieczne jest powołanie zespołu koordynującego. Zadaniem zespołu będzie konsultowanie i nadzorowanie prac projektowych a także etapu realizacji projektu. W skład zespołu wejdą minimum dwie osoby wykonujące inwentaryzacje i waloryzacje przyrodnicze.

Niestety wiele spośród projektów było zaledwie wstępnie zarysowaną koncepcją. Na obecną chwilę zostały one wzbogacone o pracę i wiedzę osób wykonujących analizę. Warto skorzystać z ich umiejętności i eksperckiej wiedzy.

Z powyższego katalogu wybierano działania rekomendowane dla kolejnych zadań stosowanie do rodzaju danego zadania. W większości przypadków, część rekomendacji modyfikowano - stosownie do specyfiki danego miejsca i zadania. Dla większości dodawano również nowe, specyficzne rekomendacje.

Gatunki podlegające ochronie

Z uwagi na to, że audyty terenowe odbywały się w trakcie fenologicznej jesieni, trudno było odnaleźć rośliny chronione. W siedliskach takich, jak łągi, czy grądy (najczęstsze siedliska na terenie projektowym) większość roślin runa to geofity - rośliny kwitnące i owocujące wiosną. Latem, a tym bardziej jesienią rośliny te są w uśpieniu i praktycznie nie da się ich zaobserwować. Fenologiczna jesień nie jest też dobrą porą na obserwację zwierząt. Większość ptaków (dotyczy to zwłaszcza ptaków wodno-błotnych) jest już w trakcie migracji na południe, żaden gatunek nie gniazduje. Podobnie jest z płazami - o tej porze roku większość udała się już na zimowy spoczynek. Pomimo, że praktycznie nie zaobserwowano występowania gatunków chronionych czy przyrodniczo cennych, nie wyklucza się ich obecności, jednak podstawą do kategoriycznych stwierdzeń w tej materii powinna być rzetelnie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza.

Na nielicznych stanowiskach udało się odnaleźć następujące gatunki chronione:

Ujsoły - zaraza żółta *Orobanche flava* - gatunek podlegający ochronie częściowej,

Czernichów - parzydło leśne *Aruncus dioicus* - gatunek podlegający ochronie częściowej,

Bielsko-Biała - dolina Wapienicy - parzydło leśne *Aruncus dioicus* - gatunek podlegający ochronie częściowej,

Spójność projektu

Proponowane działania względem kolejnych zadań można zawrzeć w kilku głównych, wymienionych poniżej osiach:

A. Rekultywacja terenu, odtworzenie i poprawa stanu ekologicznego naturalnych siedlisk nadbrzeżnych, w tym siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

Proponowane działania podnoszą w znaczący sposób bioróżnorodność i pozytywnie zmieniają jej jakość. Na obszarze projektowym wzrośnie liczba gatunków przyrodniczo cennych. Dzięki tym działaniom projekt będzie oddziaływał również w sposób pozytywny na pobliskie obszary Natura 2000, ich wewnętrzną integralność oraz integralność całej sieci Natura 2000 poprzez powiększanie powierzchni terenów z siedliskami "naturowymi". Tego typu działania są proponowane - poza kilkoma wyjątkami - praktycznie w każdym spośród projektów. Dzięki tak szerokiemu zastosowaniu tego typu działań, po czasie koniecznym dla rozwoju i dojrzałości siedliska, powinien nastąpić efekt synergii, wzmocnienia pomiędzy poszczególnymi zadaniami i pozytywnego wpływu na tereny sąsiadujące. Odtworzone siedliska przyrodnicze będą podnosiły bioróżnorodność okolicznych terenów poprzez rozsiewanie diaspor, staną się również ostoją dla gatunków zwierząt biologią związanych ze wspieranymi siedliskami. Z terenu projektowego będzie mogła odbywać się kolonizacja sąsiednich terenów przez rodzime, cenne gatunki.

B. Usuwanie roślinności inwazyjnej i ekspansywnej.

Inwazja roślin obcych gatunków, to jedna spośród głównych przyczyn degradacji i zanikania naturalnych siedlisk przyrodniczych, a w efekcie ubożenia bioróżnorodności terenów. W skrajnych przypadkach, bioróżnorodność w miejscach opanowanych przez rdestowca spada do zaledwie kilku gatunków.

Usuwanie roślinności inwazyjnej ma więc kolosalne znaczenie dla przywracania bioróżnorodności terenów opanowanych przez organizmy inwazyjne. Dzięki temu ma również znaczenie dla terenów nie objętych projektem. Działania tego typu spowodują, że zniknie presja wywierana przez gatunki inwazyjne i ekspansywne na kolejne obszary, a znacząco zmniejszy się presja wywierana przez wyżej wymienione gatunki na cały obszar trzech powiatów.

Rośliny inwazyjne, takie jak rdestowiec ostrokończysty, rdestowiec sachaliński, niecierpek himalajski, czy nawłóć późna i kanadyjska występują licznie na terenie projektowym. W szczególnie dużej liczbie można je spotkać nad brzegami wód. Wynika to z faktu łatwej propagacji diaspor z pomocą wody, a zakotwiczeniu diaspor sprzyjają lokalne mikrozaburzenia wywoływane przez wody powodziowe. W całym regionie można zauważyć prawidłowość, że im większe wyniesienie terenu nad poziom morza, tym mniejsza presja gatunków inwazyjnych. Doskonale to widać na przykładzie dorzecza Soły, gdzie brzegi w okolicach Żywca są mocno opanowane przez rdestowca, podobnie jest jeszcze w Milówce, ale już w Rajczy rdestowiec zdarza się akcesorycznie, a w Ujsołach praktycznie nie jest jeszcze problemem. Jednak obserwowany jest zajmowanie przez ten gatunek kolejnych terenów - również w rozpiętości pionowej.

W prawie każdym projekcie rekomendowane jest usuwanie roślin inwazyjnych. Tak szerokie działanie daje możliwość po raz pierwszy w historii inwazji wyżej wymienionych gatunków, odwrócić negatywne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

trendy na większym obszarze. Działania zawarte w kolejnych projektach będą się zazębiać, tworząc efekt wsparcia. Te działania zmniejszą także presję roślin inwazyjnych na tereny położone w dorzeczach poniżej obszaru działań, poprzez mniejszy dopływ diaspor - właśnie z terenu projektowego. Oczywiście warunkiem koniecznym takiego efektu jest staranne przeprowadzenie usuwania roślin inwazyjnych i rygorystyczne pilnowanie, aby szczątki usuniętych roślin zostały usunięte z terenu i zutilizowane, gdyż w innym wypadku, w trakcie powodzi mogą stanowić dodatkowe zagrożenie dla terenów położonych poniżej. Kolejnym warunkiem powodzenia i trwałości działań, zwłaszcza w dłuższym terminie, jest podjęcie przez Gminy dalszego usuwania roślin inwazyjnych - również z terenów pozostałych - nie tylko nadrzecznych oraz akcja edukacyjna w społeczeństwie na temat istotności tego typu działań.

C. Tworzenie stanowisk ekoedukacyjnych, ich sieciowanie i wzmocnienie waloru edukacyjnego.

W opisach oryginalnych projektów nadesłanych przez Gminy często słabo były zaznaczane walory edukacyjne projektu, a te można w prosty sposób podnieść poprzez uwypuklenie zarówno wyjątkowych cech przyrody obszaru projektowego, jak i opisanie celu, w jakim wykonywane będą "twarde" działania projektowe. Kolejnym pomijanym często aspektem, na który zwracano uwagę w trakcie audytów terenowych, jest niska wiedza najmłodszych o naszej rodzimej faunie i florze. Dzieci lepiej znają egzotyczne gatunki, niż mieszkańców europejskiego lasu, czy rzeki. Ważna jest również interaktywność instalacji edukacyjnych i oddziaływanie na inne zmysły, niż tylko wzrok. Jest to szczególnie istotne w działaniach kierowanych do najmłodszych.

Tego typu działania były rekomendowane dla prawie wszystkich projektów. Dzięki temu wzrośnie zasięg ekoedukacji. Proponowane połączenie edukacji z zabawą spowoduje, że po pewnym czasie można spodziewać się "efektu śnieżnej kuli" w zakresie ochrony bioróżnorodności - dzieci są szczególnie wrażliwe i szybko przyswajają sobie tego typu wiedzę, zwłaszcza gdy jest podana w sposób atrakcyjny.

D. Działania związane ze zmniejszaniem i minimalizowaniem zanieczyszczenia nocnego krajobrazu światłem.

Jest to działanie często zaniedbywane, a bardzo istotne dla migracji zwierząt korytarzami ekologicznymi. Duże ssaki, również takie jak niedźwiedź i wilk (gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, gatunki o pierwszorzędym znaczeniu dla Wspólnoty - tzw. gatunki priorytetowe) w trakcie migracji nocą unikają terenów mocno oświetlonych. Zazwyczaj korytarze ekologiczne przebiegają dolinami rzecznyymi, tym chętniej korzystają z nich zwierzęta, im bogatsza jest roślinność. Dzięki temu działaniu zmniejszy się izolacja poszczególnych ostoi, co jest istotne dla zachowania spójności całej sieci Natura 2000.

Takie działania są proponowane we wszystkich projektach. W wypadku nastąpi efekt mnożenia: wartość środowiskowa działań nie jest sumą poszczególnych działań, a znacząco przewyższa tę sumę. Mają one tym większą wartość, im większy obszar będzie nimi objęty. Często jedna źle wykonana inwestycja w oświetlenie niweczy podobne działania, więc ważną rzeczą jest, że rekomendacjami objęto szeroki obszar kilku sąsiadujących powiatów.

E. Działania czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt.

Działania takie, jak rozwieszanie skrzynek lęgowych, często się wykonuje. Są jednak całe grupy organizmów rugowane z naszego środowiska, a niezwykle istotne dla zachowania równowagi w ekosystemach, podtrzymania i podnoszenia bioróżnorodności. Tak jest z owadami z rzędu błonkówek, określanymi często jako "dzikie zapylacze" - w opozycji do pszczoły miodnej. Są to gatunki nieraz mocno wyspecjalizowane pokarmowo, o dużej wydajności zapylania, skomplikowanej biologii.

Ten ostatni fakt powoduje, że obecnie giną z naszego środowiska. Dzięki działaniom promującym i podnoszącym bioróżnorodność, jak tworzenie "hotelu dla owadów" możliwe jest odwrócenie tych niekorzystnych trendów.

Tego typu działania proponowane były prawie we wszystkich projektach. Dzięki temu, że będą prowadzone równolegle na większym obszarze, spowodują odtworzenie się stabilnych, mocnych i różnorodnych genetycznie populacji. Z czasem w miejscach, gdzie zrealizowano czynną ochronę, będą powstawały nadwyżki w populacjach zwierząt. Będą one migrowały na sąsiednie tereny przyczyniając się do podnoszenia bioróżnorodności i oddziaływać pozytywnie, synergistycznie na pozostałe elementy środowiska. Warto zaznaczyć, że jest to również działanie mające istotny wymiar dla gospodarki rolnej, czy sadownictwa. Już obecnie rolnicy znając wartość "dzikich zapylaczy" kupują osobniki np. pszczoły murarki ogrodowej, aby umieścić je w swoich sadach, gdzie te wydajnie zapylają kwiaty drzew owocowych.

F. Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza.

W przypadku większości działań w dziedzinie ochrony środowiska, najpierw należy określić zasoby, ich potrzeby i zagrożenia, aby potem móc precyzyjnie działać. Podobnie jest i w tym przypadku. Rzetelnie wykonana inwentaryzacja przyrodnicza, zakończona waloryzacją, jest podstawą takiego prowadzenia inwestycji, aby w jak najlepszy sposób wykorzystać otrzymane środki, aby działaniami pozornie chroniącymi bioróżnorodność - w rzeczywistości nie zmniejszać jej.

W prawie każdym przypadku rekomendowano wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej. Dobrze przeprowadzone będą miały jeszcze jeden znaczący walor: dzięki temu zyskamy precyzyjną wiedzę na temat stanu i jakości środowiska przestrzeni przybrzeżnych rzek i potoków dla większego obszaru. Będzie to stanowiło niebagatelny zasób wiedzy możliwy do wykorzystania w innych projektach i działaniach, co jest zgodne ze wspieraną przez Wspólnotę ideą "reuse" - ponownego wykorzystania danych, które weszły już do domeny publicznej. Dzięki temu działaniu zarówno Gminy, Powiaty, jak i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska posiadzie większą, bardziej aktualną wiedzę o przyrodzie i każdy spośród wymienionych organów będzie mógł skuteczniej zarządzać środowiskiem.

10. Analiza prawna i pomoc publiczna

Przeważająca część Beneficjentów nie ma uregulowanej sytuacji prawnej w zakresie nieruchomości objętych projektem, gdyż Beneficjenci nie są właścicielami wszystkich nieruchomości, a także nie posiadają na chwilę obecną tytułu prawnego do nich na innej podstawie prawnej. Wymagać to będzie uzyskania na podstawie odpowiednich umów cywilnoprawnych, odpowiednich praw ograniczonych lub poprzez wykup nieruchomości uzyskania tego prawa, co może zwiększyć koszty realizacji projektu, wydłużyć jego rozpoczęcie lub też wpłynąć na brak możliwości jego realizacji w niektórych lokalizacjach.

Konieczne jest uwzględnienie faktu, iż większość inwestycji realizowana będzie w terenie nadrzecznym, co może wymagać uwzględnienia dodatkowych regulacji wynikających m.in. z przepisów prawa wodnego (ochrona pośrednia wód). Zgodnie bowiem z treścią art. 54 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, tekst jednolity, tj. z dnia 10 stycznia 2012 r. Dz.U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.) na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk, wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych. W chwili obecnej brak jest informacji, aby takie zagrożenie występowało, jednakże na etapie przygotowywania właściwej

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

dokumentacji, przede wszystkim studium wykonalności konieczne jest potwierdzenie tych danych i stanu faktycznego oraz prawnego nieruchomości będących przedmiotem projektu.

Powyżej wskazana uwaga dotyczy również kwestii zagrożenia powodziowego, albowiem na obszarach zakwalifikowanych jako zagrożone szczególnym zagrożeniem powodziowym zabronione jest wykonywanie wielu prac oraz zabronione jest zagospodarowanie terenu w sposób określony w ustawie. Zgodnie z prawem wodnym (art. 8 ust. 6c) przez obszar szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się: obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat; obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat; obszar, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne. Między innymi zabronione jest wykonywanie urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych; sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk (art. 88 I prawa wodnego). Ponadto budowa, przebudowa lub remont drogi rowerowej oraz wyznaczenie szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego wymaga dodatkowo zgłoszenia tego wraz z odpowiednimi dokumentami do odpowiednich organów tj. dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Istotne jest również uwzględnienie regulacji zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397) wydanym na podstawie art. 60 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm., tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, 1238, z 2014 r. poz. 587, 850, 1101, 1133), tj. czy inwestycja nie wymaga opracowania raportu oddziaływania na środowisko jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Na obecnym etapie brak jest możliwości jednoznacznego stwierdzenia czy poszczególne zadania będą wymagały takiego dokumentu czy też nie, chociaż istnieje duże prawdopodobieństwo braku konieczności opracowania tegoż raportu.

Większość zadań wymaga również opracowania dokumentacji projektowej i uzyskania odpowiednich decyzji budowlanych.

Projekt nie będzie generował przychodów, z wyjątkiem jednego zadania, w którym przewidziano odpłatny wynajem.

W ramach realizowanego projektu Beneficjent zobligowany będzie do wyboru kilku wykonawców – przede wszystkim wykonawcy robót budowlanych wraz z dostawą elementów zróżnicowanej zaplanowanej infrastruktury. Ponadto Beneficjent będzie zobligowany do wyboru podmiotu odpowiedzialnego za opracowanie ewentualnie wymaganego studium wykonalności podmiotu który opracuje dokumentację projektową, nadzorującego wykonywane prace i prawidłowość ich wykonania.

Nie można pominąć również konieczności opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia w tym prawidłowego opisu przedmiotu zamówienia i jeżeli Beneficjent nie będzie miał możliwości wykonać tego własnymi siłami (za pomocą swoich pracowników), również w tym zakresie konieczne będzie przeprowadzenie odpowiedniego postępowania celem wyłonienia podmiotu, który przygotuje takie dokumenty i ewentualnie przeprowadzi lub będzie doradzał w zakresie przeprowadzenia odpowiednich postępowań celem wyłonienia wykonawców wyżej wskazanych postępowań.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Mając na uwadze fakt, iż Beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego wybór wykonawców możliwy będzie jedynie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (z późn. zm.), a w zakresie zamówień o zbilansowanej wartości poniżej 30 000 euro zgodnie z wewnętrznymi procedurami jednostki, o ile wytyczne IZ RPO nie będą zobowiązywały do zastosowania bardziej rygorystycznych procedur. Wiąże się to z koniecznością opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia zawierającej szczegółowy opis zamówienia, przy tym niezbędne jest uwzględnienie podstawowych zasad udzielania zamówień publicznych, mianowicie zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Oznacza to przede wszystkim, iż opis przedmiotu zamówienia oraz warunki udziału w postępowaniu nie mogą powodować, iż tylko jeden dostawca będzie spełniał wymogi postępowania. Co do zasady za najbardziej konkurencyjny, a jednocześnie gwarantujący całkowitą bezstronność stron uznaje się przetarg nieograniczony.

Beneficjent nie może pominąć również nowelizacji ustawy Pzp, która weszła w życie 19.10.2014 r., zgodnie z którą (art. 91 ust. 2a) kryterium ceny może być zastosowane jako jedyne kryterium oceny ofert, jeżeli przedmiot zamówienia jest powszechnie dostępny oraz ma ustalone standardy jakościowe. W pozostałych przypadkach kryteriami oceny ofert powinna być cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, aspekty środowiskowe, społeczne, innowacyjne, serwis, termin wykonania zamówienia oraz koszty eksploatacji. W związku z tym, iż nie zdefiniowano w ustawie co rozumie się pod pojęciem zamówień powszechnie dostępnych i mających ustalone standardy jakościowe zaleca się, aby kryterium wyboru oferty nie stanowiła jedynie cena, nawet w przypadku uznania, iż dane zamówienie jest zamówieniem powszechnie dostępnym i ma ustalone standardy jakościowe. W przypadkach bowiem przeprowadzania postępowań, gdzie jedynym kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty jest cena, niejednokrotnie otrzymuje się – mimo opisu przedmiotu zamówienia – wyrób lub usługę na nie odpowiednim poziomie lub wykonawca w trakcie realizacji zamówienia nie jest w stanie go zakończyć, gdyż jego koszty własne przewyższają wartość wskazaną w ofercie. Zastosowanie pozacenowych kryteriów wyboru najkorzystniejszej oferty daje możliwość wyboru takiej oferty gdzie relacja ceny do jakości przedstawia najwyższy bilans.

Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE – poprzednio art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską) „wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”. Wynika z tego, iż aby środek został uznany za pomoc państwa, muszą zostać łącznie spełnione poniższe warunki:

- Środek pomocy musi zostać przyznany ze środków państwowych;
- Musi przynosić przedsiębiorstwom korzyści ekonomiczne;
- Korzyści muszą być selektywne i zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem;
- Środek pomocy musi mieć wpływ na handel wewnątrzspółnotowy.

W niniejszym przypadku, bezpośrednim Beneficjentem pomocy jest jednostka samorządu terytorialnego.

- W 34 przypadkach Beneficjent nie przewidział możliwości uzyskiwania przychodu z nieruchomości objętej projektem – ten element przemawia za uznaniem, iż wyeliminowane zostały możliwości występowania niedozwolonej pomocy publicznej. W niniejszym projekcie niewątpliwie występuje element selektywności i przysporzenia. Nie pojawiają się natomiast

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

pozostałe cechy pomocy publicznej (nierynkowe warunki wykorzystania środków, zakłócenie konkurencji, wpływ na handel wspólnotowy) z uwagi na fakt, iż jednostka nie będzie prowadziła działalności operacyjnej, konkurencyjnej.

W związku z tym uznać należy, iż w niniejszym przypadku brak jest przesłanek do stwierdzenia występowania niedozwolonej pomocy publicznej, jednakże szczegółowa analiza w tym zakresie winna zostać przeprowadzona na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie/studium wykonalności przy uwzględnieniu aktualnych danych oraz aktualnego stanu prawnego, w tym regulacji URPO WSL 2014-2020 (test pomocy publicznej).

- Jednocześnie, w jednym przypadku, w którym zaplanowano odpłatny wynajem powierzchni w budynku, jaki ma powstać w wyniku realizacji projektu.

W niniejszym projekcie niewątpliwie występuje element selektywności i przysporzenia. Pojawiają się również nierynkowe warunki wykorzystania środków (wynajem jest działalnością wykonywaną w warunkach konkurencji), a jednocześnie nie można całkowicie wykluczyć wpływu na handel wspólnotowy. W związku z powyższym projekt może być objęty zasadami pomocy publicznej, co może wiązać się z koniecznością spełnienia dodatkowych warunków takich jak np. wykazanie efektu zachęty. Jednocześnie powyższy fakt może stanowić zagrożenie dla realizacji projektu w przypadku gdyby zapisy RPO WSL 2014-2020 nie przewidywały pomocy publicznej w priorytecie, do którego adresowany jest niniejszy projekt.

Szczegółowa analiza w tym zakresie winna zostać przeprowadzona na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie/ studium wykonalności przy uwzględnieniu aktualnych danych oraz aktualnego stanu prawnego, w tym regulacji URPO WSL 2014-2020 (test pomocy publicznej).

11. Analiza finansowo-ekonomiczna

Analiza została sporządzona z zastosowaniem następujących założeń:

- Opiera się na założeniach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;
- Okres referencyjny – przyjęto 25 lat od zakończenia projektu. Realizowana w ramach projektu inwestycja wpisuje się w symbol KŚT 220 (obiekty inżynierii lądowej i wodnej), dla których stawka amortyzacyjna wynosi 4,5%, co daje niecałe 23 lata. Jednakże *Przewodnik do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych* (Komisja Europejska, 2008) dla sektora „Lasy i parki” przewiduje okres odniesienia około 25-35 lat. W sektorze tym uwzględniono takie działania jak ochrona środowiska czy promowanie działań turystyczno-rekreacyjnych. W związku z powyższym dla niniejszego projektu przyjęto okres odniesienia na poziomie 25 lat;
- Stopa dyskontowa dla analizy finansowej – 5%;
- Amortyzacja obliczona w sposób uproszczony, przyjęto amortyzację liniową przy założeniu żywotności ekonomicznej projektu tożsamej z okresem analizy (25 lat);
- Stan istniejący jest tożsamy ze stanem „0”, a jednocześnie istnieje możliwość jednoznacznego oddzielenia przepływów finansowych z inwestycji od ogólnych przepływów Beneficjenta, a zatem analiza może zostać przeprowadzona z punktu widzenia projektu – tzw. analiza z zastosowaniem metody standardowej;
- Podatek VAT jest w 34 z 35 projektów wydatkiem kwalifikowanym, gdyż spełnia wszystkie wymogi jego kwalifikowalności, tj. Beneficjent nie ma prawnej możliwości jego odliczenia ze względu na brak związku z jakąkolwiek działalnością podatkową podatkiem od towarów i usług. W jednym tylko przypadku zaplanowano usługi wynajmu powierzchni w budynku, który powstanie na potrzeby projektu, w związku z czym VAT będzie w tym projekcie wydatkiem niekwalifikowanym.
- Projekty nie są objęte pomocą publiczną, za wyjątkiem jednego projektu, w którym w chwili obecnej nie można wykluczyć wystąpienia pomocy publicznej – wnioskodawca tego projektu nie wskazał jaki procent powierzchni będzie wynajmowany.
- W projektach nie występują przychody, za wyjątkiem jednego przypadku, gdzie zaplanowano wynajem powierzchni.

Beneficjenci przewidują różne terminy złożenia wniosku o dofinansowanie.

Prognoza kosztów operacyjnych obejmuje w każdym przypadku najistotniejsze pozycje kosztowe związane z prowadzeniem działalności w wyniku projektu i została przedstawiona w tabeli.

Dla wszystkich projektów obliczono lukę w finansowaniu, która w każdym przypadku wynosi 100%.

Poziom dofinansowania wynika zatem z kwoty zapewnionej w ramach projektów pozakonkursowych i prezentuje go poniższa tabela.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 15 Poziom dofinansowania dla poszczególnych zadań

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Wartość całkowita	Planowane dofinansowanie	Poziom dofinansowania [%]
Miasto Bielsko-Biała	Rewitalizacja miejskich systemów nadrzecznych w mieście Bielsko-Biała	34 699 999,86	29 494 999,88	85,00%
Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice - etap I	7 000 000,11	5 950 000,09	85,00%
Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice - etap II	11 270 000,46	9 579 500,38	85,00%
Gmina Czechowice- Dziedzice	Zagospodarowanie potoku Czechowickiego wraz z rewitalizacją przylegającego obszaru	7 600 000,26	6 460 000,22	85,00%
Gmina Czechowice- Dziedzice	Stworzenie ośrodka promocji bioróżnorodności w Czechowicach-Dziedzicach	6 650 001,15	4 595 529,24	85,00%
Gmina Jaworze	Doposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Jaworzu	369 999,99	314 499,99	85,00%
Gmina Porąbka	Zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka - potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą Czaniecką	3 444 999,99	2 928 249,99	85,00%
Gmina Porąbka	Modernizacja kanału ulgi Bukowskiej przy Młynówce Czanieckiej	254 999,91	0,00	0,00%
Gmina Wilamowice	Zagospodarowanie nadbrzeży potoku Pisarzówka	1 499 999,76	1 274 999,77	85,00%
Gmina Wilkowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej	4 599 999,51	3 909 999,57	85,00%

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Wartość całkowita	Planowane dofinansowanie	Poziom dofinansowania [%]
Gmina Brenna	Ochrona bioróżnorodności doliny rzeki Brennicy	4 423 530,18	3 760 000,65	85,00%
Gmina Cieszyn	Zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Bobrówki w Cieszynie	7 000 000,11	5 950 000,09	85,00%
Gmina Istebna	Ochrona brzegów i wykorzystanie przyrodniczych walorów doliny rzeki Olzy przy amfiteatrze w Istebnej	2 499 999,60	2 124 999,66	85,00%
Gmina Skoczów	Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w gminie Skoczów	4 362 958,83	3 708 515,00	85,00%
Gmina Strumień	Zagospodarowanie terenów prawego brzegu Wisły w rejonie Strumienia i Zabłocia	2 570 000,13	2 184 500,10	85,00%
Miasto Ustroń	Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu	3 499 999,44	2 974 999,52	85,00%
Miasto Ustroń	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły - skomunikowanie terenów rekreacyjnych	17 200 000,20	14 620 000,16	85,00%
Gmina Wisła	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły w rejonie Wisła Oblaziec – skomunikowanie terenów rekreacyjnych szlakiem pieszo rowerowym z pominięciem głównej drogi	5 000 000,43	4 250 000,36	85,00%
Gmina Wisła	Rewitalizacja obszaru pomiędzy rzeką Wisłą a potokiem Partecznik	499 999,92	424 999,93	85,00%

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Wartość całkowita	Planowane dofinansowanie	Poziom dofinansowania [%]
Gmina Zebrzydowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej stawu Młyńszczok w Zebrzydowicach	1 200 000,30	1 020 000,24	85,00%
Gmina Czernichów	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Isepnica i Ponikiewka na terenie gminy Czernichów	885 852,15	752 974,32	85,00%
Gmina Gilowice	Zagospodarowanie brzegów potoku Łękawka poprzez rewitalizację obszaru na terenie gminy Gilowice	800 000,61	680 000,50	85,00%
Gmina Jeleśnia	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Koszarawa, Krzyżówki i Sopotnia w gminie Jeleśnia	1 769 866,68	1 504 386,65	85,00%
Gmina Koszarawa	Zagospodarowanie przestrzeni nadbrzeżnej na odcinku rzeki Koszarawa przy Zespole Gimnazjalno-Przedszkolnym do celów rekreacyjno-wypoczynkowych	314 577,42	267 390,80	85,00%
Gmina Lipowa	Zagospodarowanie górnego biegu potoku Leśnianka poprzez oczyszczenie zbiornika retencyjnego wraz z rewitalizacją przyległej przestrzeni nadbrzeżnej	1 351 000,02	1 148 350,00	85,00%
Gmina Łękawica	Rewitalizacja terenów nadbrzeżnych potoku Kocierzanka w gminie Łękawica	1 612 299,99	1 370 454,99	85,00%
Gmina Łodygowice	Wykorzystanie zasobów przyrodniczych Jeziora Żywieckiego w Zarzeczcu oraz brzegów rzeki Żylicy w Łodygowicach i Zarzeczcu na cele edukacyjne i rekreacyjne	2 979 437,61	2 532 521,96	85,00%

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Wartość całkowita	Planowane dofinansowanie	Poziom dofinansowania [%]
Gmina Milówka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły i Kameszniczanki w Milówce	1 410 153,18	1 198 630,20	85,00%
Gmina Radziechowy- Wieprz	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły w miejscowości Wieprz	1 707 210,48	1 451 128,89	85,00%
Gmina Rajcza	Zagospodarowanie nadbrzeży rzek i potoków w gminie Rajcza	2 999 999,52	2 549 999,57	85,00%
Gmina Ślemień	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoków na terenie gminy Ślemień	462 498,45	393 123,67	85,00%
Gmina Ujszoły	Zagospodarowanie doliny potoków Bystra i Ujszoły	615 394,83	523 085,60	85,00%
Gmina Węgierska Górka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły oraz potoków Żabniczanka, Cięcinka, i Loraniec trasami przyrodniczo- tematycznymi	1 986 469,68	1 688 499,22	85,00%
Miasto Żywiec	Zagospodarowanie rekreacyjne brzegów rzeki Koszarawa na odcinku od mostu kolejowego do mostu trzebińskiego	4 248 126,03	3 610 907,11	85,00%
Powiat Żywiecki	Zagospodarowanie brzegu zatoki w rejonie Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Zarzeczcu	3 263 499,96	2 773 974,96	85,00%
SUMA:		152 052 876,75	127 971 223,28	

Źródło: Opracowanie własne

Beneficjenci muszą podczas realizacji projektu wystąpić o interpretację indywidualną do właściwego Dyrektora Izby Skarbowej w sprawie braku możliwości odliczenia VAT.

Poziomy dofinansowania mogą ulec zmianie po przyjęciu ostatecznych dokumentów i wytycznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wartość podstawowego wskaźnika FNPV/C dla projektów jest ujemna, zarówno w wariantcie „bez dotacji” jak i w wariantcie „z dotacją”. Finansowa wewnętrzna stopa zwrotu nie istnieje, co oznacza, że projekt nie jest opłacalny pod względem finansowym.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Ze względu na fakt, że projekty są realizowane w różnym czasie, zbiorcze obliczenie wskaźników NPV nie jest możliwe. Dlatego w w zbiorczej tabeli przedstawiono zestawienie wskaźników dla poszczególnych projektów (dotyczy to również wskaźników ekonomicznych).

Ze względu na zdecydowanie pozytywny wpływ realizacji projektu na działania ekologiczne projekty te pomimo ujemnej wartości FNPV/C powinny być realizowane, gdyż korzyści społeczne mają tu decydujące znaczenie. Nie mniej jednak niezbędne jest zabezpieczenie przez Gminę, czy Powiat środków nie tylko na wkład własny podczas realizacji projektu, ale również na utrzymanie jego rezultatów. W projektach, gdzie będzie stosowany system dopłat za utrzymanie rezultatów będą odpowiedzialni mieszkańcy i użytkownicy, którzy z dopłat skorzystają.

Projekt realizuje ważne cele społeczne takie jak:

- powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej,
- wzmacnianie potencjału rozwoju gospodarczego i społecznego w oparciu o zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych,
- rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającej z jednej strony lepszą ochronę wartości przyrodniczych, a jednocześnie przyczyniającej się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tych obszarów,
- pośrednio – zmianę zachowań dorosłych i młodzieży na bardziej ekologiczne,
- pośrednio – wzrost liczby turystów w regionie, a tym samym zwiększenie liczby klientów.

Warto dodać, iż skutki bioróżnorodności lub jej zubożenia mogą być bardzo mocno odczuwalne w gospodarce. Na przykład do niedawna głównym zapyłaczem naszych upraw była pszczoła miodna. Dzięki tej swoistej "monokulturze" – w wypadku masowych chorób pszczół - spadała liczba zapylnych kwiatów, co ma przełożenie na znaczny spadek plonów. Z drugiej zaś strony, od kilkunastu lat w naszej strefie klimatycznej rozpoczęto wykorzystywanie kilku gatunków dzikich błonkówek, które dotąd uważane były za nieistotne dla gospodarki. Poprawiła się liczba zapylnych kwiatów, wysokość plonów, zmniejszyły wahania wysokości plonów. Dzięki temu powstał również nowy rynek hodowli i handlu tymi owadami.

Zestawienie kosztów i wskaźników zawiera poniższa tabela.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 16 Zestawienie najważniejszych parametrów finansowych i ekonomicznych projektów

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Roczne koszty operacyjne bez amortyzacji	NPV bez dotacji	NPV z dotacją	ENPV	ERR	B/C
Miasto Bielsko-Biała	Rewitalizacja miejskich systemów nadrzecznych w mieście Bielsko-Biała	300 000,00	-37 517 432,00	-11 666 882,00	180 437 275,00	36,91%	5,70
Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice - etap I	25 000,00	-7 985 418,00	-2 171 857,00	22 650 286,00	28,88%	3,73
Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice - etap II	25 000,00	-12 677 984,00	-3 318 850,00	12 899 393,00	14,94%	1,98
Gmina Czechowice-Dziedzice	Zagospodarowanie potoku Czechowickiego wraz z rewitalizacją przylegającego obszaru	50 000,00	-8 269 676,00	-2 238 697,00	6 817 432,00	12,81%	1,84
Gmina Czechowice-Dziedzice	Stworzenie ośrodka promocji bioróżnorodności w Czechowicach-Dziedzicach	50 000,00	-5 986 185,00	-1 693 729,00	9 258 444,00	18,77%	2,56
Gmina Jaworze	Doposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Jaworzu	2 400,00	-431 986,00	-131 715,00	3 692 461,00	83,24%	9,22
Gmina Porąbka	Zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka - potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą Czaniecką	10 000,00	-3 798 964,00	-995 281,00	1 629 976,00	11,31%	1,52
Gmina Porąbka	Modernizacja kanału ulgi Bukowskiej przy Młynówce Czanieckiej	5 000,00	-327 738,00	-327 738,00	35 936 619,00	231,78%	150,59

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Roczne koszty operacyjne bez amortyzacji	NPV bez dotacji	NPV z dotacją	ENPV	ERR	B/C
Gmina Wilamowice	Zagospodarowanie nadbrzeży potoku Piszarówka	25 000,00	-1 919 273,00	-712 977,00	2 494 590,00	16,14%	2,67
Gmina Wilkowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej	50 000,00	-5 401 170,00	-1 581 154,00	20 137 554,00	35,52%	4,59
Gmina Brenna	Ochrona bioróżnorodności doliny rzeki Brennicy	50 000,00	-5 478 861,00	-1 837 354,00	147 282 425,00	171,20%	27,02
Gmina Cieszyn	Zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Bobrówki w Cieszynie	25 000,00	-7 574 774,00	-2 060 123,00	234 720 062,00	145,62%	35,85
Gmina Istebna	Ochrona brzegów i wykorzystanie przyrodniczych walorów doliny rzeki Olzy przy amfiteatrze w Istebnej	30 000,00	-3 030 372,00	-992 387,00	46 306 576,00	75,94%	23,20
Gmina Skoczów	Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w gminie Skoczów	10 000,00	-4 629 854,00	-1 183 288,00	5 505 841,00	15,59%	2,26
Gmina Strumień	Zagospodarowanie terenów prawego brzegu Wisły w rejonie Strumienia i Zabłocia	50 000,00	-3 190 283,00	-1 156 295,00	21 377 245,00	57,14%	8,27
Miasto Ustroń	Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu	150 000,00	-5 549 775,00	-2 757 214,00	53 219 971,00	81,18%	11,37
Miasto Ustroń	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły - skomunikowanie terenów rekreacyjnych	500 000,00	-23 425 569,00	-10 226 376,00	46 790 655,00	25,29%	2,98

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Roczne koszty operacyjne bez amortyzacji	NPV bez dotacji	NPV z dotacją	ENPV	ERR	B/C
Gmina Wisła	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły w rejonie Wisła Oblaziec – skomunikowanie terenów rekreacyjnych szlakiem pieszo rowerowym z pominięciem głównej drogi	10 000,00	-5 229 140,00	-1 348 021,00	978 807,00	6,86%	1,19
Gmina Wisła	Rewitalizacja obszaru pomiędzy rzeką Wisłą a potokiem Partecznik	10 000,00	-651 438,00	-236 321,00	50 370 419,00	210,81%	96,84
Gmina Zebrzydowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej stawu Młyńszczok w Zebrzydowicach	15 000,00	-1 432 753,00	-477 489,00	22 847 839,00	96,45%	17,99
Gmina Czernichów	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Isepnica i Ponikiewka na terenie gminy Czernichów	25 000,00	-1 246 703,00	-542 085,00	3 821 560,00	34,01%	4,49
Gmina Gilowice	Zagospodarowanie brzegów potoku Łękawka poprzez rewitalizację obszaru na terenie gminy Gilowice	15 000,00	-984 319,00	-363 722,00	28 769 566,00	105,15%	29,85
Gmina Jeleśnia	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Koszarawa, Krzyżówki i Sopotnia w gminie Jeleśnia	150 000,00	-3 773 081,00	-2 344 688,00	18 515 026,00	53,46%	6,14
Gmina Koszarawa	Zagospodarowanie przestrzeni nadbrzeżnej na odcinku rzeki Koszarawa przy Zespole Gimnazjalno-Przedszkolnym do celów rekreacyjno-wypoczynkowych	150 000,00	-2 233 522,00	-1 985 061,00	3 113 024,00	63,14%	2,51

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Roczne koszty operacyjne bez amortyzacji	NPV bez dotacji	NPV z dotacją	ENPV	ERR	B/C
Gmina Lipowa	Zagospodarowanie górnego biegu potoku Leśnianka poprzez oczyszczenie zbiornika retencyjnego wraz z rewitalizacją przyległej przestrzeni nadbrzeżnej	150 000,00	-3 173 123,00	-2 121 053,00	1 844 501,00	16,04%	1,60
Gmina Łękawica	Rewitalizacja terenów nadbrzeżnych potoku Kocierzanka w gminie Łękawica	120 000,00	-3 349 782,00	-2 012 326,00	1 251 152,00	11,29%	1,39
Gmina Łodygowice	Wykorzystanie zasobów przyrodniczych Jeziora Żywieckiego w Zarzeczcu oraz brzegów rzeki Żylicy w Łodygowicach i Zarzeczcu na cele edukacyjne i rekreacyjne	25 000,00	-3 415 435,00	-1 049 611,00	21 039 329,00	50,08%	7,44
Gmina Milówka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły i Kameszniczanki w Milówce	150 000,00	-2 371 048,00	-1 198 003,00	23 245 007,00	89,25%	10,67
Gmina Radziechowy-Wieprz	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły w miejscowości Wieprz	120 000,00	-3 168 287,00	-1 851 543,00	6 338 329,00	30,05%	3,02
Gmina Rajcza	Zagospodarowanie nadbrzeży rzek i potoków w gminie Rajcza	10 000,00	-3 135 593,00	-827 620,00	6 071 090,00	20,86%	2,88
Gmina Ślemień	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoków na terenie gminy Ślemień	15 000,00	-667 016,00	-297 592,00	1 866 119,00	32,14%	4,12
Gmina Ujsoły	Zagospodarowanie doliny potoków Bystra i Ujsoły	15 000,00	-866 099,00	-343 013,00	4 617 116,00	34,50%	18,41
Gmina Węgierska Górka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły oraz potoków Żabniczanka, Cięcinka, i Loraniec trasami przyrodniczo-tematycznymi	15 000,00	-2 315 907,00	-734 925,00	12 438 817,00	44,90%	6,75

„Program Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego/Plan Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych celem wzmocnienia współpracy między JST koniecznej do realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym”

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina/ Powiat	Tytuł projektu	Roczne koszty operacyjne bez amortyzacji	NPV bez dotacji	NPV z dotacją	ENPV	ERR	B/C
Miasto Żywiec	Zagospodarowanie rekreacyjne brzegów rzeki Koszarawa na odcinku od mostu kolejowego do mostu trzebińskiego	120 000,00	-5 344 330,00	-1 814 767,00	45 943 102,00	65,13%	9,71
Powiat Żywiecki	Zagospodarowanie brzegu zatoki w rejonie Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Zarzeczcu	15 000,00	-3 604 133,00	-1 018 188,00	20 699 936,00	47,53%	6,73
SUMA:		2 487 400,00					

Zródło: Opracowanie własne

12. Wykonalność i trwałość projektu

Założeniem dofinansowania projektów ze środków unijnych jest to, aby środki te zapewniły trwałe pozytywne zmiany w gospodarce, inwestycje te powinny przyczyniać się do trwałego zrównoważonego rozwoju, wzrostu zatrudnienia oraz podniesienia konkurencyjności regionów.

Badanie trwałości dotyczy operacji obejmujących inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne. Polega ono na ustaleniu czy projekt nie został poddany znaczącej modyfikacji, za którą uznaje się takie zmiany, które naruszałyby jego charakter, warunki realizacji, które mogą powodować uzyskanie nieuzasadnionych korzyści lub zmiany charakteru własności infrastruktury powstałej w wyniku realizacji projektu.

Trwałość projektu rozumiana jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji, tj.:

- modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny oraz
- wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

W kontekście zachowania trwałości projektu zaprzestanie działalności produkcyjnej odnosi się do trwałego przerwania działań bezpośrednio związanych z realizowanym projektem - niekoniecznie oznacza to zaprzestanie całej działalności produkcyjnej danej firmy lub instytucji publicznej

Za zmianę charakteru własności uznaje się prawne jej przeniesienie na inny podmiot. Przeniesienie własności dokonuje się na mocy umowy sprzedaży, zamiany, darowizny, przekazania lub innej umowy służącej przeniesieniu własności rzeczy. Pojęcie to odnosi się także do przekształceń polegających na zmianach w strukturze własnościowej określonego podmiotu, w tym na zmianach struktury udziałów w spółce z o.o. i zmianie struktury akcjonariatu w spółce akcyjnej. Termin „zmiana charakteru własności” należy rozumieć także jako zmianę własności elementu projektu. Nie stanowi zmiany charakteru własności zmiana formy organizacyjno – prawnej przedsiębiorstwa, np. na skutek przekształcenia, jak również obciążenie ograniczonym prawem rzeczowym czy czynności ustanawiające prawa o charakterze względnym takie jak najem, dzierżawa, zastaw czy użyczenie, gdyż nie przenoszą prawa własności na inny podmiot.

Beneficjent każdorazowo w przypadku podejmowanych zmian w tym zakresie zobowiązany jest do poszanowania zasady trwałości. Przyjmuje się, że ujawnienie na etapie składania wniosku o dofinansowanie planowanych docelowych przekształceń podmiotowych w projekcie, wyłącza zarzut znaczącej modyfikacji projektu w razie jego akceptacji przez właściwą instytucję, znajdującej wyraz w zawartej umowie o dofinansowanie.

Wystąpienie nieuzasadnionych korzyści jest wymieniane w regulacjach prawnych jako jedna z przesłanek naruszających zasadę trwałości projektu. Pojęcie to ma różne znaczenie w zależności od warunków, w których działa dana jednostka. Przyjmuje się, iż „korzyść” to takie przysporzenie majątkowe, w tym uzyskanie przychodu, zwolnienie z długu lub uniknięcie straty, albo takie uzyskanie pozycji ekonomicznie lepszej niż możliwa do uzyskania przez inne podmioty w tych samych warunkach, które nastąpiło w wyniku zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo zaprzestania działalności produkcyjnej albo faktycznie powstało po stronie przedsiębiorstwa lub podmiotu publicznego. Za nieuzasadnioną korzyść naruszającą zasadę trwałości projektu uznaje się taką korzyść, która jest nie do pogodzenia z celami pomocy realizowanej przez zaangażowanie Funduszy oraz celami dofinansowania danego działania. Jednakże dokonując oceny występowania „nieuzasadnionej korzyści” w pierwszej kolejności ustala się, czy doszło do „zaprzestania działalności

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

produkcyjnej” lub do „zmiany charakteru własności elementu infrastruktury”. Jeżeli te okoliczności są stwierdzone dopiero badaniu podlega czynnik czy to zdarzenie miało wpływ na charakter lub warunki realizacji operacji lub spowodowało uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny

W ramach trwałości projektu Beneficjent zobligowany będzie do utrzymania nabytych środków w okresie 5 lat od dnia zakończenia realizacji projektu w stanie umożliwiającym korzystanie z niego tak jak na początku okresu trwałości projektu tj. po zakończeniu części realizacyjnej projektu. Wiąże się to z ponoszeniem wydatków na m.in. przeglądy, serwisowanie i konserwacje, a także odpowiednie zabezpieczenie, w tym ubezpieczenie mienia. Wydaje się słuszne zabezpieczenie tego mienia również poprzez zamontowanie w określonych lokalizacjach odpowiedniego monitoringu (jeżeli obecnie nie istnieje) co uchroni nabyte mienie przed ewentualnym jego zniszczeniem, w szczególności wskutek wandalizmu.

Zwrócić należy uwagę na ryzyko w zakresie trwałości projektu wynikające z planowania realizacji inwestycji na nieruchomościach stanowiących własność Beneficjenta, jak również nie stanowiących własności Beneficjenta – a z uwagi na nieuregulowane prawo dysponowania tymi nieruchomościami stanowi to duże ryzyko.

W przypadku kradzieży zakupionego na potrzeby projektu środka trwałego beneficjent jest zobowiązany do odtworzenia tego elementu na potrzeby realizowanego projektu oraz . Beneficjent dysponować stosownym dokumentem potwierdzającym zgłoszenie takiej kradzieży na Policję. W celu zachowania trwałości projektu należy odkupić środek trwały o parametrach i wartości odpowiadającej właściwościom utraconego sprzętu. Nadmienić należy, iż w przypadku, gdy z racji złej sytuacji ekonomicznej beneficjent nie jest w stanie zastąpić skradzionego elementu projektu nowym o podobnych parametrach, a jednocześnie mimo utraty elementu główny cel projektu nadal będzie zachowany, wówczas właściwa instytucja może uznać, iż nie ma obowiązku zwrotu dofinansowania w części dotyczącej przedmiotowego urządzenia.

Środki trwałe oraz materialne nabyte w ramach projektu będą stanowiły własność poszczególnych Beneficjentów lub podmiotów im podległych.

Cele projektu zostaną utrzymane przez Beneficjentów przez okres 5 lat po zakończeniu realizacji inwestycji. Produkt powstały po rzeczowej realizacji projektu będzie własnością Beneficjenta. Szczegółowa informacja w tym zakresie zawarta została w analizach opracowanych dla poszczególnych przedsięwzięć.

13. Analiza ryzyk i zagrożeń w projekcie

Ryzyko to termin nie jednoznaczny, tym samym trudny do zdefiniowania. Definiując ryzyko w sposób najprostszy należy je określić jako miarę czy też ocenę zagrożenia dla realizacji projektu. W analizie zbiorczej wskazano grupy ryzyk najczęściej występujących w projektach wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia subregionalnego. Poniżej wskazano ryzyka i zagrożenia w ujęciu subregionalnym. W każdej z 35 analiz projektowych, stanowiących załączniki do niniejszej analizy głównej, wskazano ryzyka dotyczące bezpośrednio poszczególnych przedsięwzięć.

Zakres przedstawionych informacji związanych z ryzykami to:

- definicja, rodzaj ryzyka;
- sposób zapobiegania / niwelacji ryzyka;
- zagrożenie dla realizacji projektu.
 - ocena zagrożenia sporządzona została w oparciu o zastosowanie 3 wag: niskiej, średniej i wysokiej. Matematycznie ocena niska, to 1-2 pkt, ocena średnia to 3-4 pkt, ocena wysoka to 5 pkt i tym samym znaczące niebezpieczeństwo dla terminowej i zgodnej z wytycznymi RPO WSL 2014-2020 realizacji przedsięwzięcia.

Oceny ryzyk dokonano w formie analizy eksperckiej. Ryzyka mają swoje uzasadnienia i odniesienia w poszczególnych rozdziałach analizy głównej i analiz dedykowanych.

W ujęciu całościowym, zintegrowanym i mając na uwadze oddziaływanie subregionalne przedsięwzięcia określono w poniższej ryzyka zagrażające wykonalności.

Główne ryzyka dla przedmiotowego projektu przedstawiono w formie tabelarycznej wskazując definicję / rodzaj ryzyka, sposób zapobiegania / niwelacji oraz poziom zagrożenia dla realizacji projektu.

Tabela 17 Ryzyka i zagrożenia w projekcie

Definicja / rodzaj ryzyka	Sposób zapobiegania / niwelacji ryzyka	Zagrożenie dla realizacji projektu
Wdrażanie i zarządzanie projektem	Niezbędnym jest zaprojektowanie struktur wdrażających i zarządzających projektami we przypadku wszystkich inwestycji objętych przedsięwzięciem zintegrowanym.	niskie
Aspekty formalno-prawne	Przeważająca część Beneficjentów nie ma uregulowanej sytuacji prawnej w zakresie nieruchomości objętych projektem, gdyż Beneficjenci nie są właścicielami wszystkich nieruchomości, a także nie posiadają na chwilę obecną tytułu prawnego do nich na innej podstawie prawnej. Wymagać to będzie uzyskania na podstawie odpowiednich umów cywilnoprawnych, odpowiednich praw ograniczonych lub poprzez wykup nieruchomości uzyskania tego prawa, co może zwiększyć koszty realizacji projektu, wydłużyć jego rozpoczęcie lub też wpłynąć na brak możliwości jego realizacji w niektórych lokalizacjach. Większość zadań wymaga również opracowania dokumentacji projektowej i uzyskania odpowiednich decyzji budowlanych.	wysokie

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Definicja / rodzaj ryzyka	Sposób zapobiegania / niwelacji ryzyka	Zagrożenie dla realizacji projektu
Uwarunkowania konserwatorskie	W przypadku projektów na obszarach i w lokalizacjach znajdujących się pod ochroną konserwatora zabytków niezbędne jest dokonanie uzgodnień, zagospodarowanie terenu/obiektu czy też przyporządkowanie mu funkcjonalności może zostać ograniczone wytycznymi konserwatorskimi, co skutkować może koniecznością zmian lokalizacyjnych lub przeprojektowania inwestycji.	ochrona środowiska
Wybór wykonawców	Przez wzgląd na branżowość, specyfikę i charakter projektu rekomenduje się zastosowanie czynników oceny jakościowej w wyborze wykonawców na potrzeby projektów planowanych do realizacji w ramach przedsięwzięcia zintegrowanego.	wysokie
Pomoc publiczna	Zintegrowany projekt nie będzie generował przychodów, z wyjątkiem jednego zadania, w którym przewidziano odpłatny wynajem.	niskie
Ochrona środowiska w projekcie	W trakcie przygotowania projektu mogą pojawić się problemy związane z wykupem ewentualnie pozyskaniem zgód na potrzeby projektowe oraz wejście w teren od właścicieli nieruchomości. Należy uwzględnić przy projektowaniu inwestycji różne opcje lokalizacji. Niezbędne jest przeprowadzenie w fazie przedprojektowej wymaganych uzgodnień i wykupów. Brak pełnych analiz przyrodniczych w celu wyeliminowania potencjalnego zagrożenia środowiskowego. Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji zaleca się wykonanie waloryzacji przyrodniczych – botanicznych, ornitologicznych, ichtofauny. Specyfika i charakter projektu wymagają w ramach realizacji projektów prowadzenia nadzoru przyrodniczego.	wysokie
Informacja i komunikacja w projekcie – wymiar zintegrowany	Działania informacyjne, eko-edukacyjne, czy promocyjne powinny być realizowane w sposób zintegrowany koncepcje działań eko-edukacyjnych stanowiące elementy dokumentacji w projektach powinny być ze sobą zintegrowane i zakładać jeśli nie jednakowe to zbliżone rodzaje działań dedykowanych określonym odbiorcom. Działania informacyjno-edukacyjno-promocyjne powinny zostać ujednolicone i komplementarnie zaprojektowane wobec siebie.	wysokie

Źródło: Opracowanie własne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

14. Plan wdrożenia projektu

Plan wdrożenia projektu w ujęciu kwartalnym w podziale na lata przedstawiono w poniższej tabeli.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Tabela 18 Plan wdrożenia projektu

Zadanie w ramach projektu	Termin realizacji w ujęciu kwartalnym																															
	2014				2015				2016				2017				2018				2019				2020							
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				
Przygotowanie dokumentacji (studium wykonalności)																																
Wykonanie dokumentacji projektowej i uzyskanie zezwoleń																																
Ekspertyzy, inwentaryzacje przyrodnicze i nadzory																																
Zadania inwestycyjne																																
Promocja wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną																																

Źródło: Opracowanie własne

15. Raport z konsultacji społecznych

Rozdział zostanie uzupełniony po wykonaniu konsultacji społecznych.

16. Zakończenie

Rozdział zostanie uzupełniony po wykonaniu konsultacji społecznych.

17. Bibliografia

1. Komunikat Komisji z dnia 28.06.2013 r. (C(2013)3769 final) – „Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020 r.”,
2. Rozporządzenie ramowe dla EFSI nr 1303/2013 (Dz. Urz. UE L 347 z 20 grudnia 2013 r.),
3. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,
4. Projekt Szczegółowego Opisu Priorytetów RPO WSL na lata 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Załącznik nr 1 do Uchwały nr 922 /337/ IV/2014 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 20 maja 2014 roku),
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.),
6. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. Nr 150, poz. 1579),
7. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej opublikowany w Dz. Urz. UE 2012 C 326, s. 1,
8. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 91, poz. 578 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., nr 142 poz. 1591 z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1977 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm., tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, 1238, z 2014 r. poz. 587, 850, 1101, 1133),
12. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz., U. Nr 89, poz. 414, tekst jednolity z dnia 2 października 2013 r. Dz. U. z 2013 r. poz. 1409)
13. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 tekst jednolity z dnia 28 maja 2013 r. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.),

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

14. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.),
15. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121),
16. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. Nr 647 z późn. zm.),
17. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, tekst jednolity, tj. z dnia 10 stycznia 2012 r. Dz.U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.),
18. Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie. (Dz. U. z dnia 3 sierpnia 2000 r.),
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 86, poz. 579),
20. Przewodnik do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych (Komisja Europejska, 2008),
21. Komisja Europejska 25 IX 2003. Best Practices on flood prevention, protection and mitigation,
22. Ankiety Beneficjentów.

18. Załącznik 1 – 35 analiz projektów

Beneficjent	Tytuł projektu
Miasto Bielsko-Biała	Rewitalizacja miejskich systemów nadrzecznych w mieście Bielsko-Biała
Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice - etap I
Gmina Buczkowice	Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica wraz z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice – etap II
Gmina Czechowice-Dziedzice	Zagospodarowanie potoku Czechowickiego wraz z rewitalizacją przylegającego obszaru
Gmina Czechowice-Dziedzice	Stworzenie ośrodka promocji bioróżnorodności w Czechowicach-Dziedzicach
Gmina Jaworze	Doposażenie Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Jaworzu
Gmina Porąbka	Zagospodarowanie cieków wodnych w sołectwie Porąbka – potoku Wielka Puszcza oraz zbiornika wodnego pod Zaporą Czaniecką
Gmina Porąbka	Modernizacja kanału ulgi Bukowskiej przy Młynówce Czanieckiej
Gmina Wilamowice	Zagospodarowanie nadbrzeży potoku Pisarzówka
Gmina Wilkowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoku Białka w Bystrej
Gmina Brenna	Ochrona bioróżnorodności doliny rzeki Brennicy
Gmina Cieszyn	Zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Bobrówki w Cieszynie

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina Istebna	Ochrona brzegów i wykorzystanie przyrodniczych walorów doliny rzeki Olzy przy amfiteatrze w Istebnej
Gmina Skoczów	Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w gminie Skoczów
Gmina Strumięń	Zagospodarowanie terenów prawego brzegu Wisły w rejonie Strumienia i Zabłocia
Miasto Ustroń	Poprawa stanu środowiska naturalnego w zdegradowanej dzielnicy Jaszowiec w Ustroniu
Miasto Ustroń	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły - skomunikowanie terenów rekreacyjnych
Gmina Wisła	Uporządkowanie nabrzeża rzeki Wisły w rejonie Wisła Obłaziec – skomunikowanie terenów rekreacyjnych szlakiem pieszo rowerowym z pominięciem głównej drogi
Gmina Wisła	Rewitalizacja obszaru pomiędzy rzeką Wisłą a potokiem Partecznik
Gmina Zebrzydowice	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej stawu Młyńszczok w Zebrzydowicach
Gmina Czernichów	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Isepnicza i Ponikiewka na terenie gminy Czernichów
Gmina Gilowice	Zagospodarowanie brzegów potoku Łękawka poprzez rewitalizację obszaru na terenie gminy Gilowice
Gmina Jeleśnia	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnych potoków Koszarawa, Krzyżówki i Sopotnia w gminie Jeleśnia
Gmina Koszarawa	Zagospodarowanie przestrzeni nadbrzeżnej na odcinku rzeki Koszarawa przy Zespole Gimnazjalno-Przedszkolnym do celów rekreacyjno-wypoczynkowych
Gmina Lipowa	Zagospodarowanie górnego biegu potoku Leśnianka poprzez oczyszczenie zbiornika retencyjnego wraz z rewitalizacją przyległej przestrzeni nadbrzeżnej
Gmina Łękawica	Rewitalizacja terenów nadbrzeżnych potoku Kocierzanka w gminie Łękawica
Gmina Łodygowice	Wykorzystanie zasobów przyrodniczych Jeziora Żywieckiego w Zarzeczcu oraz brzegów rzeki Żylicy w Łodygowicach i Zarzeczcu na cele edukacyjne i rekreacyjne
Gmina Milówka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły i Kameszniczanki w Milówce
Gmina Radziechowy – Wieprz	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły w miejscowości Wieprz
Gmina Rajcza	Zagospodarowanie nadbrzeży rzek i potoków w gminie Rajcza
Gmina Ślemień	Rewitalizacja przestrzeni nadbrzeżnej potoków na terenie gminy Ślemień

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 oraz budżetu państwa

Gmina Ujsoly	Zagospodarowanie doliny potoków Bystra i Ujsoly
Gmina Węgierska Górka	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły oraz potoków Żabniczanka, Cięcinka, i Loraniec trasami przyrodniczo-tematycznymi
Miasto Żywiec	Zagospodarowanie rekreacyjne brzegów rzeki Koszarawa na odcinku od mostu kolejowego do mostu trzebińskiego
Powiat Żywiecki	Zagospodarowanie brzegu zatoki w rejonie Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Zarzeczcu